

ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น
วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี

สารนิพนธ์
ของ
มานะ โพธิ์น้อย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2548

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ก4.013

ม 445 ๗

จ.3

ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น
วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี

บทคัดย่อ
ของ
มานะ โพธิ์น้อย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2548

๒ ๒๗๔ ๑๑๓

นายมานะ โพธิ์น้อย. (2548). *ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ :
อาจารย์ ดร.มารศรี สุธานี.

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ใน 6 ด้าน คือ ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อการสอน และด้านสิ่งแวดล้อม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้เรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 210 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น .90 และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง สถิติวิเคราะห์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – Way Analysis of Variance)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน
2. ผู้เรียนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้เรียนที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นต่อด้านผู้เรียนและด้านสิ่งแวดล้อมสูงกว่าผู้เรียนที่มีอายุ 31 – 45 ปี หรือผู้เรียนที่มีอายุ 15 – 30 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ผู้เรียนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้เรียนที่มีวุฒิ ปวช. ขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อด้านผู้เรียนและด้านสิ่งแวดล้อมสูงกว่าผู้เรียนที่มีวุฒิ ม.1 – ม.6 หรือผู้เรียนที่วุฒิ ป.4 – ป.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ผู้เรียนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้เรียนที่เป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจมีความคิดเห็นต่อด้านสื่อการสอนและด้านสิ่งแวดล้อมสูงกว่าผู้เรียนที่มีอาชีพรับจ้างหรือค้าขาย/เจ้าของกิจการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. ผู้เรียนที่เรียนคณะวิชาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้เรียนที่เรียนคณะวิชาพาณิชยกรรมมีความคิดเห็นต่อด้านสื่อการสอนสูงกว่าผู้เรียนคณะวิชาอุตสาหกรรมหรือคณะวิชาคหกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**LEARNERS' OPINIONS ON THE EDUCATIONAL MANAGEMENT OF SHORT – TERM
VOCATIONAL TRAINING IN PETCHBURI POLYTECHNICAL COLLEGE**

AN ABSTRACT

BY

MANA PONOY

**Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University**

May 2005

Mana Ponoy. (2005). *Learners' Opinions on the Educational Management of Short-term Vocational Training in Petchburi Polytechnical College*. Master's Project. M.Ed. (Educational Administration). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor : Dr.Marasri Suthanithi.

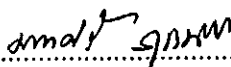
The purposes of this study were to identify learners' opinions on the educational management of short-term vocational training in Petchburi Polytechnical College in 6 aspects : teachers, learners, curriculum, instruction, instructional media, and environment. The sample consisted of 210 short-term vocational training learners in Petchburi Polytechnical College in the second semester of the academic year 2004. The instrument used to collect data included a 5 point rating-scale questionnaire with a Cronbach alpha of .90 and a semistructured interview guide. The statistics used for data analysis comprised percentage, mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), and One-Way Analysis of Variance.

The findings of the study were as follows.

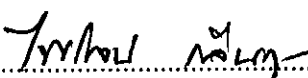
1. Learners' opinions on 6 aspects educational management as a whole were at a high level. Considering separate aspects, it was found that each aspect was at a high level.
2. Learners with different age had significantly different opinions on 6 aspects of educational management as a whole at .05 level of confidence. Considering separate aspects, it was found that older-than-46 year learners had significantly higher opinions on the environment than 31 – 45 year and 15 – 30 year learners at .05 level of confidence.
3. Learners with different education qualifications had opinions on 6 aspects of educational management as a whole at .05 level of confidence. Considering separate aspects, it was found that learners having vocational certificate or higher had significantly higher opinions on the learners and environment than learners having Mattayom 1 – 6 and Pratom 4 – 6 certificate at .05 level of confidence.
4. Learners with different vocations did not have different opinions on 6 aspects of educational management as a whole. Considering separate aspects, it was found that government official / enterprise learners had significantly higher opinions on the communication and the environment than employee and commerce/shop keeper learners at .05 level of confidence.
5. Learners studying in different faculty did not have different opinions on 6 aspects of educational management as a whole. Considering separate aspects, it was found that learners in the Faculty of Commerce had significantly higher opinions on the instructional media than learners in the Industrial Faculty and Home Economics Faculty at .05 level of confidence.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่องความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น
วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ของ มานะ โพธิ์น้อย ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

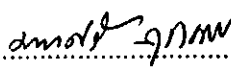
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

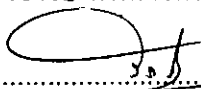
.....
(อาจารย์ ดร.มารศรี สุธานี)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลั่นกุลลาบ)

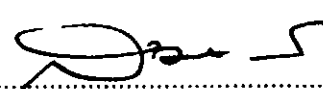
คณะกรรมการสอบ

..........ประธาน
(อาจารย์ ดร.มารศรี สุธานี)

..........กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ)

..........กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศน์า แสงศักดิ์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..........คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ชูชาติ)
วันที่ 12 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2548

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ ดร. มารศรี สุธานี อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการให้คำปรึกษาแนะนำพร้อมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คณะกรรมการพิจารณาโครงการสารนิพนธ์ และคณะกรรมการ สอบปากเปล่า ประกอบด้วย อาจารย์ ดร. มารศรี สุธานี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระ สุภากิจ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศนา แสงศักดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พงรรัตน์ เกษรแพทย์ และ ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒทุกท่าน ที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอนและประสิทธิ์ประสาทความรู้ ตลอดจน ประสพการณ์ที่ดีแก่ผู้วิจัย อีกทั้งให้ความเมตตาด้วยดีเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระ สุภากิจ อาจารย์พิศณุ ทองเลิศ ผู้อำนวยการกองศักดิ์ แย้มประยูร ผู้อำนวยการพุลจิตร สุคนธปฏิภาค และอาจารย์สุนทรียา ขำเพชร ที่กรุณาเป็นผู้พิจารณาให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณคณะครู – อาจารย์ วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรีที่ได้ให้ความ สะดวกในการแจกแบบสอบถามและขอขอบคุณนักศึกษาทุกคนที่ตอบแบบสอบถามและให้สัมภาษณ์ ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณมารดา และขอขอบคุณภรรยา ญาติพี่น้อง เพื่อนร่วมรุ่น และผู้มี พระคุณทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นอย่างดี คุณค่า และประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้เป็นเครื่องบูชาคุณบิดาที่ได้ล่วงลับไปแล้ว

มานะ โพธิ์น้อย

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
สมมุติฐานของการวิจัย	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
วิทยาลัยสารพัดช่าง.....	8
ประวัติความเป็นมาของวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี	9
จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาในวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี.....	10
บทบาทและหน้าที่ของวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี	11
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพระยະสັນ พุทธศักราช 2540.....	12
การจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยະสັນ	13
ด้านผู้สอน.....	17
ด้านผู้เรียน.....	21
ด้านหลักสูตร	22
ด้านวิธีการสอน.....	25
ด้านสื่อการสอน	27
ด้านสิ่งแวดล้อม	31
แนวคิดและทฤษฎีการเรียนการสอนผู้ใหญ่.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
งานวิจัยในประเทศ.....	37
งานวิจัยต่างประเทศ.....	46

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย	48
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	48
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	49
การเก็บรวบรวมข้อมูล	51
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	51
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	52
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	53
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	81
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	81
สมมุติฐานของการวิจัย	81
วิธีดำเนินการวิจัย	81
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	83
อภิปรายผล	84
ข้อเสนอแนะ	88
บรรณานุกรม	91
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก หนังสือราชการเชิญผู้เชี่ยวชาญ	100
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	106
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เรียนที่ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์	116
ภาคผนวก ง รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	117
ประวัติย่อผู้วิจัย	118

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	48
2 จำนวนและค่าร้อยละของผู้เรียน จำแนกตามอายุและวุฒิการศึกษา	54
3 จำนวนค่าร้อยละของผู้เรียน จำแนกตามอาชีพและคณะวิชา.....	55
4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้เรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน	56
5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้เรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ด้านผู้สอน	57
6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้เรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ด้านผู้เรียน	58
7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้เรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ด้านหลักสูตร	59
8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้เรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ด้านวิธีการสอน.....	60
9 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้เรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ด้านสื่อการสอน	61
10 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้เรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ด้านสิ่งแวดล้อม	62
11 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้เรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี จำแนกตามอายุ	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
12	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี จำแนกตามอายุ	65
13	การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อ การจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ด้านผู้เรียน จำแนกตามอายุ โดยวิธีแอลเอสดี (LSD)	66
14	การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อ การจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ด้านสิ่งแวดล้อม จำแนกตามอายุ โดยวิธีแอลเอสดี (LSD)	67
15	การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อ การจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี โดยภาพรวม จำแนกตามอายุ โดยวิธีแอลเอสดี (LSD).....	68
16	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้เรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา	69
17	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา	70
18	การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อ การจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ด้านสื่อการสอน จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยวิธีแอลเอสดี (LSD).....	71
19	การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อ การจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ในภาพรวม จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยวิธีแอลเอสดี (LSD)	72
20	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี จำแนกตามอาชีพ	73
21	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี จำแนกตามอาชีพ	74
22	การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อ การจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ด้านสื่อการสอน จำแนกตามอาชีพ โดยวิธีแอลเอสดี (LSD).....	75

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

23	การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ด้านสิ่งแวดล้อม จำแนกตามอาชีพ โดยวิธีแอลเอสดี (LSD).....	76
24	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้เรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี จำแนกตามคณะวิชา	77
25	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี จำแนกตามคณะวิชา.....	78
26	การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ด้านสื่อการสอน จำแนกตามคณะวิชา โดยวิธีแอลเอสดี (LSD)	79

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
2 ปฏิสัมพันธ์ขบวนการเรียนการสอน 6 ด้าน	17

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

จากการเกิดภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา มีผลกระทบต่อวงการธุรกิจของประเทศไทยทุกสาขาอาชีพ ที่ไม่สามารถประกอบองค์การให้อยู่รอดได้ ต้องปิดกิจการ ทำให้เกิดภาวะวิกฤตคนว่างงานเป็นจำนวนมาก รัฐบาลไทยโดยการนำของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายด้านการศึกษาต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544 มีใจความว่า รัฐบาลจะปฏิรูปการศึกษาตามเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ อันเป็นเงื่อนไขไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันที่จะเรียนรู้ ฝึกอบรมได้ตลอดชีวิต มีปัญญาเป็นทุนไว้สร้างงาน สร้างรายได้ นำประเทศให้รอดพ้นจากวิกฤตเศรษฐกิจและสังคม โดยยึดหลักการสร้างชาติสร้างคน มีการปฏิรูปการอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เข้าฝึกทักษะในสถานประกอบการ (อับดุลลาฮิด เบ็ญฮาวัน. 2545 : 3) จึงถือว่าคุณภาพของกำลังคนเป็นเครื่องบ่งชี้ความสามารถในการแข่งขันอย่างแท้จริง ด้วยเหตุนี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) จึงมุ่งเน้นการพัฒนาคนและกำหนดให้คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา และมีทักษะสำหรับโลกยุคโลกาภิวัตน์ (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนากิจการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2539 : 7)

การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 5) การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาด้านศักยภาพของคนทั้งปวงปรารถนา จะต้องพัฒนาให้คนทุกคนได้รับการพัฒนาตามศักยภาพอย่างเต็มที่ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญาและทักษะฝีมือ เพื่อให้คนเป็นคนดี มีคุณธรรม มีสุขภาพพลานามัยดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนจิตสำนึก และมีบทบาทในการดูแลอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมที่ดีงาม ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้การพัฒนาประเทศมีความสมดุล ยั่งยืนบนพื้นฐานของความเป็นไทย (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนากิจการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2539 : 11)

จากแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ได้บัญญัติการศึกษาวิชาชีพ เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะวิชาชีพให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทั้งในการประกอบอาชีพและรับจ้าง รวมทั้งสามารถดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม การจัดการศึกษาวิชาชีพ อาจจัดในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งประเภทในโรงเรียนหรือนอกโรงเรียน การจัดการ

ศึกษาวิชาชีพในระบบโรงเรียน เป็นการพัฒนาความรู้และทักษะวิชาชีพที่สอดคล้องกันแต่ละระดับของการศึกษาดังแต่ระดับประถมศึกษาถึงระดับอุดมศึกษา ส่วนการจัดการศึกษาวิชาชีพนอกโรงเรียนเป็นการอบรมวิชาชีพเฉพาะด้านในระยะสั้น สำหรับผู้ที่ต้องการพัฒนาความรู้และทักษะเพิ่มเติม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 : 14 – 15)

ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 – 2539) คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้ประกาศจัดตั้งวิทยาลัยสารพัดช่างทั่วประเทศ 25 แห่ง กรมอาชีวศึกษาได้ดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาทั้งด้านปริมาณและคุณภาพให้สามารถสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ มีการกระจายโอกาสทางการศึกษา ส่งเสริมการบริการวิชาชีพระยะสั้นแก่ชุมชนอย่างกว้างขวาง ยืดหยุ่น สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน เร่งรัดพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นผู้ดำเนินการจัดวิชาชีพในท้องถิ่น มีความพร้อมและศักยภาพในการกิจหลัก ทั้งการสอน การบริการวิชาชีพแก่ชุมชน ในปี พ.ศ. 2539 จังหวัดเพชรบุรีได้รับการอนุมัติให้จัดตั้งวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรีตามแผนพัฒนาอาชีวศึกษา (กรมอาชีวศึกษา. 2539 : 2)

วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ดำเนินการก่อสร้างในช่วงที่เกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจ ทำให้การก่อสร้างล่าช้า และสำเร็จลุล่วงในปี พ.ศ. 2543 แต่ได้เปิดการเรียนการสอนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 จนถึงปัจจุบัน และมีประชาชนสนใจเข้ามาศึกษาหาความรู้ในแต่ละรุ่นเป็นจำนวนมาก โดยจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นเป็นหลัก โดยใช้หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น พ.ศ. 2540 ของกรมอาชีวศึกษา เพื่อให้ผู้สนใจเลือกเรียนตามความต้องการ (กรมอาชีวศึกษา. 2540 : ก – 1)

จากการศึกษาข้อมูลการรับนักศึกษาเข้าศึกษาตามหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น พุทธศักราช 2540 ของฝ่ายทะเบียนและวัดผลประเมินผลวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ระหว่างปีการศึกษา 2543 – 2545 พบว่า จำนวนนักศึกษาที่สมัครเข้าเรียนในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ที่เปิดสอนไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณของแต่ละปีที่ตั้งไว้ คือ ในบางรายวิชามีผู้สนใจเรียนลดลงโดยไม่ทราบสาเหตุที่ทำให้จำนวนผู้เรียนลดลงกว่าปกติ จำนวนผู้สมัครเข้าเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เป็นผลทำให้จำนวนนักเรียนต้องลดลงด้วย ระหว่างที่มีการเรียนการสอนอยู่นั้นมีนักศึกษาออกกลางคันระหว่างกลางภาคเรียนและเรียนไม่จบการศึกษา และบางสาขาวิชามีผู้สนใจสมัครเรียนน้อยมาก จนทำให้ไม่สามารถเปิดการเรียนการสอนในภาคเรียนนั้นได้ แต่ในบางสาขาวิชามีผู้สนใจสมัครเข้าเรียนเป็นจำนวนมาก จนต้องใช้วิธีการจับฉลากเพื่อคัดเลือกผู้เข้าเรียน ทำให้งบประมาณที่ตั้งไว้ต้องมีการปรับเปลี่ยนแผนการใช้จ่ายเงินตลอดทั้งปี (วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี. 2546 : 7) และจากการที่ได้สังเกตการสอนของครูผู้สอนในแต่ละรายวิชา พบว่า ครูผู้สอนหลายคนไม่ได้มีวิชาชีพครู จึงทำให้ขาดประสบการณ์ในการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนที่วัยต่างกัน มีแต่ประสบการณ์ในการทำงานจริง เมื่อมาทำหน้าที่การสอน ทำให้ขาดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของครูผู้สอน ในขณะที่ครูผู้สอนอีกหลายคนที่มีวิชาชีพครูก็สามารถทำการสอนและถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี แต่สิ่งสนับสนุนด้านสื่อการสอน ตำรา วัสดุฝึก เครื่องมือ เครื่องใช้ ยังมีไม่เพียงพอต่อความต้องการ

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ในด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อการสอน และด้านสิ่งแวดล้อม ผลจากการวิจัยที่ได้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อผู้สอน ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน พัฒนา ปรับปรุงเพื่อให้การจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นมีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยมีดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรีใน 6 ด้าน คือ ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อการสอน และด้านสิ่งแวดล้อม
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี โดยจำแนกตามอายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ และคณะวิชาที่สมัครเข้าเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยจะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องดังนี้

1. เป็นข้อมูลให้กับผู้บริหารวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ใช้ในการวางแผนพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ
2. เป็นข้อมูลให้ครูผู้สอนสามารถนำไปเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ในแต่ละรายวิชาที่เปิดสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อการสอน และด้านสิ่งแวดล้อม โดยมีขอบเขตการศึกษาค้นคว้าดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้เรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 480 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 โดยผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan. 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง 210 คน และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น โดยใช้คณะวิชาเป็นชั้น แบ่งเป็นคณะวิชาช่างอุตสาหกรรม คณะวิชาคหกรรม คณะวิชาพาณิชยกรรม จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของผู้เรียน ประกอบด้วย

2.1.1 อายุ คือ

- 1) 15 – 30 ปี
- 2) 31 – 45 ปี
- 3) 46 ปีขึ้นไป

2.1.2 วุฒิการศึกษา คือ

- 1) ป.4 – ป.6
- 2) ม.1 – ม.6
- 3) ปวช. ขึ้นไป

2.1.3 อาชีพ คือ

- 1) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
- 2) รับจ้าง
- 3) ค้าขาย/เจ้าของกิจการ

2.1.4 คณะวิชาที่สมัครเข้าเรียน คือ

- 1) คณะวิชาช่างอุตสาหกรรม
- 2) คณะวิชาคหกรรม
- 3) คณะวิชาพาณิชยกรรม

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นใน 6 ด้าน คือ

2.2.1 ด้านผู้สอน

2.2.2 ด้านผู้เรียน

2.2.3 ด้านหลักสูตร

2.2.4 ด้านวิธีการสอน

2.2.5 ด้านสื่อการสอน

2.2.6 ด้านสิ่งแวดล้อม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี หมายถึง สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยมุ่งเน้นการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น

2. ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางด้านความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยการพูด การเขียนหรือการแสดงความคิดเห็น โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์และสภาพแวดล้อมของบุคคลนั้น ๆ โดยไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัวขึ้นอยู่กับการศึกษาและตัดสินใจในสิ่งนั้น ๆ

3. การจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น หมายถึง การจัดการศึกษาที่มุ่งการฝึกภาคปฏิบัติ จนเกิดทักษะและความชำนาญ จนสามารถนำความรู้ที่เรียนมาไปประกอบอาชีพได้ ซึ่งการดำเนินการหรือการบริหารในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตร วิธีการสอน สื่อการสอน โดยมีคำอธิบายประกอบดังนี้

3.1 ด้านผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ในแต่ละสาขาวิชา โดยมุ่งศึกษาพฤติกรรมการสอน เทคนิค และความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ การนำความรู้ใหม่ ๆ มาสอน การใช้สื่อการสอนและการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสอน มีสัมพันธภาพระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน มีความเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล คุณธรรมและจริยธรรม มีบุคลิกภาพดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความกระตือรือร้นในการหาความรู้

3.2 ด้านผู้เรียน หมายถึง ผู้ที่สมัครเข้าเรียนหลักสูตรระยะสั้น พุทธศักราช 2540 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 และมีคุณสมบัติครบถ้วนตามระเบียบของวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี เป็นผู้ที่มีความสนใจ มีความถนัดที่จะเรียนวิชาชีพเพื่อพัฒนาทักษะในภาคปฏิบัติ มีความรับผิดชอบและเจตคติที่ดีในสาขาวิชาชีพที่เรียน

3.3 ด้านหลักสูตร หมายถึง โครงสร้างหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น พุทธศักราช 2540 เกณฑ์การใช้หลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย เนื้อหา รายการสอน ข้อมูล ซึ่งเป็นตัวกำหนดรายละเอียดของเนื้อหาวิชาและกิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น พุทธศักราช 2540 มีความเหมาะสม ทันสมัย และเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน ใช้ระยะเวลาในการเรียนน้อย ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ความชำนาญไปประกอบอาชีพอิสระและปรับปรุงงานที่ทำอยู่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพิ่มเติมความรู้พิเศษ สามารถนำไปปรับปรุงคุณภาพชีวิตประจำวัน ส่งเสริมให้ผู้ประกอบอาชีพอยู่แล้ว และผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาได้ยกระดับฝีมือและความรู้ตามความสนใจและความต้องการของผู้เรียน

3.4 ด้านวิธีการสอน หมายถึง วิธีการสอนของอาจารย์ผู้สอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การชี้แจงแผนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนทราบ การเลือกใช้วิธีการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา การสอนให้ปฏิบัติงานจริงเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม การชมเชย การให้กำลังใจ ผู้เรียนขณะปฏิบัติงาน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น และซักถามในระหว่างเรียน มีการสอนเทคนิควิธีปฏิบัติในงานต่าง ๆ จากทักษะประสบการณ์ของผู้สอน

3.5 ด้านสื่อการสอน หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ เอกสาร ตำรา ตลอดจนเครื่องมือเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพพระยะสัน เพื่อช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนการสอนอยู่ในสภาพดีพร้อมที่จะใช้สอน มีความทันสมัยและมีเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะและมีประสบการณ์ตรงมากขึ้น

3.6 ด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง สภาพห้องเรียน ห้องปฏิบัติงานจะต้องสะอาดและอากาศถ่ายเทได้สะดวก มีแสงสว่างเพียงพอ ปราศจากเสียงรบกวน รวมไปถึงห้องสมุด มีจำนวนหนังสือเพียงพอ มีคอมพิวเตอร์ให้คั่นคว่า ห้องน้ำห้องส้วมสะอาดปราศจากกลิ่น มีจำนวนเพียงพอที่จอดรถ ที่พักผ่อน เหล่านี้จะเป็นตัวสร้างบรรยากาศที่ดีให้กับผู้เรียนในห้องเรียน

4. คณะวิชาที่สมัครเข้าเรียน หมายถึง สาขาวิชาต่าง ๆ ของวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ได้แก่ คณะวิชาช่างอุตสาหกรรม คณะวิชาคหกรรม และคณะวิชาพาณิชยกรรม

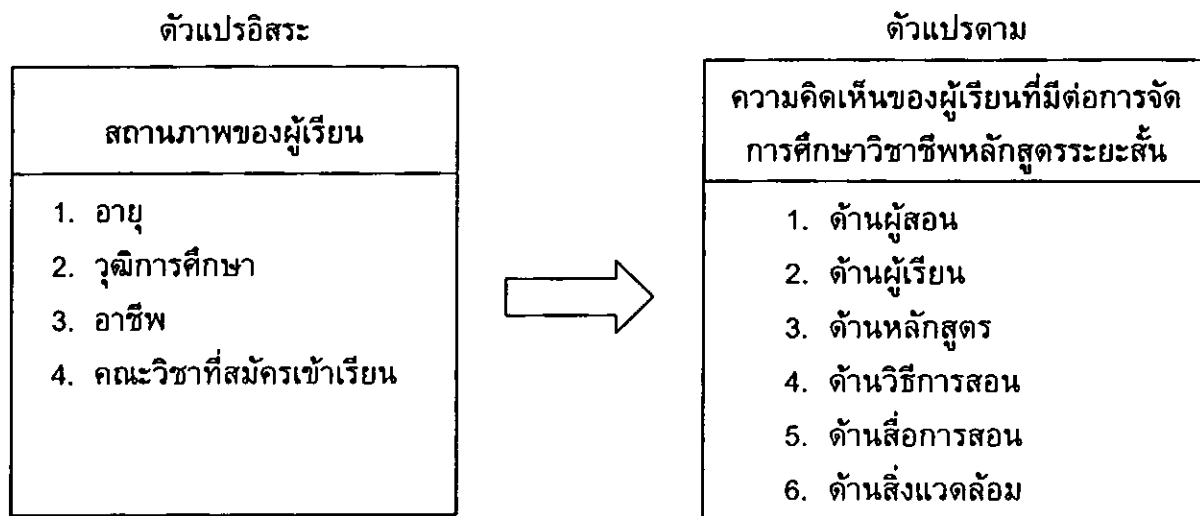
5. อายุ หมายถึง ตัวเลขที่แสดงอายุของผู้เรียนที่สมัครเข้าเรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ 15 – 30 ปี, 31 – 45 ปี และ 46 ปีขึ้นไป

6. วุฒิกการศึกษา หมายถึง เอกสารที่แสดงวุฒิกการศึกษาของผู้เรียนที่สมัครเข้าเรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ ป.4 – ป.6, ม.1 – ม.6 และ ปวช. ขึ้นไป

7. อาชีพ หมายถึง หน้าที่การงานประจำของผู้เรียนที่สมัครเข้าเรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรีนั้น แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ, รับจ้าง และค้าขาย/เจ้าของกิจการ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษากระบวนการจัดการเรียนการสอนของแวนดาเลน ดี.บี. (Van Dalen D.B. 1973 : 454 อ้างอิงจาก Dr.Jenney Armstrong. 1970 : 2) ได้แสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบของการจัดการศึกษาที่เป็นส่วนสำคัญ คือ ผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตร วิธีการสอน สื่อการสอน และสิ่งแวดล้อม โดยการนำมาเป็นตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ และได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เรียน ซึ่งจำแนกตามอายุ วุฒิกการศึกษา อาชีพ และคณะวิชาที่สมัครเรียน ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบความคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นอยู่ในระดับปานกลาง
2. ผู้เรียนมีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น

แตกต่างกัน

3. ผู้เรียนมีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแตกต่างกัน

4. ผู้เรียนมีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแตกต่างกัน

5. ผู้เรียนที่สมัครเข้าเรียนต่างคณะวิชากันมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะได้นำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

1. วิทยาลัยสารพัดช่าง
 - 1.1 ประวัติความเป็นมาของวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี
 - 1.2 จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาในวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี
 - 1.3 บทบาทและหน้าที่ของวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี
2. หลักสูตรวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น พุทธศักราช 2540
3. การจัดการศึกษาด้านวิชาชีพระยะสั้น
 - 3.1 ด้านผู้สอน
 - 3.2 ด้านผู้เรียน
 - 3.3 ด้านหลักสูตร
 - 3.4 ด้านวิธีการสอน
 - 3.5 ด้านสื่อการสอน
 - 3.6 ด้านสิ่งแวดล้อม
4. แนวคิดและทฤษฎีการเรียนการสอนผู้ใหญ่
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

วิทยาลัยสารพัดช่าง

ความเป็นมาของวิทยาลัยสารพัดช่าง ได้เริ่มดำเนินการจัดการศึกษาด้านวิชาชีพ ดังนี้ กรมอาชีวศึกษา ได้ดำเนินการด้านอาชีวศึกษาในการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น เมื่อปี พ.ศ. 2502 โดยกระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศให้มีการจัดตั้งโรงเรียนการช่างวัดทองธรรมชาติ จังหวัดธนบุรี เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2502 เป็นโรงเรียนสารพัดช่างที่ดำเนินการสอนการอาชีวศึกษาหลักสูตรระยะสั้น เริ่มตั้งแต่วันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2502 เป็นต้นมา โดยได้กำหนดหลักสูตร 6 เดือน (ใช้เวลา 180 หรือ 300 ชั่วโมง) และในปี พ.ศ. 2503 ได้ประกาศตั้งโรงเรียนสารพัดช่างสีพระยา และโรงเรียนสารพัดช่างพระนคร ต่อมาในปี พ.ศ. 2504 มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรระยะสั้นเป็น 5 เดือน และมีการสอนภาคฤดูร้อน ระหว่างเดือน

พฤษภาคมถึงมิถุนายน แต่ภายหลังได้เปลี่ยนหลักสูตรมาเป็นหลักสูตร 225 ชั่วโมง (ระยะเวลา 3 เดือนครึ่ง) โดยเปิดรับสมัครนักศึกษาประเภทไม่จำกัดความรู้พื้นฐานมาโดยตลอด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522 (กรมอาชีวศึกษา. 2536 : 4 – 6)

ต่อมาในปี พ.ศ. 2533 กรมอาชีวศึกษาได้ทำการปรับปรุงหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นจากเดิม 225 ชั่วโมง เป็นหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น พุทธศักราช 2533 ซึ่งเป็นหลักสูตรประเภทที่มีเวลาเรียนหลากหลายแตกต่างไปจากเดิมที่ทุกวิชาต้องใช้เวลาเรียน 225 ชั่วโมง โดยกำหนดให้มีเวลาเรียนตั้งแต่ 6 ชั่วโมงจนถึง 225 ชั่วโมง เพื่อให้สอดคล้องกับอาชีพและสภาพการณ์ปัจจุบันอย่างแท้จริง ทำให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนวิชาต่าง ๆ ได้สะดวกในเวลาที่ไม่มากนัก เพราะเรียนเฉพาะเจาะจงในเรื่องที่ต้องการเท่าที่จำเป็นจริง ๆ ทั้งนี้ ผู้เข้าเรียนจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ไม่ต่ำกว่าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่า และจะทำการสอนปีละ 3 รุ่น ใช้เวลาเรียนวันละ 3 รอบ ๆ ละ 3 ชั่วโมง คือ รอบเช้าเวลา 09.00 น. – 12.00 น. รอบบ่ายเวลา 13.00 น. – 16.00 น. รอบค่ำเวลา 17.00 น. – 20.00 น. (กรมอาชีวศึกษา. 2536 : 7 – 8)

เดิมโรงเรียนสารพัดช่าง สังกัด “กองโรงเรียน” จนในปี พ.ศ. 2523 ได้มีพระราชกฤษฎีกาการแบ่งส่วนราชการกรมอาชีวศึกษา มีผลทำให้โรงเรียนสารพัดช่างไปสังกัดที่ “กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา” จนถึงวันที่ 5 กรกฎาคม 2533 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศจัดตั้ง “กองการศึกษาอาชีพ” สังกัดกรมอาชีวศึกษาขึ้นโดยให้มีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาและควบคุมดูแลสถานศึกษาที่จัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นและหลักสูตรพิเศษ ต่อมาในวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2534 กระทรวงศึกษาธิการปรับปรุงโรงเรียนสารพัดช่างเป็น “วิทยาลัยสารพัดช่าง” จึงมีผลทำให้โรงเรียนสารพัดช่างที่เปิดสอนทั้งหมดเปลี่ยนเป็นสถานศึกษาประเภท “วิทยาลัย” สังกัดส่วนกลาง (กรมอาชีวศึกษา. 2536 : 9)

ประวัติวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี

วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรีเป็นสถานศึกษาที่มีความเป็นมา ดังนี้

ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 – 2539) คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติแผนการจัดตั้งวิทยาลัยสารพัดช่าง จำนวน 25 แห่ง ซึ่งในจำนวนดังกล่าว มีวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรีรวมอยู่ด้วย 1 แห่ง ในปี พ.ศ. 2538 กรมอาชีวศึกษาได้แต่งตั้งผู้ประสานงาน อันประกอบด้วย นายชวลิต มานวงศ์ ทำหน้าที่ผู้อำนวยการ นายมานะ โพธิ์น้อย และนายพนทพงษ์ ยอดทอง ทำหน้าที่ผู้ช่วยผู้อำนวยการ เป็นผู้จัดหาพื้นที่ก่อสร้างวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช รัชกาลปัจจุบัน ให้ใช้พื้นที่ส่วนพระองค์ เนื้อที่ดินโดยประมาณ 109 ไร่ ที่ตำบลไร่ส้ม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี เป็นสถานที่ก่อสร้างวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี และได้ประกาศจัดตั้งเมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ. 2539 โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และในปี พ.ศ. 2540 กรมอาชีวศึกษาได้มีการปรับปรุงหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น พ.ศ. 2523 และหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น พ.ศ. 2533 ให้ทันสมัยตามลักษณะการทำงานจริงของอาชีพนั้น ๆ เป็น

หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พ.ศ. 2540 ซึ่งหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันดังกล่าว สามารถนำไปเทียบโอนหน่วยกิตในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ได้

ปรัชญาและนโยบายการอาชีวศึกษาระยะสัน (กองการศึกษาอาชีพ. 2542 : 50 – 51)
 “มีวิชาชีพเป็นจำนวนไม่น้อยที่จำเป็นต้องใช้เวลาเรียนนานเป็นปี ๆ แต่อาจสอนได้ระยะเวลาสั้น ๆ และเสียค่าใช้จ่ายเพียงเล็กน้อย ถ้าไม่ตัดวิชาสามัญหรือวิชาสัมพันธ์ต่าง ๆ รวมทั้งส่วนที่ไม่จำเป็นแก่การประกอบอาชีพนั้น ๆ ออกไป ผู้เรียนก็ไม่ต้องมีพื้นฐานความรู้สูง เพียงแต่อ่านออกเขียนได้ ก็สามารถเรียนรู้และนำความรู้ไปประกอบอาชีพ หรือปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงในอาชีพนั่น ๆ ได้เป็นอย่างดี” (กองการศึกษาอาชีพ. 2542 : 50 – 51)

และมีนโยบายว่า “การศึกษาแบบโรงเรียนสารพัดช่าง (อาชีวศึกษาระยะสัน) เป็นการจัดการศึกษานอกระบบประเภทการฝึกวิชาชีพ การฝึกอบรมระยะสั้น ๆ เป็นการศึกษาที่เปิดโอกาสให้บุคคลทั่ว ๆ ไป ได้พัฒนาทักษะความรู้ความเข้าใจ และเจตคติที่จำเป็นในการประกอบอาชีพในระดับกึ่งผู้ชำนาญงาน เพื่อเตรียมคนที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงาน และช่วยคนว่างงานให้สามารถออกไปประกอบอาชีพได้ในระยะสั้น ๆ ตามความประสงค์และความสามารถของแต่ละบุคคลโดยเสียเวลาน้อยและค่าใช้จ่ายต่ำ เพื่อบุคคลจะได้นำเอาทักษะความรู้ความเข้าใจ และเจตคติเหล่านั้นไปประกอบอาชีพหรือปรับตัวให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงในงานอาชีพ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยมุ่งไปยังผู้ที่ไม่เคยศึกษาวิชาชีพมาก่อนได้มีโอกาสศึกษา และฝึกฝนจนประกอบอาชีพได้ตามความถนัด และความสนใจของตน ส่วนผู้ประกอบอาชีพอยู่แล้วก็จะได้ศึกษาและฝึกฝนความชำนาญเพิ่มเติม เป็นการยกระดับมาตรฐานฝีมือให้สูงขึ้นเพื่อปฏิบัติงานอาชีพของตนให้ดียิ่งขึ้น เป็นการเพิ่มพูนรายได้ให้แก่ตนเองและครอบครัว” (กองการศึกษาอาชีพ. 2542 : 50 – 51)

จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาในวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี

กรมอาชีวศึกษาได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของงานการอาชีวศึกษาในวิทยาลัยสารพัดช่างดังนี้ (กองการศึกษาอาชีพ. 2541 : 55)

1. เพื่อให้บุคคลที่ไม่มีความรู้ในอาชีพได้มีความรู้ด้านอาชีพ สามารถนำไปประกอบอาชีพได้ตามความถนัดและความสนใจของตน
2. เพื่อให้บุคคลที่มีอาชีพอยู่แล้วได้มีความรู้ความสามารถในอาชีพนั่น ๆ ดียิ่งขึ้น เพื่อเป็นการเพิ่มพูนรายได้แก่ตนเองและครอบครัว
3. เพื่อให้บุคคลที่มีอาชีพอยู่แล้ว แต่ประสงค์จะเปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่นตามความถนัดและมีรายได้สูงตามความประสงค์ของตน
4. เพื่อให้นักเรียนนักศึกษาที่จะต้องเรียนวิชาชีพ สามารถเข้าเรียนตามหลักสูตรนี้ได้ และเมื่อจบหลักสูตรก็สามารถโอนหน่วยกิตไปสมทบกับหน่วยกิตของระบบโรงเรียนที่ตนเองศึกษาอยู่ได้
5. เพื่อให้รู้จักตนเอง รู้จักสังคม และองค์ประกอบอื่น ๆ ที่จำเป็น

บทบาทและหน้าที่ของวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี

วิทยาลัยสารพัดช่างเป็นสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนให้กับเยาวชนและประชาชนทั่วไปให้ได้มีความรู้ทางด้านวิชาชีพ เพื่อนำไปประกอบอาชีพ เป็นการจัดการศึกษานอกระบบ ซึ่งมีหน้าที่ดังนี้ (กองการศึกษาอาชีพ: 2542 : 56)

หน้าที่หลัก

1. จัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น มีระยะเวลาเรียนตั้งแต่ 6 - 225 ชั่วโมง (หรือมากกว่านี้) รับนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาตอนต้นหรืออยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษา (กำหนดไว้ว่า "อ่านออกเขียนได้") เพื่อสนองความต้องการของท้องถิ่นและตลาดแรงงาน รวมถึงการสร้างคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้น

2. จัดการเรียนการสอนต่อเนื่องเพื่อรับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในรูปแบบสะสมหน่วยกิต นักเรียน นักศึกษาและกลุ่มเป้าหมายพิเศษ ให้มีรูปแบบการจัดการที่เอื้อต่อการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพ โดยรับนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า และเป็นผู้ที่มีอาชีพหรือทำงานในสถานประกอบการ เพื่อเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพให้สามารถศึกษาต่อในระดับสูง ซึ่งเป็นการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตตลอดจนเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมสืบไป

3. จัดการเรียนการสอนให้แก่นักเรียนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา สำหรับสถานศึกษาของรัฐบาลและเอกชน และให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการฝึกอบรมวิชาชีพ

4. จัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรช่างฝีมือ (ปชม.) มีระยะเวลาเรียนของหลักสูตร 3 ระยะ คือ 1, 2 และ 3 ปี ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในแต่ละปีของหลักสูตรจะได้รับประกาศนียบัตรช่างฝีมือ จากกรมอาชีวศึกษา หลักสูตรนี้จะรับผู้สำเร็จการศึกษาจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า สำหรับ ปชม. ปีที่ 1 ส่วน ปชม. ปีที่ 2 และ 3 จะรับต่อจากชั้น ปชม. ปีที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

5. จัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพต่อยอดในสาขาวิชาที่ใช้เทคโนโลยีสูง ต่อเนื่องจากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น หรือหลักสูตรอื่น ๆ เพื่อให้มีความรู้และประสบการณ์ขั้นสูง

หน้าที่รอง

1. ให้บริการวิชาชีพแก่ชุมชนและหน่วยงานในท้องถิ่น
2. เป็นศูนย์กลางวิชาการแก่ชุมชนและท้องถิ่น
3. จัดการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน ให้แก่ผู้สำเร็จการฝึกอบรมวิชาชีพจากสถาบันการศึกษา ผู้มีประสบการณ์และหรือผู้ชำนาญงาน

จากภาระหน้าที่ทั้งหมดพอจะสรุปได้ว่า ภารกิจหน้าที่ในการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างเพื่อเป็นที่รองรับคนที่ต้องการศึกษาในระบบโรงเรียนที่ขาดโอกาสได้เข้ามาเรียนวิชาชีพพระยะสั้นและให้บริการชุมชนและท้องถิ่นเพื่อยกระดับฝีมือ และการจัดฝึกอบรมวิชาชีพตามโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพระยาสัน พุทธศักราช 2540

หลักการประกาศนียบัตรวิชาชีพพระยาสัน พุทธศักราช 2540 มีดังนี้

เป็นหลักสูตรที่กรมอาชีวศึกษาพัฒนาขึ้น เพื่อให้สถานศึกษาใช้ฝึกอบรมวิชาชีพให้แก่ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไปที่ประสงค์จะนำความรู้ความชำนาญที่ได้รับไปประกอบอาชีพทั้งในสถานประกอบการหรือประกอบอาชีพอิสระส่วนตัว หรือนำไปปรับปรุงงานที่ทำอยู่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น หรือเพิ่มเติมความรู้พิเศษ สามารถนำไปปรับปรุงคุณภาพชีวิตประจำวัน หรือถ่ายโอนหน่วยกิตหน่วยการเรียนไปสู่หลักสูตรในระบบโรงเรียนที่ตนเองกำลังศึกษาอยู่ได้ หลักสูตรนี้ประกอบด้วยความรู้ภาคทฤษฎีเกี่ยวข้องกับเนื้อหาในการปฏิบัติงานเท่าที่จำเป็น โดยจะเน้นหนักในภาคปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีประสบการณ์จริงสามารถนำไปปฏิบัติงานได้เมื่อจบหลักสูตร รูปแบบของหลักสูตรนี้จะแบ่งเนื้อหาของแต่ละสาขาวิชาออกเป็นรายวิชาที่จบในตนเอง ซึ่งผู้เรียนสามารถเลือกเรียนรายวิชาต่าง ๆ ได้ตามความสนใจ ความถนัดและความสามารถของตนเอง (หลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน. 2540 : ก1 – ก2) โดยมีจุดมุ่งหมายและประเภทวิชาที่เปิดสอนดังนี้

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปที่ไม่มีโอกาสศึกษาในระบบโรงเรียน ได้มีโอกาสฝึกวิชาชีพตามที่ตนต้องการ และสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ตามความถนัดและความสนใจ
2. เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลที่มีอาชีพอยู่แล้วได้มีโอกาสศึกษาเทคโนโลยีใหม่ ๆ สามารถนำไปพัฒนาอาชีพที่ทำอยู่ให้ดียิ่งขึ้น เป็นการยกระดับการทำงานและเพิ่มพูนรายได้
3. เพื่อเปิดโอกาสให้แก่บุคคลที่มีอาชีพอยู่แล้วแต่ประสงค์จะเปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่น เข้ามาศึกษาและฝึกวิชาชีพตามที่ตนเองถนัดและสนใจ
4. เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนนักศึกษาที่สนใจเลือกเรียนวิชาชีพตามหลักสูตรนี้ เมื่อศึกษาจบหลักสูตร สามารถโอนหน่วยกิตหรือหน่วยการเรียนไปสู่ระบบโรงเรียนที่ตนเองกำลังศึกษาอยู่ได้
5. เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองทั้งด้านความรู้ความชำนาญ ตลอดจนแนวทางในการประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับสภาพของสังคมและเศรษฐกิจและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ประเภทวิชาที่เปิดสอน

ประเภทวิชาที่เปิดสอนตามหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน วิทยาลัยสารพัดช่าง ปีการศึกษา 2547 มี 4 คณะวิชา คือ

1. คณะวิชาคหกรรม
2. คณะวิชาพาณิชยกรรม
3. คณะวิชาศิลปหัตถกรรม
4. คณะวิชาช่างอุตสาหกรรม

ซึ่งวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรีก็มีภาระหน้าที่ในการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นให้กับประชาชนและบุคคลทั่วไปในเขตจังหวัดเพชรบุรี และได้จัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน แบ่งเป็น 4 คณะวิชา และยังจำแนกออกเป็นรายวิชาในแต่ละคณะวิชาได้ 22 รายวิชา ดังนี้ (แผนปฏิบัติการวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ประจำปีการศึกษา 2547)

1. คณะวิชาพาณิชยกรรม ได้แก่
 - 1.1 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์
 - 1.2 สาขาวิชาพิมพ์ดีด
 - 1.3 สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการอาชีพ
 - 1.4 สาขาวิชาการตัดต่อวีดีโอด้วยคอมพิวเตอร์
2. คณะวิชาคหกรรม ได้แก่
 - 2.1 สาขาวิชาผ้าและเครื่องแต่งกายสตรี
 - 2.2 สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ
 - 2.3 สาขาวิชาคหกรรมทั่วไป
 - 2.4 สาขาวิชาปักจักร
 - 2.5 สาขาเสริมสวยและตัดผมชาย
3. คณะวิชาศิลปกรรม ได้แก่
 - 3.1 สาขาวิชางานเพ้นท์มัลติมีเดียและบาติก
 - 3.2 สาขาวิชาดอกไม้ประดิษฐ์
 - 3.3 สาขาวิชาการประดิษฐ์ของชำร่วยและของที่ระลึก
 - 3.4 สาขาวิชานวดแผนไทย
4. คณะวิชาช่างอุตสาหกรรม ได้แก่
 - 4.1 สาขาวิชาช่างซ่อมเครื่องยนต์แก๊สโซลีน
 - 4.2 สาขาวิชาช่างจักรยานยนต์
 - 4.3 สาขาวิชาช่างซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้าน
 - 4.4 สาขาวิชาช่างซ่อมเครื่องขยายเสียง
 - 4.5 สาขาวิชาช่างซ่อมเครื่องคอมพิวเตอร์
 - 4.6 สาขาวิชาช่างซ่อมโทรศัพท์มือถือ

การจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น

การจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น เป็นหลักสูตรที่กำหนดขึ้นเพื่อให้ผู้ศึกษาที่แก่นักเรียน นักศึกษาและประชาชนทั่วไป ที่มีความประสงค์ที่จะนำความรู้ ความชำนาญจากวิชาชีพที่ตนเองเรียน เพื่อนำไปประกอบอาชีพ ปรับปรุงเพิ่มความรู้พิเศษ และสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ การฝึกอบรมตามหลักสูตรนี้ จะมีทั้งภาคทฤษฎีที่เกี่ยวกับวิชานั้น ๆ และจะ

เน้นหนักทางภาคปฏิบัติ ทั้งนี้ เพื่อผู้เรียนจะได้สัมผัสกับงานจริง ๆ แล้วสามารถปฏิบัติได้เมื่อจบหลักสูตร จุดเด่นของหลักสูตรนี้ก็คือ การครอบคลุมเนื้อหา ซึ่งเพียงพอที่จะให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียน อาจจัดได้หลายวิธีขึ้นอยู่กับสภาพและองค์ประกอบหลายประการ ได้แก่ ผู้เรียน ผู้สอน เวลา สถานที่ เครื่องมือ และองค์ประกอบต่าง ๆ อย่างไรก็ตามในการจัดควรคำนึงถึงผู้เรียนหรือกลุ่มเป้าหมายเป็นประการสำคัญอันดับแรก เพราะการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพนั้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะพัฒนาคนให้มีความรู้ มีทักษะ เพื่อนำไปสู่การประกอบอาชีพหรือการดำรงชีวิตในสังคมอย่างเป็นสุข (เรณู สัจจะเวทะ. 2546 : 13)

การจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น บุคคลในระดับสถานศึกษานั้นจะต้องดำเนินกิจกรรมร่วมกันในการจัดเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา ดังนี้ (ทัศนา แสงศักดิ์. 2542 : 76)

1. สำรวจความต้องการของผู้เรียน
2. วิเคราะห์งานอาชีพของตลาดแรงงานและความต้องการแรงงาน
3. จัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา
4. กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ระยะเวลาในการเรียนหรือฝึกอบรม
5. กำหนดคุณลักษณะของผู้เรียน
6. จัดเตรียมสถานที่ที่จะใช้ในการเรียนหรือฝึกอบรม
7. จัดเตรียมบุคลากร เครื่องมือ เครื่องจักร ค่าใช้จ่ายและสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับ

ผู้เรียน

เมธี ปิลันธนาพันธ์ (2532 : 9) กล่าวว่า การเรียนการสอนด้านวิชาชีพต้องมุ่งการผลิตงานในสถานประกอบการเป็นสิ่งสำคัญที่สุด แต่ประเทศเรามีข้อจำกัดของสถานประกอบการ ทำให้การผลิตเด็กมีทักษะไม่เพียงพอหรือไม่เหมาะสมกับความต้องการของสถานประกอบการ และให้ความเห็นว่า การอาชีวศึกษานั้น จะมุ่งเน้นความสัมฤทธิ์เหมือนการศึกษาระดับอื่นบางระดับไม่ได้ กล่าวคือ เราจะมุ่งเพียงให้นักศึกษาจบรายวิชาต่าง ๆ ได้ความรู้ และทักษะตามหลักสูตรเท่านั้น ก็ดูผิวเผินไป เพราะเป็นเพียงผลได้ทันทีที่เรียกว่า Products เท่านั้น ครั้นจะมุ่งให้นักศึกษาเรียนจนได้รับประกาศนียบัตรเท่านั้น ก็น่าจะได้ผลตามมาเรียกว่า Outputs ยังไม่ลึกซึ้งเพียงพอ เราต้องมุ่งที่ผลระยะยาวที่เรียกว่า Outcomes คือ มุ่งให้มีความรู้ ทักษะ มีความขยันหมั่นเพียร รับผิดชอบ รู้จักเสียสละ อุทิศตนเพื่อส่วนรวม มีค่านิยมที่ส่งเสริมการพัฒนา มีคุณธรรมทั้งคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้อีกด้วย

จรรยา ชูลาภ (2534 : 32 – 33) กล่าวว่า การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาวิชาชีพที่มุ่งผลิตกำลังคนในระดับต่าง ๆ กัน ตามความต้องการของท้องถิ่นและสังคม การอาชีวศึกษาผลิตคนที่มีคุณภาพย่อมเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้แก่ชาติ กำลังคนที่ผลิตโดยการอาชีวศึกษาแบ่งออกได้เป็น 4 ระดับ

1. ช่างกึ่งฝีมือ (Semi skilled worker) จัดเป็นผู้มีความรู้ขั้นพื้นฐานของงานช่าง สามารถปฏิบัติงานช่างได้ แต่ไม่จำเป็นต้องมีฝีมือ ได้แก่ ฝึกงานระยะสั้น โดยไม่ต้องการความรู้ทางทฤษฎี หรือพวกประเภทแรงงาน ที่ปฏิบัติงานจนมีประสบการณ์ สามารถเป็นช่างกึ่งฝีมือได้ เช่น ช่างพันไดนาโม ช่างเดินสายไฟ

2. ช่างฝีมือ (Skilled worker) เป็นผู้มีความรู้ในการทำงานเป็นอย่างดีมีความละเอียดรอบคอบ ได้คุณภาพในผลงาน มีความรัก ความอดทนต่องานช่าง ผ่านการอบรมมาแล้วเป็นเวลานานจนเกิดความชำนาญมีความรู้ทางทฤษฎีบ้างเพียงพอเพื่อนำไปเสริมงานปฏิบัติ เช่น ในงานช่างไฟฟ้า รู้เรื่องกฎทางไฟฟ้า หรือในงานเครื่องยนต์ รู้เรื่องการวัดกำลังอัดและการใช้เครื่องมือรู้เรื่องแรงสำหรับงานก่อสร้าง เป็นต้น นอกจากนี้ก็รู้เรื่องคณิตศาสตร์เบื้องต้นและวิทยาศาสตร์พื้นฐาน

3. ช่างเทคนิค (Technician) ระดับอนุปริญญาหรือระดับเทคนิค ทำหน้าที่รองมาจากระดับปริญญา หน้าที่ของช่างเทคนิคเป็นผู้คอยดูแลการทำงานของช่างฝีมือ คอยให้คำปรึกษาและแนะนำ มีความรู้เรื่องงานปฏิบัติเป็นอย่างดี โดยต้องมีความรู้ในทางทฤษฎีมากพอที่จะแก้ปัญหาทางงาน

4. วิศวกรหรือระดับวิชาชีพชั้นสูง (Professional) เป็นการเรียนในระดับปริญญา เป็นพวกที่ต้องการความรู้ทางทฤษฎี โดยทำงานเกี่ยวกับคิดคำนวณ วิเคราะห์วิจัย เป็นผู้ออกแบบแผนผลิต เช่น เป็นผู้ออกแบบเครื่องรับ เครื่องส่งวิทยุ ออกแบบและคำนวณโครงสร้างอาคาร เป็นนักคิดและปรับปรุง ไม่ต้องการความรู้ด้านฝีมือ เช่น วิศวกรเครื่องกล เป็นต้น

ทัศนา แสงศักดิ์ (2539 : 189) ได้กล่าวว่า การจัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น ถ้าจะให้สมบูรณ์และมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ควรจะได้พิจารณาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ควรเสริมสร้างทักษะ ความรู้ และเจตคติในการทำงาน
2. สำรวจและวิจัยตลาดแรงงาน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ
3. เน้นฝึกปฏิบัติจริงมากกว่าทฤษฎี
4. มีเกณฑ์มาตรฐานฝีมือแรงงานอาชีพระยะสั้นขั้นต่ำ
5. ครู – อาจารย์ วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ในการฝึกต้องพร้อม
6. ดำเนินถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล กลุ่มเป้าหมายและความต้องการของผู้รับการฝึก
7. ระยะเวลาการฝึกขึ้นอยู่กับเนื้อหาวิชา

8. เน้นการประสานงานร่วมกัน ปฏิบัติงานร่วมกัน ใช้ทรัพยากรร่วมกัน ระหว่างสถาบันการศึกษา และสถาบันการศึกษาและสถานประกอบการ

9. ส่งเสริมครูอาจารย์ให้รับรู้เทคโนโลยีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เสริมสร้างระเบียบวินัยและความรับผิดชอบในการทำงาน

ธีรวุฒิ บุญยโสภณ (2542 : 3) กล่าวถึง การจัดการศึกษาเพื่อเตรียมทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพสำหรับอาชีพหนึ่งหรือกลุ่มอาชีพ โดยจัดเป็นกระบวนการศึกษามุ่งพัฒนาและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลในด้านทักษะหรือความชำนาญงาน (Psychomotor domain) ด้านความรู้

ความเข้าใจ (Cognitive domain) และด้านเจตคติ (Affective domain) เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพที่ตนเลือกเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

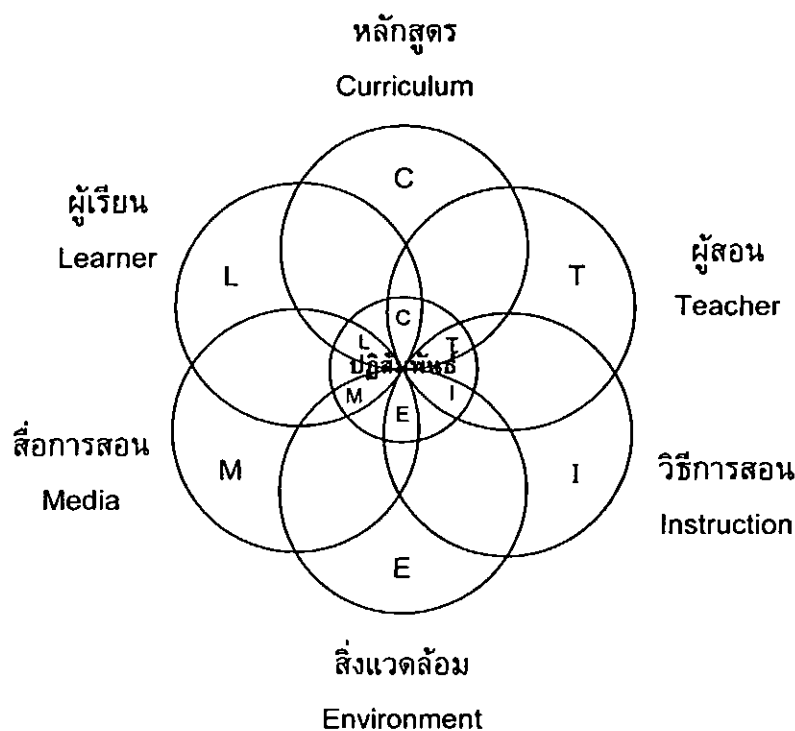
พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร (2546 : 8) ได้กล่าวว่า การปฏิรูปการจัดการอาชีวศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาที่จะส่งเสริมการสร้างคน และวางรากฐานด้านวิชาชีพให้แก่บุคลากรของชาติ ผมมีความยินดีที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ส่งเสริมให้มีความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการวิเคราะห์อาชีพ และพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาชีพใหม่ตามความต้องการในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาความสามารถในการใช้ปัจจัยการผลิต และการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลผลิตในท้องถิ่นได้พัฒนาหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีที่เป็นฐานเศรษฐกิจของประเทศ โดยมีเจตนารมณ์ เพื่อให้บุคคลมีความรู้ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีสมรรถนะในการประกอบอาชีพ และสามารถนำความรู้ ทักษะและประสบการณ์ไปใช้ในการสร้างผลผลิตและรายได้ เพื่อใช้การศึกษาวิชาชีพเป็นกลไกแก้ไขปัญหาความยากจน

ปองพล อติเรกสาร (2546 : 10) ได้กล่าวว่า การจัดการอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาที่มีความสำคัญยิ่ง ได้มีการปฏิรูปการจัดการอาชีวศึกษา โดยการส่งเสริมให้เอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาในรูปแบบต่างๆ ที่สำคัญ คือ ความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอน ระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ในทุกสาขาวิชาที่เปิดสอนอยู่ในปัจจุบันมุ่งผลิตและพัฒนาให้ผู้เรียน มีทักษะ มีฝีมือที่สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตัวเองได้ และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ใช้การศึกษาวิชาชีพเป็นกลไกสำคัญในการแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนสนองนโยบายของประเทศ และสนองตอบแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

พยุงศักดิ์ จันทร์สุรินทร์ (2546 : 11) ได้กล่าวว่า การจัดการอาชีวศึกษา คือ การฝึกอบรมวิชาชีพ เป็นกระบวนการผลิตและการพัฒนากำลังคนระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี สามารถจัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาเอกชน สถานประกอบการ โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ เป็นการศึกษาที่มีลักษณะเฉพาะ สัมพันธ์ชัดเจน กับการเปลี่ยนทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี เจตนารมณ์ เพื่อให้บุคคลมีความรู้ มีทักษะในวิชาชีพและวิชาชีพเฉพาะทางมีสมรรถนะในการประกอบอาชีพพร้อมทั้งมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ในการจัดการศึกษาไม่ว่าจะจัดการศึกษาระดับใดจำเป็นอย่างมากที่ผู้บริหารการศึกษาและนักวิชาการศึกษา จะต้องคำนึงถึงระบบการเรียนการสอน ซึ่งเป็นรูปแบบที่เป็นส่วนสำคัญของการปฏิบัติและส่งผลกระทบกับผลผลิตของกระบวนการในการจัดการศึกษา ซึ่ง ดร.เจนนี่ อาร์มสตรอง (Dr.Jenny Armstrong. 1970) ได้แสดงให้เห็นว่ารูปแบบกระบวนการการจัดการศึกษาที่เป็นส่วนสำคัญ คือ หลักสูตร ครูผู้สอน ผู้เรียน เครื่องมือ สื่อ และสิ่งแวดล้อม จะเป็นผลที่สำคัญที่มีผลต่อกระบวนการและแนวความคิดในการเรียนรู้ และแวนดาเลน ดี.บี. (Van Dalen D.B. 1973 : 454) ได้นำแนวคิดของ ดร.เจนนี่ อาร์มสตรอง มาศึกษากระบวนการจัดการศึกษาใน 6 ด้าน คือ

ผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตร วิธีการสอน สื่อการสอน และสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีผลต่อกระบวนการและแนวความคิดในการเรียนรู้อย่างมีปฏิสัมพันธ์กันดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 ปฏิสัมพันธ์กระบวนการเรียนการสอน 6 ด้าน คือ ผู้เรียน หลักสูตร ผู้สอน สื่อการสอน วิธีการสอน และสิ่งแวดล้อม

ที่มา : แวนดาเลน ดี.บี. (Van Dalen D.B. 1973.) Understanding Educational Research
New York : Mc Graw – Hill Book Co., P.454 – 459. University of California.

จากการที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า ในกระบวนการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพนั้น มีองค์ประกอบสำคัญ คือ ผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตร วิธีการสอน สื่อการสอน และสิ่งแวดล้อม ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของแวนดาเลน ดี.บี. (Van Dalen D.B. 1973) มากำหนดเป็นตัวแปรที่ศึกษาในเรื่องความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ใน 6 ด้าน คือ ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อการสอน และด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีเนื้อหาสาระพอสังเขปดังนี้

1. ด้านผู้สอน

การจัดการศึกษาจะสำเร็จไปได้ด้วยดีเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถของครู คุณภาพการศึกษาขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู เพราะครูเป็นผู้นำหลักสูตรมาสู่การปฏิบัติ หลักสูตรนั้นแม้ว่าจะเขียนไว้ดีเพียงใด หากครูไม่มีความสามารถในการปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ คุณภาพการศึกษาก็ย่อมจะไม่เกิดขึ้นตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร (ชม ภูมิภาค. 2539 :

145) ครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการศึกษา เป็นผู้ทำหน้าที่เกี่ยวกับการให้การศึกษา เป็นผู้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนให้เกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน และให้พัฒนาไปตามความมุ่งหมายของสังคม ครูที่จะทำหน้าที่ดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นจะต้องเป็นครูที่มีทั้งความรู้ ความสามารถ และมีคุณธรรมแห่งความเป็นครู นั่นคือ ความมีจรรยาบรรณเพื่อให้เกิดการตระหนัก และประพฤติตนอยู่ในศีลธรรม จรรยาบรรณและวินัยที่ดี คณะกรรมการอำนวยการคุรุสภา จึงวางระเบียบว่าด้วยจรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539 โดยกำหนดให้ครูมีจรรยาบรรณ ดังต่อไปนี้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัย. 2544. 93 – 94)

จรรยาบรรณข้อที่ 1 ครูต้องรักและเมตตาศิษย์ โดยให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือส่งเสริมให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์โดยเสมอหน้า

จรรยาบรรณข้อที่ 2 ครูต้องอบรม สั่งสอน ฝึกฝน สร้างเสริมความรู้ ทักษะและนิสัย ที่ถูกต้องดีงามให้แก่ศิษย์อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ

จรรยาบรรณข้อที่ 3 ครูต้องประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ

จรรยาบรรณข้อที่ 4 ครูต้องไม่กระทำความผิดเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์

จรรยาบรรณข้อที่ 5 ครูต้องไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้างจากศิษย์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ และไม่ใช่ศิษย์กระทำการใด ๆ อันเป็นการหาประโยชน์ให้แก่ตนโดยมิชอบ

จรรยาบรรณข้อที่ 6 ครูย่อมพัฒนาตนเองทั้งในด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ

จรรยาบรรณข้อที่ 7 ครูย่อมรักและศรัทธาในวิชาชีพครู และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพครู

จรรยาบรรณข้อที่ 8 ครูพึงช่วยเหลือเกื้อกูลครูและชุมชนในทางสร้างสรรค์

จรรยาบรรณข้อที่ 9 ครูพึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย

ครูอาชีวศึกษา ผู้ที่ทำหน้าที่สอนในสถาบันอาชีวศึกษาตามสาขาวิชาชีพต่าง ๆ เช่น ในวิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยอาชีวศึกษา ทั้งของรัฐบาลและเอกชน ซึ่งจำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถ ทั้งในอาชีพครูและอาชีพเฉพาะสาขาวิชาต่าง ๆ ทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติเป็นอย่างดี

ครูอาชีวศึกษา นอกจากจะมีคุณลักษณะที่ดีเหมือนกับครูผู้สอนทั่ว ๆ ไป คือ มีความรอบรู้ สอนดี มีคุณธรรม จรรยาบรรณ และมุ่งมั่นพัฒนาแล้ว ครูอาชีวศึกษายังต้องมีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาชีพ มีทักษะมีความชำนาญตรงกับสาขาที่ตนสอน ต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบสูง รับผิดชอบทั้งนักเรียน งานในหน้าที่ และรับผิดชอบเครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์วัสดุต่าง ๆ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2544 : 93 – 94)

การที่จะเป็นครูอาชีวศึกษาที่ดี บุคลิกลักษณะหรือบุคลิกภาพที่เหมาะสม ถือว่าเป็นสมรรถภาพอีกด้านหนึ่งของครูอาชีวศึกษาจำเป็นต้องมี ซึ่งย่อมแตกต่างกันออกไปตามลักษณะหรือธรรมชาติของแต่ละประเภทของอาชีวศึกษา ครูอาชีวศึกษาควรมีบุคลิกภาพที่ดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ ดังนี้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2544 : 93 – 94)

1. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครูหรือมีวิญญาณของความเป็นครู
2. มีศรัทธาและมีความภูมิใจในความเป็นครูอาชีวศึกษาของตนเอง
3. วางตัวได้เหมาะสมเป็นที่เชื่อถือของบุคคลทั่วไป
4. เป็นตัวอย่างที่ดีของนักศึกษา เช่น การพูดจา การแต่งกาย
5. มีจรรยาวิชาชีพและคุณธรรม
6. มีลักษณะของความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
7. เป็นผู้ตรงต่อเวลาและมีความรับผิดชอบสูง
8. มีความละเอียด รอบคอบ และประณีต
9. มีความอดทน ขยันหมั่นเพียร
10. มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์
11. มีความเที่ยงธรรม
12. เป็นผู้ฝึกฝนตนเองให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการอยู่เสมอ
13. มีร่างกายแข็งแรง สุขภาพสมบูรณ์
14. มีความกระฉับกระเฉง แคล่วคล่องว่องไว
15. มีความกระตือรือร้นอยากจะทำงานอยู่ตลอดเวลา
16. มีสภาพจิตใจที่ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส มีอารมณ์ดีและรู้จักควบคุมอารมณ์

ครูอาชีวศึกษาที่ดีต้องมีลักษณะที่พึงประสงค์ 3 ประการ ดังนี้

1. มีความสามารถในการสอน วิธีการอบรมและการพัฒนา การเป็นผู้นำและผู้ตาม ตลอดจนเป็นผู้ประสานงานที่ดี โดยได้รับการฝึกปฏิบัติเหมาะสมจนเกิดทักษะ

2. มีความรู้ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1 วิชาชีพเฉพาะอย่างลึกซึ้งเหมาะสมตามระดับการศึกษาที่จะสอน

2.2 วิชาชีพครู วิทยาการจัดการ จิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสอน การวิจัย

และการประเมินผล

2.3 ความรู้ทั่วไป (General Knowledge) อันได้แก่ ความรู้รอบตัวเอง ศิลปวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

3. การมีเจตคติต่ออาชีพครู นั่นคือ มีวิญญาณของความเป็นครู ทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี รักเมตตาปราณีเด็ก รักอาชีพครู ใฝ่รู้ โลกทัศน์กว้างไกล รับผิดชอบต่อหน้าที่ ยอมรับการเปลี่ยนแปลง มีวุฒิภาวะ มีชีวิตที่สงบเรียบง่าย และมีบทบาทในการช่วยเหลือชุมชน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2544 : 95 – 96)

มานิดา อุซชิน (2535 : 5) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครูวิชาชีพ ดังนี้

1. ครูต้องมีแนวทางในการสอนวิชาชีพ ที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาสมรรถภาพที่จะทำให้สามารถปฏิบัติงานของกิจกรรมการสอนได้
2. ครูต้องใช้วิธีสอนที่สามารถให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หรือเกิดการเรียนรู้ หรือเกิดประสบการณ์ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม หรือจุดประสงค์ของการเรียนรู้หรือจุดประสงค์ของการทำงานนั้น
3. ครูต้องสอนแต่สิ่งจำเป็นตามลำดับของการจัดสภาพการณ์ใช้การสอนที่จำเป็นแก่การเรียนรู้ โดยมีการวางแผนการสอนหรือโครงการสอนไว้อย่างดี
4. ครูต้องรู้จักใช้กลวิธีที่จะช่วยให้ผู้เรียนสนใจเรียนโดยสร้างสภาพการสอนที่ใช้วิธีจัดสภาพภายนอก และสภาพภายในให้สอดคล้องกัน เพื่อให้เด็กเกิดความรู้หรือทักษะในวิชาชีพนั้น

อย่างไรก็ตาม ในการเรียนการสอนวิชาชีพพระยะสัน ครูผู้สอนควรมีบทบาทหน้าที่ ยืดหยุ่นและกว้างขวาง ดังที่ วิรัช กุมุทมาศ (2538 : 19) อธิบัตินกรมอาชีวศึกษา ได้กล่าวถึง บทบาทและหน้าที่ของครูผู้สอนวิชาชีพไว้ว่า บทบาทและหน้าที่ของครูผู้สอนจะเปลี่ยนไปจากเดิมที่เคยสอนเนื้อหาสาระ ให้ผู้เรียนจดจำสิ่งที่บอกมาเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ผู้จัดการ (Manager) ผู้ประเมินและบันทึกผลความก้าวหน้า (Evaluator and progress recorder) และผู้ปรึกษาแนะแนว (Counselor) ไปพร้อม ๆ กับการสอนด้วย

วิรัช กุมุทมาศ (2538 : 19) ได้กล่าวว่า ครูผู้สอนวิชาชีพจะต้องมีลักษณะที่แตกต่างจากครูสามัญ ครูผู้สอนจะดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามหลักสูตร ต้องอาศัยความรู้ความสามารถทางวิชาชีพเฉพาะ ดังนั้น ครูผู้สอนวิชาชีพควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. มีทักษะในการทำงาน
2. มีประสบการณ์ในงานอาชีพนานพอสมควร
3. เป็นผู้ตัดสินใจดี สามารถเป็นตัวอย่างที่ดี
4. มีความชำนาญในการสอน
5. เป็นผู้ชี้ช่องทางในการประกอบอาชีพให้แก่ผู้เรียน

ชนะ กสิภรณ์ (2538 : 129) ได้กล่าวไว้ในวาระการประชุมสัมมนาผู้บริหารสถาบันผลิตครูว่า นักเรียนสายอาชีวศึกษามีคุณภาพดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนอาชีวศึกษาจะถ่ายทอดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้มากแค่ไหน ขึ้นอยู่กับผลที่ได้รับการฝึกทั้งทางด้านวิชาชีพ วิชาสามัญ และวิชาครู

นอกจากนี้ ครูอาชีวศึกษาควรที่จะพัฒนาบุคลิกเสริมอีก 10 ประการ อันจะช่วยให้งานอบรมนักศึกษาเกิดความสัมฤทธิ์ยิ่งขึ้น คือ (เรณู สัจจะเทวะ. 2546 : 17 – 18)

1. รู้จักกาลเทศะ (Tact)
2. มองโลกในแง่ดี (Optimism)

3. เห็นอกเห็นใจ (Sympathy)
4. มีความสุภาพอ่อนโยน (Courtesy)
5. ตื่นตัวอยู่เสมอ (Alertness)
6. ความซื่อสัตย์ สุจริต (Honesty)
7. มีความอิสระเสรี (Independability)
8. มีความคิดริเริ่ม (Initiative)
9. ดัดสินใจได้ดี (Good judgement)
10. รักษาระเบียบ (Orderliness)

สรุปได้ว่า หน้าที่ของครู นอกจากจะเป็นผู้ให้ความรู้ให้การอบรม ให้คำปรึกษา และให้นักเรียนได้เกิดทักษะวิชาชีพโดยใช้วิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสมแล้ว ยังเป็นผู้ชี้แนะแนวทาง เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์และสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง มีแนวทางในการเลือกประกอบอาชีพเพื่อตนเอง ครอบครัว และสังคม และครูยังต้องเป็นผู้มีความใฝ่รู้ หากความรู้เพิ่มเติม เพื่อให้ทันต่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยในปัจจุบัน

2. ด้านผู้เรียน

ผู้เรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญของระบบ ตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการเรียนการสอน ดังที่ ดนัย ไชยโสภณ (2537 : 34) กล่าวว่า ผู้เรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งในระบบการเรียนการสอน ผู้สอนในฐานะผู้อำนวยการในการเรียนของผู้เรียน มีความจำเป็นต้องศึกษาธรรมชาติของผู้เรียนในแต่ละระดับให้เข้าใจ และการแสวงหาจุดหมายปลายทางของการศึกษา วิชาชีพต่าง ๆ นั้น ผู้เรียนเป็นบุคคลที่นักการศึกษาเล็งเห็นความสำคัญที่สุด และต้องจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีผลต่อความสำเร็จนั้น ๆ มากที่สุด ดังที่ สุจิต ศิลารักษ์ กล่าวว่า “ความสำเร็จทางการศึกษาที่ยิ่งใหญ่ที่สุดคือความสำเร็จที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนเอง”

ผู้เรียน คือ ผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อกำหนดในคำสั่งกรมอาชีวศึกษา ที่ 1955/2540 เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พ.ศ. 2540 ลงวันที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2540 ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนต้องมีพื้นฐานความรู้และคุณสมบัติ ดังนี้ (สมพร เลิศมั่งกรวง. 2545 : 9)

1. ผู้เข้าเรียนจะต้องเป็นผู้มีความรู้สอบได้ไม่ต่ำกว่าระดับประถมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า หรือตามระบุไว้ในหลักสูตร หรืออยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา
2. ผู้เข้าเรียนจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้
 - 2.1 มีความประพฤติเรียบร้อย
 - 2.2 มีร่างกายแข็งแรงและเหมาะสมในการเรียนวิชาชีพนั้น ๆ
 - 2.3 ไม่เป็นโรคที่สังคมรังเกียจหรือติดยาเสพติดชนิดร้ายแรง
 - 2.4 เป็นผู้ผ่านการสอบคัดเลือกหรือคัดเลือกให้เข้าเรียน
 - 2.5 มีภูมิสำเนาเป็นหลักแหล่ง โดยมีสำเนาทะเบียนบ้านหรือหลักฐานที่ทางราชการจัดทำขึ้นในลักษณะเดียวกันมาแสดง

ในกรณีที่ไม่มีหลักฐานดังกล่าวข้างต้น ให้ใช้ทะเบียนประวัติเด็กที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยหลักฐานวัน เดือน ปีเกิด ในการรับนักเรียนนักศึกษาเข้าเรียนในศึกษา พ.ศ. 2535

2.6 มีความเคารพ เลื่อมใส ศรัทธาต่อสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ

2.7 มีเจตคติที่ดีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

การรับสมัครผู้เข้าเรียน สถานศึกษาจะเป็นผู้กำหนดรายวิชา และจำนวนนักศึกษาประเภทวิชาพาณิชยกรรม ให้รับนักศึกษาได้ห้องเรียนละ 25 คน และถ้าเปิดสอนมากกว่า 1 ห้องเรียน ห้องเรียนสุดท้ายต้องมีนักศึกษาไม่ต่ำกว่า 10 คน ในกรณีมีผู้สมัครเรียนไม่ครบตามเกณฑ์ดังกล่าว ถ้าเปิดสอนนอกเวลาราชการต้องมีผู้สมัครไม่ต่ำกว่า 15 คน และถ้าเปิดสอนในเวลาราชการ ถ้ามีผู้สมัครต่ำกว่า 15 คน ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า ผู้เรียน หมายถึง ผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่สถานศึกษากำหนดและสมัครเข้าเป็นนักศึกษาของสถานศึกษาได้ เป็นผู้ที่มีความสนใจ มีความถนัดที่จะเรียนวิชาชีพ เพื่อพัฒนาทักษะในการปฏิบัติ เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ และมีเจตคติที่ดีในสาขาวิชาชีพที่เรียน ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้และมีระเบียบวินัยในตนเอง

3. ด้านหลักสูตร

หลักสูตรนับเป็นหัวใจและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอน เพราะในการจัดการเรียนการสอนจะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับหลักสูตรที่เป็นแนวกำหนดเค้าโครงทั่วไปของเนื้อหา ความรู้และสาระรายวิชาต่าง ๆ ที่จะให้ผู้เรียนได้มีความรู้ ประสบการณ์ เกิดทักษะ ความสนใจ และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ ฉะนั้น จึงถือเป็นหน้าที่โดยตรงของวิทยาลัยที่จะต้องส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดประเมินผลทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ให้เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ได้วางไว้ (กรมอาชีวศึกษา. 2536 : 1)

อุมพร สกลรัตน์ (2540 : 14) ได้ศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรด้านวิชาชีพซึ่งหลักสูตรโดยทั่ว ๆ ไปจะมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

1. วัตถุประสงค์ หมายถึง สิ่งที่เราคาดหวังว่าเมื่อผู้เรียนผ่านหลักสูตรนี้แล้ว ควรมีคุณสมบัติอย่างไร วัตถุประสงค์นี้มีทั้งวัตถุประสงค์ทั่วไป และวัตถุประสงค์เฉพาะ

2. เนื้อหาวิชาและประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง เนื้อหาสาระและประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจหรือมีคุณลักษณะต่างๆ ตรงตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์

3. กระบวนการเรียนการสอน หมายถึง แผนการในการนำหลักสูตรไปสู่การจัดการเรียนการสอน

4. การประเมินผลผลิต หมายถึง โครงการที่จะประเมินเพื่อดูว่าผลผลิตที่ได้เป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนดหรือไม่

สังต์ อุทรานันท์ (2532 : 8 – 16) ได้ให้คำนิยามคำว่าหลักสูตรไว้ 8 แนวทางด้วยกัน คือ

1. หลักสูตร คือ รายวิชาหรือเนื้อหาสาระที่ใช้สอน
2. หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้เด็ก
3. หลักสูตร คือ กิจกรรมการเรียนการสอน
4. หลักสูตร คือ สื่อกลางหรือวิถีทางที่จะนำเด็กไปสู่จุดหมายปลายทาง
5. หลักสูตร คือ ข้อผูกพันระหว่างนักเรียนกับครู และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
6. หลักสูตร คือ สิ่งที่สังคมคาดหวังหรือมุ่งหวังจะให้เด็กได้รับ
7. หลักสูตร คือ กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ครู และสิ่งแวดล้อมทางการเรียน

8. หลักสูตร จะรวมไปถึงกิจกรรมทั้งนอกห้องเรียนหรือกิจกรรมนอกหลักสูตร

ประจักษ์ ศรีวัฒนพงศ์ (2535 : 106) ได้กล่าวถึงจุดหมายหมายของหลักสูตรว่า เป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาสาระที่นำมาบรรจุไว้ในหลักสูตรได้อย่างเหมาะสม ทำให้ผู้สอนได้จัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้กับผู้เรียน และบอกให้ผู้เรียนได้ทราบว่า เขาควรจะเรียนอะไรบ้าง ในลักษณะนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้เตรียมตัวเป็นการล่วงหน้า นอกจากนี้ยังเป็นแนวทางในการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน และบอกให้สาธารณชนได้ทราบว่าหลักสูตรนั้น ๆ มีความต้องการให้ผู้เรียนเกี่ยวข้องหรือดำเนินการอย่างไรบ้างกับทรัพยากรภายในชุมชน ทั้งยังเป็นแนวทางในการบริหารของสถาบันการศึกษาว่าควรจะมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปในลักษณะใด

ซวาล แพร์ตกุล (2537 : 19) กล่าวว่า หลักสูตรนี้เป็นผู้กำหนดเวลา ระดับ และเทคนิคของการศึกษาให้ครูเป็นผู้ดำเนินการตาม หลักสูตรจึงมีความสำคัญเหมือนคัมภีร์ของการเรียนการสอน การปรับปรุง และทุกเรื่องของการศึกษา

หลักสูตร ตามความหมายของ เอกวิทย์ ณ ถลาง (2538 : 9) หมายถึง ประมวลประสบการณ์ทั้งหมดที่จัดให้กับเด็กได้เรียนเนื้อหาวิชา เจตคติ แบบพฤติกรรม กิจกรรม สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เมื่อประมวลกันเข้าแล้วก็จะประสบการณ์ที่ผ่านเข้าไปในการรับรู้ของเด็ก หลักสูตร คือ สิ่งใดก็ตามที่มุ่งหวังจะให้เกิดการเรียนรู้แก่เด็ก

วิรัตน์ บัวขาว (2547 : 8) หลักสูตร คือ ประสบการณ์ทั้งมวลที่สถานศึกษาได้จัดให้ผู้เรียนได้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนไปสู่จุดหมายที่วางไว้

สงบ ลักษณะ (2542 : 29) หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ทั้งปวงที่จัดให้ผู้เรียนได้รับ เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในแนวทางที่พึงปรารถนาทั้งพฤติกรรมความรู้ ความคิด ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และค่านิยมต่าง ๆ และหลักสูตรมีองค์ประกอบที่สำคัญ โดยทั่วไปหลักสูตรจะครอบคลุมถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

1. ผลการเรียนรู้ (Learning Out come)
2. ขอบข่ายเนื้อหาวิชา (Content)
3. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (Learning Activities)
4. แผนการใช้สื่อการเรียนการสอน (Learning Materials)
5. แผนการวัดผลประเมินผล (Assessment)

สุทธิพร คล้ายเมืองปัก (2543 : 47 – 48) ได้กล่าวว่า แผนการสอนที่ดีนั้นต้องสามารถตอบคำถามได้ว่าสอนอะไร? เพื่ออะไร? สอนอย่างไร? และจะทราบผลการเรียนการสอนได้ด้วยวิธีใด ข้อพิจารณาในการเขียนแผนการสอน

1) สำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนในวิชานั้น ๆ เพื่อเป็นการหาข้อมูล

2) วิเคราะห์เนื้อหา/หลักสูตร/ตัวผู้เรียน แผนการสอนที่ดีจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับหลักสูตรความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่น

3) ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความหลากหลายและยืดหยุ่นได้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ รวมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรม และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรจัดในลักษณะที่เรียนแล้วเกิดความรู้ ทักษะที่จะสามารถนำไปปรับใช้กับการดำเนินชีวิตประจำวันได้ จะทำให้ผู้เรียนมีความสุข สนุกกับการเรียน ไม่เบื่อหน่าย เพราะการเรียนรู้ที่ดีที่สุดคือการเรียนรู้จากการได้ลงมือปฏิบัติ สัมผัสกับความเป็นจริง ไม่ใช่การเรียนรู้เพื่อที่จะทำข้อสอบได้อย่างเดียว

4) เตรียมสื่อและควรเลือกใช้ให้มีความเหมาะสมกับการเรียนการสอนในแต่ละกิจกรรม ควรนำสื่อการเรียนรู้ที่อยู่ใกล้ตัวเด็กที่เด็กมีความสนใจมาใช้ จะดีกว่าการใช้สื่อการเรียนการสอนที่มีราคาแพงแต่เด็กไม่สนใจ

5) เตรียมเครื่องมือในการวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) และควรมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการเพิ่มพูนการพัฒนาการในตนเอง

สมพร เลิศมั่งกรวง (2545 : 32) สำหรับหลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์ ได้กล่าวว่า ควรเป็นหลักสูตรที่จบในตัวเอง โดยใช้ระยะเวลาเรียนเพียงสั้น ๆ และควรเน้นด้านการปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ การที่จะให้หลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมความเจริญงอกงาม และพัฒนาการของผู้เรียนสามารถที่จะตอบสนองต่อระบบเศรษฐกิจ และสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ควรอย่างยิ่งที่หลักสูตรจะต้องมีการเน้นความรู้ และการบูรณาการคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่ไปกับการเรียนการสอนด้วย และควรจัดหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการประกอบอาชีพที่ครบวงจร ซึ่งเป็นช่องทางนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้จริง

สรุปได้ว่า ด้านหลักสูตรจะต้องมีเนื้อหา รายการสอน ข้อมูล ประสบการณ์ กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดให้ผู้เรียนได้ครอบคลุมเนื้อหา มีความเหมาะสม ทันสมัย และเหมาะสมกับ

สภาพปัจจุบัน และตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน ใช้เวลาในการเรียนน้อย และทำให้ผู้เรียนนำความรู้ความชำนาญไปประกอบอาชีพอิสระ และปรับปรุงงานที่ทำอยู่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. ด้านวิธีการสอน

วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง วิธีการที่ผู้สอนนำมาใช้ถ่ายทอดความรู้ ทักษะ เจตคติจากหลักสูตรไปสู่ผู้เรียน โดยอาศัยแผนการสอนเป็นแนวทางประกอบ เช่น พฤติกรรมร่วมกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน จัดทำขึ้นเพื่อให้เกิดความรู้และประสบการณ์ตามความมุ่งหมายของการสอน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น หมายถึง พฤติกรรมที่เกิดร่วมกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เป็นกระบวนการอย่างหนึ่งที่จะนำผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายของการเรียนที่กำหนดไว้ด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม วัตถุประสงค์ วิธีสอน ระยะเวลาที่เรียน ฯลฯ มีนักการศึกษาหลายท่านได้เสนอแนวคิดไว้ดังนี้

รุ่ง แก้วแดง (2543 : 140 – 141) ได้เสนอกระบวนการสอนของครูยุคใหม่ 10 ขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษารวบรวมข้อมูลของผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยการศึกษาวิเคราะห์ วิจัยเพื่อทำความเข้าใจกับผู้เรียน ดูข้อมูลภูมิหลัง พื้นความรู้ความสามารถทางการเรียนและความต้องการของผู้เรียน

2. วิเคราะห์เพื่อค้นหาคักยภาพของผู้เรียน โดยใช้ศาสตร์เกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนรู้เข้ามาช่วยเพื่อดูว่าเด็กมีศักยภาพทางปัญหาด้านไหนมากน้อยเพียงใด เพื่อที่จะพัฒนาผู้เรียนให้ได้เต็มตามศักยภาพ

3. ร่วมกับผู้เรียนในการสร้างวิสัยทัศน์ คือ การกระตุ้นความต้องการของผู้เรียนโดยการช่วยเด็กสร้างความฝันว่าเขาควรจะไปให้ไกลที่สุดได้เท่าไร เพื่อที่จะสร้างพลังและแรงจูงใจ

4. ร่วมวางแผนการเรียน การเรียนเป็นสิทธิและความรับผิดชอบของผู้เรียน หน้าที่ของครูคือเป็นผู้ร่วมวางแผนเป็นผู้ให้คำแนะนำในฐานะผู้มีความรู้และความเชี่ยวชาญมีประสบการณ์มากกว่า

5. แนะนำช่วยเหลือเรื่องการเรียนรู้ หลังจากร่วมวางแผนการเรียนแล้ว ครูจำเป็นต้องให้คำแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการเรียนรู้แก่ผู้เรียน ซึ่งเป็นขั้นตอนทดแทนการสอนแบบเดิม คือ แทนที่ครูจะบอกเนื้อหาให้แบบเดิม ครูก็เพียงแนะนำเนื้อหาและวิธีการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

6. สรรหาและสนับสนุนสื่ออุปกรณ์ ซึ่งรวมถึงจัดหาเทคโนโลยีการศึกษาที่ใช้ประกอบการเรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเอง

7. ให้ผู้เรียนสร้างความรู้เอง ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุด ครูจะต้องจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนสามารถเรียนด้วยตนเองตามความถนัดของผู้เรียน โดยให้โอกาสและเวลาแก่ผู้เรียนอย่างเต็มที่

8. เสริมพลังและสร้างกำลังใจ เพื่อให้ผู้เรียนมีความตั้งใจที่จะเรียนต่อไป
9. ร่วมการประเมินผล โดยให้คำแนะนำเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนด้วยตนเอง เพื่อดูว่าสามารถเรียนได้สอดคล้องกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ในแผนมากน้อยเพียงใด
10. เก็บรวบรวมข้อมูลจากการประเมินผล จะเป็นข้อมูลย้อนกลับ เพื่อให้ผู้เรียนนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขบทเรียนต่อไป

สุทธิพร คล้ายเมืองปัก (2543 : 26 – 29) ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเริ่มมีการปรับเปลี่ยนเพื่อการแสวงหาวิธีการที่น่าจะดีที่สุดกว่าที่เป็นอยู่ และทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู – อาจารย์และตัวผู้เรียนเอง จะต้องปรับเปลี่ยนเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวครูผู้สอนเอง จะต้องปรับบทบาทและวิธีการสอนของตน เพื่อเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้มากกว่าการเรียนรู้แบบท่องจำ ครูจึงควรพิจารณาบทบาทและปรับเปลี่ยนบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตน ดังนี้

1. จัดสภาพการณ์หรือสภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอน ด้วยการใช้สื่อหรือเครื่องมือเพื่อเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งนี้ก็เพื่ออำนวยความสะดวกทางการศึกษาโดยเฉพาะห้องเรียนและอุปกรณ์เสริมต่าง ๆ
2. วางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนแต่ละคนโดยเน้นที่ความสนใจอยากรู้อยากเรียนของผู้เรียน และควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ
3. พัฒนาตนเอง (Self Development) เพื่อให้มีวิสัยทัศน์ (Vision) ทางการศึกษาที่กว้างไกล ไม่ว่าจะเป็นด้วยการอ่านเพื่อการศึกษา เข้ารับการประชุมอบรมสัมมนา หรือพูดคุยนทนทนาเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนร่วมงาน แล้วนำมาปรับประยุกต์ใช้ในการทำกิจกรรมการเรียนการสอนของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับสื่อการสอนที่มีบทบาทต่อการเรียนการสอนยุคใหม่ เช่น Computer CD-ROM สถานการณ์จำลอง (Simulation) การเรียนการสอนทางไกล (Telecommunication) การสาธิตและการทดลอง (Demonstration and Laboratory) และอื่น ๆ อีกมากมายที่ครูจะต้องเป็นทั้งผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และมีวิจาร์ณญาณในการใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อผลที่จะเกิดกับตัวผู้เรียนโดยตรง
4. เปลี่ยนจากผู้สอนมาเป็นผู้จัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ โดยการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักการเรียนรู้วิธีที่จะเรียน (Learn How To Learn) โดยเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากเรียนรู้ เป็นผู้ชี้แนะแหล่งข้อมูล และประสานแหล่งวิทยาการในการเรียนรู้ (Learning Resources) และเป็นผู้คอยให้คำปรึกษาเมื่อผู้เรียนพบกับปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขเองได้ ในเวลาและโอกาสที่เหมาะสม
5. ให้ผู้เรียนได้มีอิสระในการเรียนรู้ ทั้งด้านความคิด จิตใจ การแสดงออกในกรอบของความถูกต้อง และให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม รู้จักการเก็บรวบรวมข้อมูล สืบรวจ สัมภาษณ์ และนำเสนอด้วยการรายงาน อภิปราย

6. ใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ไม่ยึดติดอยู่กับวิธีใดวิธีหนึ่ง เพราะไม่มีวิธีการสอนวิธีเดียววิธีใดที่ดีที่สุดในโลก ดังนั้น จึงควรพิจารณารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเรื่องราว เนื้อหาสาระการเรียนรู้ และสถานการณ์ที่เหมาะสม

7. เป็นผู้ประเมิน (Evaluator) โดยครูและผู้เรียนจะเป็นผู้รับผิดชอบในการสร้างกฎเกณฑ์การประเมินในรูปแบบต่าง ๆ ร่วมกัน ทั้งนี้เพื่อความก้าวหน้าของผู้เรียน (Formative Evaluation) และให้ผู้เรียนได้ทราบผลการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

จากการที่นักการศึกษาได้ให้ความหมายของวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้วิจัยพอสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นวิธีการที่ครูผู้สอนจะต้องเลือกนำมาใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระและสถานการณ์ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิด มีวิสัยทัศน์ กว้างขึ้น มีอิสระในการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมเสริมทักษะ และการจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนการสอน ซึ่งจะทำให้การดำเนินการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอาชีวศึกษาที่ดี เมื่อจัดแล้วต้องทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตรงตามจุดประสงค์ของการสอน ผู้สอนต้องออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงยุทธศาสตร์การสอนที่จะนำมาใช้แล้วเกิดผลในการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาอย่างได้ ต้องเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ความคิดรวบยอดและหลักการ สอดคล้องกับการทำงานในสถานประกอบการมากที่สุด ปลุกฝังให้เกิดการเรียนรู้ด้านเจตพิสัย และให้เกิดลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงาน

5. ด้านสื่อการสอน

สื่อการสอนเป็นสิ่งที่ช่วยทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้สอนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เป็นส่วนสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ระหว่างครูผู้สอน ความสำคัญต่อการเรียนการสอนมาก ทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้เร็วขึ้น ช่วยทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียนดำเนินไปด้วย ทั้งนี้ ผู้สอนจะต้องเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ผู้เรียนและสภาพห้องเรียนได้มีนักการศึกษาให้ความหมายของสื่อการสอนได้ดังนี้

กิติมา ปรีดีติลก (2532 : 68) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง วัตถุ สิ่งของ ภาพ เครื่องมือ เครื่องใช้ ตลอดจนหมายถึง ตัวบุคคล วิธีการ สถานที่ต่าง ๆ ที่ใช้ในการประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนบังเกิดผลดี สื่อการสอนมีชื่อเรียกต่าง ๆ กันไป เช่น อุปกรณ์การสอน อุปกรณ์การศึกษาเทคโนโลยีการสอน เทคโนโลยีการศึกษา สื่อทัศนศึกษา สื่อทัศนูปกรณ์ แต่ในปัจจุบันนิยมใช้คำว่า สื่อการสอน มากกว่า เพราะมีความหมายกว้างขวาง มีใช้หมายถึงเพียงสิ่งของที่ใช้ประกอบการสอน แต่หมายถึง ทุกอย่างไม่ว่าเป็นสิ่งที่ชีวิตหรือไม่มีชีวิตก็ตาม หากนำมาประกอบการเรียนการสอนแล้ว เกิดความเข้าใจง่าย รวดเร็ว ชัดเจนขึ้น เรียกว่า สื่อการสอนทั้งสิ้น

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2533 : 80) ให้ความหมายของสื่อการเรียนการสอนว่า หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ผู้สอนและผู้เรียนนำมาใช้ในระบบการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สมบุรณ์ สงวนญาติ (2534 : 43 – 44) ให้ความหมายของสื่อการเรียนการสอนว่า หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ผู้สอนและผู้เรียนนำมาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อช่วยให้กระบวนการเรียนรู้ดำเนินไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ วัตถุ สิ่งของที่มีอยู่ในธรรมชาติ หรือมนุษย์สร้างขึ้นมา เช่น วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ วิธีการและกิจกรรมซึ่งได้เลือกมาใช้ช่วยในการถ่ายทอดความรู้จากครูไปสู่ผู้เรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการเรียนการสอน

ลัดดา สุขปรีดี (ปราศรัย ประวัตินึ่งเรื่อง อ้างอิง : 2535. 62 – 63) ได้ให้ความหมายของสื่อการเรียนการสอนไว้ว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง ตัวกลางที่ใช้ในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้ครูและนักเรียนเข้าใจสิ่งที่จะถ่ายทอดซึ่งกันและกันได้ผลดี ตรงตามจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน

จินตนา ไบกาชุย (2536 : 11) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง วัสดุหรือเครื่องมือที่จัดทำขึ้น ซึ่งมีข้อมูลเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ต่อประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับนำไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอนของครูและนักศึกษาให้เป็นไปตามหลักสูตรกำหนด สื่อการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่ง ที่ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหา เกิดทักษะกระบวนการและความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ อันจะนำไปสู่จุดหมายของหลักสูตร

ประโยชน์ของสื่อการสอน

วาสนา ขาวหา (2532 : 63 – 64) ได้กล่าวถึงคุณประโยชน์ของสื่อการสอน ไว้ดังนี้

1. ช่วยให้คุณภาพการเรียนรู้ดีขึ้น เพราะมีความจริงจังและมีความหมายชัดเจนต่อผู้เรียน
2. ช่วยให้ผู้เรียนเรียนได้ในปริมาณมากขึ้นในเวลาที่กำหนด
3. ช่วยให้ผู้เรียนสนใจและมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการเรียนการสอน
4. ช่วยให้ผู้เรียนจำ ประทับใจในความรู้สึก และทำอะไรเป็น เร็วขึ้น ทำได้ดีขึ้น
5. ช่วยส่งเสริมการคิดและการแก้ปัญหาในกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน
6. ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ในสิ่งที่ลำบากได้โดยการช่วยแก้ปัญหาหรือข้อจำกัดต่าง ๆ

ได้ดังนี้

- 6.1 ทำสิ่งที่ซับซ้อนให้ง่ายขึ้น
- 6.2 ทำนามธรรมให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น
- 6.3 ทำในสิ่งที่เคลื่อนไหวเร็วให้ช้าลงได้
- 6.4 ทำในสิ่งที่เคลื่อนไหวช้าให้เร็วมากขึ้นได้
- 6.5 ทำสิ่งที่ใหญ่เกินไปให้เล็กลงได้
- 6.6 ทำสิ่งที่เล็กเกินไปให้ใหญ่ขึ้นได้
- 6.7 ทำสิ่งที่อยู่ในอดีต หรือลึกลับมาศึกษาได้

สุจิต เพียรชอบ (2533 : 220 – 221) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของสื่อการสอน สรุปได้ว่าการใช้สื่อการสอนช่วยให้การเรียนการสอน เข้าใจให้นักเรียนเกิดความสนใจ ช่วยสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้สนุกสนาน มีชีวิตชีวาไม่น่าเบื่อหน่าย ช่วยให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนวิชาต่าง ๆ นอกจากนั้นยังกล่าวถึงประโยชน์ของสื่อการสอน ไว้ดังนี้

1. สื่อการสอนช่วยสร้างรากฐานที่เป็นรูปธรรมขึ้นในหัวของความคิดของนักเรียน
2. ช่วยเร้าให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนการสอนมากขึ้น เพราะผู้เรียนสามารถใช้ประสาทสัมผัสได้ เคลื่อนไหวจับต้องแทนการดูหรือการฟังอย่างเดียว
3. เป็นรากฐานของการพัฒนาการเรียนรู้ และช่วยให้ผู้เรียนจดจำได้มาก ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์เดิมไปสัมพันธ์กับประสบการณ์ใหม่ ๆ ได้ต่อเนื่องกัน
4. ช่วยให้ข้อเท็จจริงแก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็นต่อไป
5. ช่วยให้ผู้เรียนได้มีพัฒนาการทางความคิดต่อเนื่อง เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เห็นความสัมพันธ์เกี่ยวข้องของสิ่งต่าง ๆ ทั้งที่เกี่ยวข้องกับเวลาและสถานที่
6. ช่วยเพิ่มทักษะการอ่านและเสริมสร้างความเข้าใจในความหมายของคำใหม่ ๆ ได้มากขึ้น

ประเภทของสื่อการสอน

ประกาศรี สหอำไพ (2534 : 204) ได้จัดประเภทของสื่อการสอนไว้ดังนี้

1. สิ่งพิมพ์ (Printed Material) ได้แก่ หนังสือแบบเรียน หนังสืออุเทศ หนังสือประกอบ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร เอกสารแผ่นปลิว วัสดุกราฟฟิคอื่น ๆ
2. เครื่องมือหรืออุปกรณ์การสอน (Audio – visual equipment) เครื่องฉายภาพ (Projected material) อุปกรณ์ถ่ายทอดเสียง (Transmission)
3. วัสดุอุปกรณ์ (Audio – Visual Material) ได้แก่ สิ่งของที่ใช้ประกอบการสอนได้ เช่น หุ่นจำลอง หุ่นกระบอก ลูกโลก กระดานชอล์ก ป้ายนิเทศ บัตรคำ รูปภาพ ฯลฯ สื่อสิ่งเปลี่ยนต่าง ๆ เรียกว่า วัสดุ ส่วนเครื่องมือที่มีความคงทน เรียกว่า อุปกรณ์
4. สถานที่ การจัดประสบการณ์การเรียนการสอนในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และนอกห้องเรียน เช่น การไปทัศนศึกษา การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน เป็นต้น

เอกศักดิ์ บุตรลับ (2537 : 382 – 383) ได้แบ่ง สื่อการเรียนการสอนออกเป็น 3 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ

1. สื่อประเภทวัสดุ (Materials of Software) ได้แก่ สื่อเล็ก (Small Media) ที่ทำหน้าที่เก็บความรู้ในลักษณะของภาพ เสียง และอักษร ในรูปแบบต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.1 วัสดุที่เสนอความรู้ได้จากตัวมันเอง ได้แก่ หนังสือเรียนหรือตำรา ของจริง หุ่นจำลอง ฟิล์มภาพยนตร์ แผนที่ ป้ายนิเทศ เป็นต้น

1.2 วัสดุที่ต้องอาศัยสื่อประเภทเครื่องกลไก (Hardware) เป็นตัวนำเสนอความรู้ ได้แก่ ฟิล์มภาพยนตร์ แผ่นสไลด์ ฟิล์มสตริป เทปบันทึกเสียง รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ เป็นต้น

2. สื่อประเภทเครื่องมืออุปกรณ์ (Hardware) ได้แก่ สื่อใหญ่ (Big Media) ที่เป็นตัวกลางหรือทางผ่านของความรู้ถ่ายทอดไปยังผู้เรียน สื่อประเภทนี้ตัวของมันเองแถบไม่มีประโยชน์ในการสื่อความหมายเลย ถ้าไม่มีความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ มาป้อนผ่านเครื่องกลไกเหล่านี้ ดังนั้น สื่อประเภทนี้จึงจำเป็นต้องอาศัยสื่อประเภทวัสดุ (Software) สื่อการเรียนการสอนประเภทนี้ ได้แก่ เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องเล่นแผ่นเสียง เครื่องบันทึกเสียง เครื่องรับวิทยุ เครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องฉายภาพนิ่ง เป็นต้น

3. สื่อประเภทเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ (Techniques or Methods) ตัวกลางในกระบวนการเรียนการสอน บางครั้งจำเป็นต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เทคนิคหรือวิธีการ ได้แก่ การสาธิต การทดลอง การแสดงละคร การศึกษานอกสถานที่ นิทรรศการ ตลอดจนเทคนิคในการเสนอบทเรียนด้วยสื่อประเภทวัสดุและเครื่องมือ เป็นต้น

สุรัชย์ สิกขามันชิต (2538 : 11) ได้เรียกสื่อการสอนในชื่อของวัสดุและเครื่องมือเทคโนโลยีทางการศึกษา ท่านได้จำแนกประเภทวัสดุเทคโนโลยีทางการศึกษาออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. วัสดุสามมิติ ได้แก่ ของจริง ของจำลอง หุ่นตัดส่วน เป็นต้น

2. วัสดุสองมิติ แบ่งได้ 3 ประเภท คือ

2.1 วัสดุสองมิติทึบแสง ได้แก่ ภาพวาด แผนภูมิ แผนภาพ ภาพพลิก แผนทัศนคติ ภาพโฆษณา บัตรคำ บัตรภาพ สำหรับใช้อย่างอิสระหรือใช้กับแผ่นป้ายไฟฟ้า แผ่นป้ายแม่เหล็ก และวัสดุสิ่งพิมพ์อื่น ๆ

2.2 วัสดุสองมิติโปร่งแสง ได้แก่ สไลด์ ฟิล์มสตริป แผ่นภาพโปร่งใส เป็นต้น

2.3 วัสดุสองมิติเคลื่อนไหวโปร่งแสง ได้แก่ ภาพยนตร์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ภาพยนตร์หรือฟิล์ม

3. วัสดุอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ วัสดุเทคโนโลยีทางการศึกษา ใช้กับเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ เช่น เทปภาพโทรทัศน์ วัสดุโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

จากทัศนะต่าง ๆ ของนักการศึกษา สรุปได้ว่า สื่อการสอน หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ประกอบการสอน เพื่อเป็นสื่อกลางในการสื่อความหมายที่ผู้สอนประสงค์จะถ่ายทอดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนการสอนที่ดีจะต้องช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตรงกับที่จุดประสงค์การสอนระบุไว้โดยง่ายในเวลาที่สุดเร็ว สื่อการสอนมีหลายแบบ ผู้สอนต้องรู้จักเลือกใช้ให้เหมาะสมกับโอกาส ในการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา ผู้สอนต้องเลือกใช้สื่อที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในงานที่กำลังจำเป็นต้องศึกษาจากของจริง

ของจริงบางอย่างที่ต้องการศึกษามีขนาดใหญ่เกินไป ก็ใช้แบบจำลองเป็นสื่อในการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจดีกว่าการสอนโดยใช้จินตนาการ ผู้สอนอาชีวศึกษาจึงจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจและความสามารถเป็นอย่างดีในการผลิตสื่อการสอนประเภทแบบจำลองหรือสื่อรูปภาพที่ทำให้เห็นการเคลื่อนไหวได้ หรือต้องรู้ว่าจะสามารถไปหาแหล่งที่เหมาะสมจากที่ได้ นำมาใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอน

6. ด้านสิ่งแวดล้อม

การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนด้านวิชาชีพพระยะสัน โดยเฉพาะวิทยาลัยสารพัดช่างนั้น นับว่าเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนมาก ประการหนึ่ง อันได้แก่พื้นที่ของสถานศึกษา อาคารเรียน สิ่งก่อสร้าง ห้องเรียน และเครื่องใช้ใน ห้องเรียน การระบายถ่ายเทอากาศ เสียง แสงสว่าง ห้องพยาบาล โรงอาหาร โรงครัว สนาม กีฬา น้ำดื่ม น้ำใช้ การกำจัดขยะมูลฝอย การระบายน้ำ สถานที่จอดรถ การดูแลรักษาความ สะอาดของสถานที่ทั่ว ๆ ไป และการดูแลรักษาความปลอดภัย ซึ่งสิ่งแวดล้อมดังกล่าวเป็นสิ่ง สำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

เยอร์ลาชและอีลี (Gerlach and Ely. 1971 : 27 – 28) กล่าวว่า การจัดสิ่งแวดล้อม ทางการเรียนไว้ คือ การจัดการเรียน การจัดห้องเรียน การเลือกแหล่งวิทยาการ

เคมพ์ (Kemp. 1971 : 27 – 28) กล่าวถึง สิ่งแวดล้อมทางการเรียนว่า เป็น ลักษณะของการจัดแหล่งวิชาการ และการบริการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการ เรียนการสอน นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับช่วยให้ผู้ใหญ่เรียนรู้ได้ดีและรวดเร็ว

ภุชงค์ อังคปรีชาเศรษฐ์ ได้ให้ข้อความไว้ว่า สถานที่เรียนต้องไม่ร้อนหรือเย็นเกินไป มีแสงสว่างเพียงพอ สะอาดและเป็นระเบียบ ที่นั่งเปลี่ยนให้เหมาะสมกับเทคนิคการสอนและไม่มี เสียงรบกวน

พระเพ็ญ หงชาวงศ์ (2545 : 41) ให้ข้อเสนอแนะในการจัดสถานที่เรียนดังนี้ “ควร เป็นที่พึงพอใจสำหรับผู้เรียน ได้แก่ การจัดโต๊ะ เก้าอี้ และเครื่องมือเครื่องใช้ ควรจะให้ผู้เรียนมี ความสุข เมื่อผู้เรียนต้องการมีความสัมพันธ์กับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่มก็สามารถปรับโต๊ะ เก้าอี้ เข้าหากันได้โดยสะดวก”

สภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องจัดสภาพ สิ่งแวดล้อมให้สนองตอบต่อการพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียน ซึ่งเมธี ปิลันธนานันท์ ให้ความ คิดเห็นเกี่ยวกับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมต่อสถานศึกษา ดังนี้ “โรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการ ปลุกฝังความมีจิตซาบซึ้งในสุนทรียะของสิ่งแวดล้อมให้กับเด็ก เพราะเด็กส่วนใหญ่ต้องอยู่ใน โรงเรียนนานถึง 12 ปี โรงเรียนจะต้องสร้างให้เด็กซาบซึ้งในความงามที่เป็นอยู่ในธรรมชาติและที่ มนุษย์สร้างขึ้น”

อภิรักษ์ บุญยศักดิ์เสรี (2535 : 7) ได้สรุปว่าอาคารสถานที่เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลอย่างสมบูรณ์ต้องจัดอาคารสถานที่ของวิทยาลัยให้อยู่ในสภาพดีถูกหลักวิชาเพื่อเอื้อต่อกิจกรรมการเรียนการสอนและดึงดูดความสนใจแก่ผู้มาเรียน ให้รู้จักนิยมชมชอบและศรัทธาตลอดทั้งเป็นการสร้างบรรยากาศในวิทยาลัยที่ดีวิทยาลัยมีพื้นที่เพียงพอ มีอาคารครบถ้วน มีบรรยากาศร่มรื่น สงบแล้วคุณลักษณะสำคัญเป็นที่ต้องการอย่างยิ่ง ปริญญา อังศุสิงห์ (2521 : 76) ได้กล่าวว่าโรงเรียนที่ดีจะต้องมีคุณลักษณะสำคัญ 10 ประการ คือ

1. ความเพียงพอ หมายถึง เนื้อที่ของสถานศึกษา อาคารเรียน ห้องเรียน อุปกรณ์ต่าง ๆ มีอย่างเพียงพอ
2. ความเหมาะสม หมายถึงความเหมาะสมในการเลือกสถานที่ตั้งของสถานศึกษา ลักษณะของพื้นที่ การจัดห้องต่าง ๆ
3. ความปลอดภัย หมายถึง การป้องกันมิให้เกิดอุบัติเหตุหรืออันตรายต่าง ๆ
4. สุขลักษณะ หมายถึง การพิจารณาส่งเสริมในด้านสุขภาพอนามัย
5. ระยะทางติดต่อใช้สอย หมายถึง ระยะทางจากบ้านมาสถานศึกษาหรือจากจุดต่าง ๆ มาสถานศึกษา
6. การยืดหยุ่นได้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ ผัง อุปกรณ์ เครื่องใช้ให้ใช้ได้กับกิจกรรมหลาย ๆ อย่าง
7. ประสิทธิภาพ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ อาคาร อุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ได้ผลเต็มที่
8. ประหยัด หมายถึง การวางแผนผังบริเวณ ออกแบบอาคารให้คุ้มค่ากับเงินที่ลงทุนและเสียค่าบำรุงรักษาน้อย
9. การขยายตัว หมายถึง การขยายตัวของบริเวณและอาคารโดยมีการออกแบบที่เหมาะสม ขยายได้ง่ายและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อย
10. รูปร่าง หมายถึง การวางบริเวณสถานศึกษา อาคารและการตกแต่งภายในและภายนอกให้เป็นที่น่าชมแก่ผู้พบเห็น รวมทั้งการทำนุบำรุงรักษาอาคารและสถานที่ให้สวยงามและสะอาดตาอยู่เสมอ

วิทยาลัยสารพัดช่างเป็นสถานศึกษาได้รับนโยบายจัดการศึกษาหลักสูตร แต่ละหลักสูตรเปิดสอนหลายรายวิชา ซึ่งแต่ละรายวิชามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกันตามลักษณะเฉพาะ เช่น วิชาช่างซ่อมรถยนต์ ช่างซ่อมจักรยานยนต์ พิมพ์ดีด คอมพิวเตอร์ ช่างภาพ อาคารขนม เสริมสวย ในขณะที่บางรายวิชาต้องมีการสนทนากันภายในห้องเรียน เช่น เสริมสวย บางรายวิชามีเสียงดังจากการเรียนการสอน สาธิต เช่น ช่างเครื่องยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ พิมพ์ดีดอุตสาหกรรม และยังเป็นสถานศึกษาที่อยู่ในอาณาเขตของวัดต่าง ๆ ซึ่งมีกิจกรรมทางศาสนาและประเพณีเป็นประจำ ดังนั้น การจัดวางส่วนต่าง ๆ ให้เกิดความเหมาะสมจึงเป็นเรื่องที่จำเป็นเพราะเกี่ยวข้องกับครูและนักเรียน

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อม หมายถึง สภาพห้องเรียน ห้องปฏิบัติงาน จะต้องสะอาด อากาศถ่ายเทได้สะดวก มีแสงสว่างเพียงพอ ปราศจากเสียงรบกวน เครื่องมือเครื่องใช้มีความปลอดภัยในการใช้ มีห้องน้ำ ห้องพยาบาล ตลอดจนห้องสมุด ห้องเรียนรู้ด้วยตนเอง สะดวกสบาย การเดินทางสะดวกปลอดภัย มีที่จอดรถเป็นสัดส่วน

แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้การสอนผู้ใหญ่

แนวคิดการเรียนรู้การสอนผู้ใหญ่

ลักษณะของนักศึกษาผู้ใหญ่ โดยธรรมชาติของมนุษย์เมื่อวัยเปลี่ยนแปลงก็จะเกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านอื่น ๆ ตามมาด้วย เช่น การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสิ่งแวดล้อม ดังนั้น นักเรียนผู้ใหญ่หรือนักศึกษาผู้ใหญ่จึงมีลักษณะแตกต่างไปจากเด็กนักเรียน ซึ่ง เขียวศรี วิวิธสิริ (2535 : 91 – 92) ได้กล่าวว่า ลักษณะของผู้เรียนทั่วไปไว้ดังนี้

1. มีความแตกต่างระหว่างบุคคลมากมายหลายแบบ
2. มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนในการเรียนแตกต่างกัน
3. มีประสบการณ์เดิมที่จะนำ
4. มาเรียนด้วยความสมัครใจและมีความสนใจนาน
5. มีความสนใจมากในสิ่งที่เขาพอใจและมีความต้องการ
6. ต้องใช้เวลามากในสิ่งที่เขาพอใจและมีความต้องการ
7. มีความสัมพันธ์แบบเพื่อนกับครู
8. ชอบทำตามความเคยชินที่ปฏิบัติมา
9. ชอบการแนะนำมากกว่าถูกสอน ต้องการนำตนเองมากกว่าให้ผู้อื่นบงการ
10. ต้องการคำยกย่อง ชมเชย หรือสนับสนุนด้านกำลังใจมากกว่าการตำหนิ หรือ

ลงโทษ

11. ชอบการปฏิบัติที่มีความจริงใจ และปรารถนาดี รักความยุติธรรม และมีความมี

เหตุผล

12. มีภารกิจและความรับผิดชอบในชีวิตมาก ทั้งต้องปฏิบัติภารกิจนั้น ๆ ด้วยตนเองเป็น

ส่วนใหญ่

13. มีความวิตกกังวลและตึงเครียดมากกว่าเด็ก รวมถึงความเหนื่อยล้าที่ต้องทำงานทั้งวัน

ด้วย

14. สมรรถภาพทางกายลดน้อยลง เพราะเสื่อมลงตามวัยทำให้ต้องใช้เวลาคอบโด้หรือปฏิบัติมาก รวมถึงประสบการณ์เดิมสอนให้ต้องระมัดระวังด้วย การกระทำใด ๆ จึงช้า

15. ผู้ที่เคยหยุดเรียนกลางคัน (Drop out) มักมองตนเองว่า มีความสามารถทางการเรียนต่ำ

การเรียนรู้ของผู้ใหญ่นั้นโนลส์ (สว็ทน์ วัฒนวงศ์. 2544 : 225 – 226. อ้างอิงมาจาก Knowles. 1978 : 31) ได้ศึกษาแนวคิดของลินเดอร์แมน และสรุปเป็นพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่สมัยใหม่ ซึ่งมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้ คือ

1. ความต้องการและความสนใจ (Need and Interests) ผู้ใหญ่จะถูกชักจูงให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี ถ้าหากว่าตรงกับความต้องการและความสนใจในประสบการณ์ที่ผ่านมา เขาก็จะเกิดความพึงพอใจ เพราะฉะนั้น ควรจะมีการเริ่มต้นในสิ่งเหล่านี้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมทั้งหลาย เพื่อให้ผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้นั้นจะต้องคำนึงถึงสิ่งนี้ด้วยเสมอ

2. สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ใหญ่ (Life Situations) การเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะได้ผลดีถ้าหากถือเอาตัวผู้ใหญ่เป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน (Life – Centered) ดังนั้น การจัดหน่วยการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ควรจะต้องยึดถือเอาสถานการณ์ทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ใหญ่เป็นหลักสำคัญ มิใช่ตัวเนื้อหาวิชาทั้งหลาย

3. การวิเคราะห์ประสบการณ์ (Analysis of Experience) เนื่องจากประสบการณ์เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณค่ามากที่สุดสำหรับผู้ใหญ่ ดังนั้น วิธีการหลักสำหรับการศึกษาผู้ใหญ่ ก็คือการวิเคราะห์ถึงประสบการณ์ของผู้ใหญ่แต่ละคนอย่างละเอียดว่า มีส่วนไหนของประสบการณ์ที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนได้บ้าง แล้วจึงหาทางนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

4. ผู้ใหญ่ต้องการเป็นผู้นำตนเอง (Self – Directing) ความต้องการที่อยู่ในส่วนลึกของผู้ใหญ่ก็คือ การมีความรู้สึกต้องการที่จะสามารถนำตนเองได้ เพราะฉะนั้นบทบาทของครูจึงควรอยู่ในกระบวนการสืบหาหรือค้นหาคำตอบร่วมกันกับผู้เรียน (Mutual Inquiry) มากกว่าการทำหน้าที่ส่งผ่านหรือเป็นสื่อสำหรับความรู้แล้วทำหน้าที่ประเมินผลว่า เขาล้อลตามหรือไม่เพียงเท่านั้น

5. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Difference) ความแตกต่างระหว่างบุคคลจะมีเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ในแต่ละบุคคลเมื่อมีอายุเพิ่มมากขึ้น เพราะฉะนั้นการสอนนักศึกษาผู้ใหญ่จะต้องจัดเตรียมการในด้านนี้อย่างดีพอ เช่น รูปแบบของการเรียนการสอน (Style) เวลาที่ได้ทำการสอน สถานที่สอน และประการสำคัญคือ ความสามารถในการเรียนรู้ในแต่ละขั้นของผู้ใหญ่ ย่อมเป็นไปตามความสามารถของผู้ใหญ่แต่ละคน (Pace of Learning)

เอเคอร์ (โมฮัมมัด อับดุลกาเดร์. ม.ป.ป. : 25 – 27; อ้างอิงมาจาก Aker. 1972) เชื่อว่าทุกคนสามารถมีโอกาสดำเนินการในการเรียนรู้ และนักการศึกษาผู้ใหญ่จะต้องมีความเชื่อมั่นความสามารถในการเรียนรู้ของเขา ซึ่งเอเคอร์ได้เรียบเรียงหลักการเรียนรู้ผู้ใหญ่ไว้ดังนี้

1. ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้ดีถ้าหากเขาได้มีส่วนร่วมอย่างจริงจัง
2. จัดอุปกรณ์การสอนที่ช่วยให้เขาสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันจริง ๆ เขาจะเรียนรู้ได้ดีกว่าการใช้อุปกรณ์การสอนที่ไม่สัมพันธ์กับชีวิตจริง ๆ ของเขา
3. ผู้ใหญ่จะรับความคิดใหม่ ๆ ได้เร็วกว่าถ้าหากว่าความคิดใหม่นั้น ๆ สอดคล้องกับความเชื่อเก่า ๆ ของเขาที่มีอยู่แล้ว

4. จะต้องศึกษาพื้นฐานและความต้องการของผู้ใหญ่ เพื่อจะได้นำไปเป็นแนวในการจัดประสบการณ์เพื่อการเรียนรู้แก่เขาให้มากที่สุดเท่าที่จะให้ได้ ผู้ใหญ่ที่มีพื้นฐานทางการศึกษาน้อย ๆ มักจะไม่มั่นใจตนเอง และคิดว่าตนเองเรียนไม่ไหว

5. จะต้องช่วยสร้างความสำเร็จในบทเรียนขั้นต้นให้แก่ผู้ใหญ่ที่มีพื้นฐานทางการศึกษาน้อย ๆ นั้นก่อนที่จะเริ่มบทเรียนใหม่ ๆ ต่อไปและมีความมั่นใจมากยิ่งขึ้น

6. ช่วยให้ผู้ใหญ่ได้เรียนในสิ่งที่เขาสนใจให้มาก และให้เขาก้าวหน้าไปตามอัตราความสามารถของเขาเอง กับช่วยให้เขาสามารถหาคำตอบต่าง ๆ ด้วยตนเองด้วย

7. นักศึกษาผู้ใหญ่เคยมีประสบการณ์ที่ไม่ดีในโรงเรียนมาก่อนแล้ว จึงพยายามสร้างประสบการณ์การเรียนรู้สบาย ๆ อย่าให้เขารู้สึกว่าซ้ำรอยกับประสบการณ์เก่า ๆ ที่ผ่านมา

8. การเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะมีจุด “หยุดนิ่ง” อยู่ช่วงหนึ่งซึ่งผู้สอนจะต้องเข้าใจและยอมรับ เพราะจุด “หยุดนิ่ง” นั้นเป็นธรรมดาในการเรียน จากนั้นก็จะมีerk้าวหน้าต่อไปตามปกติ

9. ควรจะมีการทบทวนถึงวัตถุประสงค์ในการเรียนเสมอว่า เราเรียนทำไม และขณะนี้ก้าวหน้าไปสู่เป้าหมายมากน้อยแค่ไหนแล้ว

ความต้องการทางการศึกษาผู้ใหญ่ ในทางการศึกษาผู้ใหญ่ ได้มีผู้นำทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการมาประยุกต์ใช้กันอย่างกว้างขวาง เช่น โนลส์ ได้นำเอาแนวความคิดของมาสโลว์ และฮุลมาขยายความคิดต่อเนื่อง นำประโยชน์มาใช้ในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ โดยแบ่งประเภทความต้องการออกเป็น 2 ประเภท คือ (นวพร ธนวัฒน์. 2536 : 14 – 16)

1. ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์เชิงชีววิทยาและจิตวิทยา เป็นการยอมรับแนวคิดของมาสโลว์เกี่ยวกับลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ โดยแบ่งออกเป็น

1.1 ความต้องการทางกายภาพ (Physical needs) เป็นความต้องการที่สังเกตเห็นได้ง่าย เพราะเป็นความต้องการทางด้านร่างกายในแง่ของการศึกษาผู้ใหญ่ ความต้องการทางด้านนี้ได้แก่ การเห็น การได้ยิน ความสะดวกสบาย การพักผ่อน ดังนั้น การจัดสภาพทางการเรียนรู้ให้แก่ผู้ใหญ่ ถ้าครูเขียนตัวอักษรเล็กเกินไป เสียงครูต่ำเกินไป เก้าอี้นั่งไม่สบาย หรือใช้เวลาสอนมากเกินไป สาเหตุเหล่านี้จะทำให้ผู้ใหญ่รู้สึกไม่สะดวกสบายทางร่างกายและในที่สุดอาจไม่สนใจต่อการเรียนรู้

1.2 ความต้องการในด้านความเจริญเติบโตองกงาม (Growth needs) นักจิตวิทยามีความเห็นว่ ความต้องการเจริญเติบโตเป็นความต้องการพื้นฐานที่สำคัญ ความเจริญเติบโต (Growth) ของวัยเด็ก คือ การพัฒนาการเจริญเติบโต ส่วนในวัยผู้ใหญ่ความเจริญเติบโตเน้นทางด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ทศนคติ ความสนใจ และความซาบซึ้ง ดังนั้น ในการจัดสภาพการเรียนการสอนให้กับผู้ใหญ่จึงต้องเน้นความเจริญเติบโตดังกล่าว

1.3 ความต้องการด้านความมั่นคงปลอดภัย (Needs for security) เพราะสัญชาตญาณของมนุษย์ ต้องการความปลอดภัยและต้องการป้องกันตนเอง แรงผลักดันในด้านนี้ทำให้มนุษย์มีความระมัดระวังในสถานที่ใหม่ โดยเฉพาะในทางจิตวิทยาด้วยแล้ว จะหมายความว่าถึงความระมัดระวังที่จะไม่ให้ใครมาข่มขู่ภาพพจน์ที่มีต่อตัวเราเอง ด้วยเหตุนี้ ผู้ใหญ่จึงชอบ

ความเคยชินกับสิ่งที่เคยทำมาเป็นประจำ บางคนเมื่อรู้สึกว่าคุณชมในสถานการณ์ต่าง ๆ จะมีปฏิกิริยาไม่เหมือนกัน บางคนจะถอนตัวเองจากกิจกรรม ไม่ยอมเข้าไปมีส่วนร่วมจนกว่าตัวเองจะมีความรู้สึกว่ามันคงปลอดภัย แต่บางคนจะมีปฏิกิริยาในทางตรงกันข้าม เช่น พยายามจะเข้าควบคุมผู้อื่น หรือชมผู้แสดงอำนาจ เป็นต้น

1.4 ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ (Needs for new experience) เมื่อคนเราแสวงหาความมั่นคงปลอดภัยให้กับชีวิต ต้องการความรัก ความชื่นชอบหากรู้สึกว่าจะไม่ได้รับการตอบสนองในข้อนี้ จะมีการแสดงออกที่รุนแรงมาก อาจจะเป็นความแข็งกระด้าง รุกราน หาเรื่องผู้อื่น หรืออาจจะเป็นการถอนตัว เก็บตัวไม่ยุ่งกับผู้อื่น แต่สำหรับบางคนก็ถือสายกลาง คือเฉย ๆ ไม่แสดงออกอะไรมากนัก การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้ใหญ่จึงควรเน้นในการจัดกิจกรรมกลุ่ม เช่น การอภิปราย สัมมนา การแสดงบทบาทสมมุติ และการแบ่งกลุ่มย่อย เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสวงหาเพื่อนและรู้จักทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และปรับปรุงความสามารถของตนเองให้เป็นที่ยอมรับหรือชื่นชอบของเพื่อนร่วมงาน

1.5 ความต้องการได้รับการยอมรับ (Needs for recognition) ทุกคนต้องการได้รับการนับถือจากผู้อื่นและรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เกิดแรงกระตุ้นที่จะแสวงหาสถานภาพในกลุ่มสังคม ชุมชนและสถาบัน ผู้สอนนักศึกษาผู้ใหญ่จะต้องเข้าใจจิตวิทยาผู้ใหญ่ ในขณะเดียวกันก็พยายามสร้างบรรยากาศของมิตรภาพและความอบอุ่นใจให้เกิดขึ้นกับนักศึกษาทุก ๆ คน เมื่อผู้ใหญ่รู้สึกว่าตนได้รับการยอมรับ เขาก็มีกำลังใจในการพัฒนาการเรียนรู้ต่อไป

ดังนั้น ความต้องการขั้นพื้นฐานที่กล่าวมาข้างต้น เป็นความต้องการโดยทั่วไปของมนุษย์อย่างกว้างขวาง และเป็นความต้องการทางด้านจิตวิทยาและชีววิทยา แต่ความต้องการดังกล่าว มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับความต้องการเชิงการศึกษาอย่างมาก ดังตัวอย่างเรื่องความต้องการที่จะได้รับความปลอดภัย ไม่ต้องการเสียหน้าต่อผู้อื่น

2. ความต้องการทางการศึกษา สำหรับความต้องการทางการศึกษานั้น โนลส์ ได้ประยุกต์แนวคิดของฮูลมาซีโดยให้ความหมายของความต้องการทางการศึกษาว่า เป็นสิ่งซึ่งบุคคลควรได้เรียนเพื่อให้ตัวเอง เพื่อให้สถาบันหรือองค์กรของเขาดีขึ้น หรือเพื่อให้สังคมของเขาดีขึ้น ความต้องการชนิดนี้เป็นช่องว่างระหว่างระดับสมรรถนะ (Level of competencies) ของบุคคลในปัจจุบันกับระดับสมรรถนะที่สูงกว่าเพื่อนที่จะให้บุคคลสามารถกระทำการได้ประสบผลสำเร็จ ช่องว่างนี้อาจกำหนดโดยบุคคลเอง โดยสถาบันหรือองค์กรของบุคคล หรือโดยสังคมของบุคคลนั้น โดยสรุปความต้องการทางการศึกษาว่า เป็นความแตกต่างระหว่างสภาพที่บุคคล (หรือองค์กรหรือสังคมของบุคคล) ประสงค์จะให้ตัวเองเป็นกับสภาพที่ตัวเองเป็นอยู่จริงในปัจจุบัน ความต้องการเชิงการศึกษานี้ ถ้าหากบุคคลแต่ละคนมีความสามารถที่จะวิเคราะห์แยกแยะให้เฉพาะเจาะจง แล้วทำความเข้าใจให้แก่ตนเองได้แล้ว เขายังมีแรงกระตุ้นที่จะเรียนรู้และถ้าหากความต้องการของบุคคล องค์กรและสังคมสอดคล้องกัน การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพจะเกิดขึ้น ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ จะมีส่วนสนับสนุนความต้องการทางการศึกษา โดยจะเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลได้เรียนรู้

การที่ผู้เรียนตัดสินใจมาเรียนการศึกษาผู้ใหญ่สายวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ก็เพราะมีสิ่งกระตุ้นหรือผลักดัน ซึ่งอยู่ภายในตัวของแต่ละบุคคล เราอาจเรียกได้ว่า เป็นแรงจูงใจ ซึ่งแรงจูงใจที่ว่านี้เกิดจากความต้งการ 3 ประเภท คือ (นวพร ธนวัฒน์. 2536 : 19)

1. แรงจูงใจเพื่อการอยู่รอด (Survival motives) ได้แก่ ความต้งการอาหาร น้ำ อากาศ เป็นต้น

2. แรงจูงใจทางสังคม (Social motives) ได้แก่ ความต้งการยอมรับนับถือจากผู้อื่น ต้งการเป็นสมาชิกของกลุ่ม ต้งการมีพวกพ้องหรือมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น

3. แรงจูงใจที่เสริมสร้างคุณค่าให้ตนเอง (Self - esteem motives) ได้แก่ ความต้งการการเคารพนับถือตนเอง ความมีศักดิ์ศรี ความเพียบพร้อมในตนเอง

แรงจูงใจประเภทแรก เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ทุกคนเพื่อการอยู่รอด ส่วนแรงจูงใจประเภทที่สองและประเภทที่สามนั้น จะต้งมีการเรียนรู้และอยู่ในสถานการณ์ที่เหมาะสมจึงจะเกิด เช่นเดียวกันกับทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ ซึ่งได้จัดลำดับชั้นความต้องการของบุคคลเป็นห้าชั้น คือ ความต้งการทางด้านร่างกาย ความต้งการความมั่นคงปลอดภัย ความต้งการความรักและการยอมรับจากผู้อื่น ความต้งการได้รับการยกย่อง มีเกียรติยศ ชื่อเสียงและความต้งการเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งบุคคลจะต้งได้รับการพัฒนาขั้นพื้นฐานเสียก่อนจึงจะพัฒนาแรงจูงใจไปสู่ระดับที่สูงขึ้นตามลำดับ กลุ่มผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่แต่ละคนที่มีชีวิตอยู่ในสังคม มีความแตกต่างกันในเรื่องความต้องการที่จะเป็น การจัดการศึกษาผู้ใหญ่จะต้งคำนึงถึงความต้องการหรือเหตุผลที่ผู้ใหญ่ไปเรียน เพื่อให้การลงทุนนั้นได้ประโยชน์คุ้มค่า เพราะกลุ่มผู้เรียนผู้ใหญ่เป็นกลุ่มที่เสาะแสวงหา ขวนขวายที่จะศึกษาต่อด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมีผู้ใดมาบังคับ

จากแนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวข้างต้นเป็นการศึกษาค้นคว้าของนักจิตวิทยาการศึกษาผู้ใหญ่โดยพิจารณาจากคุณลักษณะพิเศษของผู้ใหญ่ ที่มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้แล้วรวบรวมนำมาเสนอเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้กับนักศึกษาผู้ใหญ่ได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ และมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

สนอง อิมเอม (2532 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่องการวิเคราะห์ปัญหาและความต้งการทางด้านการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น สายอาชีพช่างไฟฟ้า ของโรงเรียนสารพัดช่าง เขตภาคเหนือ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความต้งการด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้ ความต้งการด้านอุปกรณ์ การให้คำแนะนำปรึกษาปัญหาส่วนตัว และความช่วยเหลือจากโรงเรียน การปรับปรุงพัฒนาเนื้อหาวิชาที่เรียน ครูผู้สอน และสถานที่เรียนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

มนัส ศรีกัลยา (2533 : 33 – 38) ได้ทำการศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพลูกสูตรระยะสั้นโรงเรียนสารพัดช่างเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยจำแนกออกเป็น 3 หมวดวิชา หมวดอุตสาหกรรม หมวดวิชาคหกรรม หมวดวิชาพาณิชยกรรม ในปัญหาการเรียนของนักศึกษารวม 4 ด้าน คือ ปัญหาด้านตัวผู้เรียน ปัญหาด้านครูผู้สอน ปัญหาด้านหลักสูตร และปัญหาด้านอำนวยความสะดวก กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเป็นนักศึกษาที่ประสบปัญหาการเรียนโดยมีผลการเรียนที่ต่ำที่สุดในแต่ละหมวดวิชารวมทั้งสิ้น 320 คน ผลจากการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ประสบปัญหาการเรียนในระดับมาก คือ ปัญหาด้านตัวผู้เรียน ปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และปัญหาด้านหลักสูตร ส่วนปัญหาด้านครูผู้สอนพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

อารยา นครเขตต์ (2533 : 54 – 56) ได้ทำการศึกษาแนวโน้มการจัดการศึกษาวิชาอาชีวพระยะสั้นของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 7 (2535 – 2539) ในสี่ด้าน คือ เป้าหมายของการศึกษาวิชาอาชีวพระยะสั้น การบริหารการศึกษาวชิชาอาชีวพระยะสั้น โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi techniques) กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยเป็นผู้เชี่ยวชาญสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่ทำหน้าที่บริหารวางแผน และกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาวิชาอาชีวพระยะสั้น ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจำนวนรวมทั้งสิ้น 29 คน ผลจากการศึกษาวิจัยพบว่า

1. ด้านเป้าหมายของการศึกษาวิชาอาชีวพระยะสั้น ควรเพิ่มความรู้ความสามารถให้ผู้เรียนนำไปพัฒนาอาชีพเดิมของตนให้ดีขึ้น และเหมาะสมสอดคล้องกับท้องถิ่น ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโลกทัศน์ที่กว้างเกี่ยวกับโลกของงานอาชีพ มองเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ รู้จักค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ สามารถวิเคราะห์เชิงธุรกิจก่อนการตัดสินใจเลือกอาชีพ มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพอิสระ ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ซึ่งจะเป็นการสนองนโยบายการลดปัญหาการว่างงาน

2. ด้านการบริการการศึกษาวชิชาอาชีวพระยะสั้น แนวโน้มที่เป็นไปได้มากที่สุด คือการจัดให้มีการประสานงานกันระหว่างภาครัฐบาลกับภาคเอกชน เพื่อเร่งระดมและใช้ทรัพยากรร่วมกัน ทั้งกระจายอำนาจการบริหารไปสู่ส่วนภูมิภาค เพื่อความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน

3. ด้านหลักสูตรและโครงการสอนวิชาอาชีวพระยะสั้น ควรจัดหลักสูตรให้เป็นชุดวิชาโดยให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้เป็นตอน ๆ แต่ละตอนมีระยะเวลาการฝึกสั้น เรียนจบเร็ว และมีลักษณะยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนไปได้ตามความต้องการของผู้เรียน จะยืดสภาพและปัญหาการประกอบอาชีพของประชาชนและใช้หลักสูตรเฉพาะท้องถิ่น

นพพร ธนวัฒน์ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัญหาในการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพระยะสั้น หลักสูตรวิชาคหกรรมของวิทยาลัยสารพัดช่างในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ในด้านตัวนักศึกษามีปัญหาสูงสุดเกี่ยวกับการไม่มีเวลาฝึกฝนทบทวนบทเรียนที่บ้าน ด้านของครูผู้สอนนั้นมีปัญหาสูงสุดในด้านครูสอนไม่ละเอียด ขาดเทคนิคในการสอน และบทเรียนไม่ชัดเจน ส่วนด้านหลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวก มีปัญหาสูงสุดในด้านขาดแคลนตู้เก็บ

อุปกรณ์การเรียนประจำห้องเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านหลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จำเนียร จันทรงาม (2536 : 121-127) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันในเรือนจำและทัณฑสถาน โดยศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อสภาพแวดล้อม ปัญหาการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาอาชีพพระยะสันในเรือนจำและทัณฑสถาน รวม 5 ด้าน คือ ปัญหาด้านตัวผู้สอน ปัญหาด้านผู้เรียน ปัญหาด้านสื่อการสอน ปัญหาด้านเนื้อหาและหลักสูตร และปัญหาด้านการวัดและประเมินผล จากวิชาช่างตัดผม วิชาช่างไม้ วิชาเกษตรกรรม วิชาช่างเชื่อมโลหะ วิชาจักสาน และวิชาช่างปูน โดยในส่วนปัญหาด้านผู้เรียนที่เกี่ยวกับความคาดหวังในการนำวิชาชีพไปใช้หลังจากพ้นโทษแล้ว พบว่าเนื้อหาไม่สามารถนำไปปฏิบัติจริงและเนื้อหาไม่มีประโยชน์ในการดำรงชีวิต ครูผู้สอนยังให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรจัดฝึกอบรมด้านเทคนิควิธี เนื้อหาและหลักสูตรของวิชาชีพให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง

ณัฐ จุลสุวรรณ (2537 : 172 – 194) ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพในเรือนจำกลางคลองเปรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ใน 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาและหลักสูตร ด้านวิธีการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการนำไปใช้ จากวิชาช่างยนต์ ช่างไม้ ช่างตัดผมและวิชาเกษตรกรรม โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 132 คน จำแนกตามตัวแปร อายุ ความรู้เดิม ภูมิลำเนา ระยะเวลาที่ต้องโทษ และสาขาวิชาที่ศึกษา จากการศึกษาในด้านการนำไปใช้ พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยและแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ มีทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ช่วยเพิ่มทักษะและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน สามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพหลักได้ สามารถนำไปประกอบอาชีพเสริมได้และแนะนำผู้อื่นได้ แต่จำเป็นที่จะต้องศึกษาเพิ่มเติมภายนอกฝึกทักษะและประสบการณ์ ก่อนนำไปประกอบอาชีพจริง

ธนุทอง ทานะและปราณี บัวบาน (2538 : 17 – 53) ได้ศึกษาการจัดหลักสูตรพระยะสันด้านอาชีพให้กับเยาวชนและประชาชนจังหวัดนครพนมให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบันโดยศึกษาจากตัวแปรอิสระ คือ เพศ อายุ ภูมิลำเนา การศึกษา อาชีพหลัก และรายได้ต่อปี และตัวแปรตามอันได้แก่ ปัจจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดหลักสูตร และปัจจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากหลักสูตรโดยศึกษาจากวิทยาลัยเกษตรกรรมนครพนมในหลักสูตรการแปรรูปอาหาร วิทยาลัยสารพัดช่างนครพนมในหลักสูตรช่างตัดเย็บเสื้อผ้า ช่างซ่อมมอเตอร์ไซด์ ช่างเสริมสวย พิมพ์ดีดและคอมพิวเตอร์ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครพนมในหลักสูตรช่างตัดเย็บเสื้อผ้า มีจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 354 คน ในด้านการใช้ประโยชน์จากหลักสูตร พบว่า ผู้ผ่านการอบรมส่วนใหญ่นำความรู้จากการอบรมไปใช้ในครอบครัว รองลงมาคือ ใช้เป็นอาชีพเสริม ใช้สมัครงาน ใช้เป็นอาชีพหลัก ปรับปรุงอาชีพเดิม ใช้ประโยชน์ในฐานะเป็นวิชาเรียนและใช้เพิ่มวุฒิในการทำงาน ตามลำดับ ปัญหาในการฝึกอบรมในช่วงฝึกอบรม พบว่า มีปัญหาด้านค่าใช้จ่ายมากที่สุด รองลงมาคือ การเงิน และการวางตัว

สามารถ วงศ์สวัสดิ์ (2539 : 41 – 48) ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่ในการเรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันดำเนินการโดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปทุมธานี ใน 3 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร และด้านสื่อการสอน จากกลุ่มตัวอย่าง 210 คน โดยใช้ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และกลุ่มอาชีพที่กำลังเรียน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นหญิงที่มีอายุระหว่าง 18 – 25 ปี และเป็นโสด จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และส่วนมากกำลังเรียนวิชาชีพสายพาณิชยกรรม เมื่อพิจารณาในด้านการเรียนการสอน โดยส่วนรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้วความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า เนื้อหาที่เรียนตรงกับความคิดเห็น สิ่งที่เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้และสิ่งที่เรียนสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพตามลำดับ

อัญคนางค์ ภิญญ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาองค์ประกอบการเรียนการสอนวิชาชีพพระยะสันที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่าง พบว่าองค์ประกอบที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่างมี 4 องค์ประกอบ และมีความสำคัญจากมากไปหาน้อย ดังนี้ หลักสูตร ตัวผู้เรียน สิ่งแวดล้อม และวิธีสอน ส่วนองค์ประกอบที่ไม่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของผู้เรียน ได้แก่ ครูผู้สอน และสื่อการเรียน

แพรวพรรณ บุญฤทธิมนตรี (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานสอนวิชาชีพพระยะสันของครู – อาจารย์ วิทยาลัยสารพัดช่างในกรุงเทพมหานคร พบว่า ครู – อาจารย์ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานสอนวิชาชีพพระยะสันโดยรวมและรายด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาหลักสูตร และด้านการประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนในด้านสื่อการสอนนั้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และครู – อาจารย์วิทยาลัยสารพัดช่างที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานสอนวิชาชีพพระยะสันโดยรวมและรายด้านผู้สอน ด้านสื่อการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนในด้านเนื้อหาหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ยังพบว่า ครู – อาจารย์ที่มีประเภทวิชาสอนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานสอนวิชาชีพพระยะสันโดยรวมและรายด้านเนื้อหา หลักสูตร ด้านสื่อการสอน และด้านการประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

พันธ์เพ็ญ หีบเพชร (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนวิชาชีพพระยะสัน ตามทัศนะของนักศึกษาผู้ใหญ่วิทยาลัยสารพัดช่างในเขตภาคใต้ ใน 4 ด้าน คือ ด้านความรู้และทักษะวิชาชีพ ด้านความสามารถในการสอน ด้านบุคลิกภาพและคุณธรรมของครู และด้านการให้คำปรึกษาและแนะแนว พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนวิชาชีพพระยะสัน ตามทัศนะของนักศึกษาผู้ใหญ่วิทยาลัยสารพัดช่าง ในเขตภาคใต้ พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ต้องการครูสอนวิชาชีพพระยะสันที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่มีความต้องการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนวิชาชีพพระยะสัน ในด้านบุคลิกภาพและคุณธรรมของครูอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านอื่น ๆ มี

ความต้องการอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านความสามารถในการสอน ด้านการให้คำปรึกษาและแนะแนว และด้านความรู้และทักษะวิชาชีพ เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนวิชาชีพพระยะสัน ตามทัศนะของนักศึกษาผู้ใหญ่วิทยาลัยสารพัดช่างในเขตภาคใต้ โดยจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ วุฒิการศึกษา คณะวิชาที่ศึกษา และรอบที่ศึกษา พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีเพศต่างกัน มีอายุต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนวิชาชีพพระยะสัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอาชีพต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนวิชาชีพพระยะสัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาผู้ใหญ่ ที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนวิชาชีพพระยะสัน โดยรวมมากกว่านักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอาชีพรับจ้าง นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน และที่ศึกษารอบต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนวิชาชีพพระยะสัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีคณะที่ศึกษาต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนวิชาชีพพระยะสัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศศิประภา งามขำ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอาจารย์ วิทยาลัยสารพัดช่างกลุ่มภาคกลาง ใน 4 ด้าน คือ ด้านคุณสมบัติส่วนตัว ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้ทางวิชาการ และด้านการสอนและการปฏิบัติงานในหน้าที่ พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอาจารย์ วิทยาลัยสารพัดช่าง กลุ่มภาคกลาง ด้านคุณสมบัติส่วนตัว อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้ทางวิชาการ และด้านการสอนและปฏิบัติงานในหน้าที่อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นในเรื่องความรับผิดชอบในหน้าที่มีความสำคัญสูงสุด ส่วนเรื่องเป็นสมาชิกของสมาคมทางวิชาการต่าง ๆ เพื่อทราบข่าวสารและวิทยาการใหม่ ๆ มีความสำคัญต่ำสุด ความคิดเห็นของครูอาจารย์ต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอาจารย์ วิทยาลัยสารพัดช่างกลุ่มภาคกลาง ด้านคุณสมบัติส่วนตัว ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้ทางวิชาการและด้านการสอนและการปฏิบัติงานในหน้าที่ อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นในเรื่อง มีความรับผิดชอบในหน้าที่ มีความสำคัญสูงสุด ส่วนเรื่อง การสนใจฟังการอภิปรายและปาฐกถาอยู่เสมอ มีความสำคัญต่ำสุด และการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์ ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอาจารย์ วิทยาลัยสารพัดช่างกลุ่มภาคกลาง ทั้ง 4 ด้าน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

สมจิตร ยิ่งยงดำรงฤทธิ์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น แผนกวิชาช่างเครื่องยนต์ วิทยาลัยสารพัดช่าง ในเขตกรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านกระบวนการสอน ด้านครูผู้สอน และด้านผู้เรียน พบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของแต่ละด้าน พบว่า ข้อที่เป็นปัญหาสำคัญ ด้านหลักสูตร คือ เนื้อหาวิชาที่เรียนรวบรัดเกินไป ด้านกระบวนการสอน คือ การสอนกระทำเฉพาะในสถานศึกษา

ผู้เรียนไม่มีโอกาสออกไปดูงาน/ฝึกงานนอกสถานที่ ครูผู้สอน คือ ครูเจ้าระเบียบเกินไปและด้านตัวผู้เรียน คือ ผู้เรียนไม่มีเวลาทบทวนบทเรียน นักศึกษาที่มีอายุ อาชีพ และระดับความรู้เดิมต่างกัน มีปัญหาการเรียนทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไร ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นักศึกษาที่ศึกษาในรอบการเรียนที่ต่างกัน มีปัญหาการเรียนด้านครูผู้สอน และด้านตัวผู้เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาที่ศึกษาในสถานที่ที่ศึกษาต่างกันมีปัญหาการเรียน ด้านหลักสูตร และด้านครูผู้สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษามีความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาการเรียน คือ เวลาเรียนที่กำหนดให้น้อยเกินไป หนังสือและตำราเรียนมีไม่เพียงพอกับผู้เรียน จำนวนครูผู้สอนมีน้อยนักศึกษาเรียนไม่รู้เรื่องทำให้เกิดความเบื่อหน่ายไม่อยากเรียน และสถานที่เรียนคับแคบเกินไป สำหรับส่วนที่เป็นข้อเสนอแนะ คือ ควรเพิ่มระยะเวลาเรียนให้มากขึ้น ควรนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ทันสมัยมาใช้ประกอบการสอน ควรควรให้ความสนใจและเอาใจใส่ต่อผู้เรียนให้มากขึ้น ควรให้นักศึกษาได้มีโอกาสทบทวนบทเรียนโดยให้ฝึกปฏิบัติมาก ๆ และควรจัดห้องเรียนให้เหมาะสมและเป็นสัดส่วน

อุมาพร สกลรักษ์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยพณิชยการสังกัดกรมอาชีวศึกษา สาขาวิชาการบัญชี การตลาด การเลขานุการ และคอมพิวเตอร์ธุรกิจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมโดยจำแนกตามสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนโดยรวมและรายด้าน อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยความคิดเห็นปานกลาง เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชีที่เรียนในสถานศึกษาที่ต่างกัน มีความเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชาการตลาดที่เรียนในสถานศึกษาที่ต่างกัน มีความเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชาการเลขานุการที่เรียนสถานศึกษาที่ต่างกัน มีความเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจที่เรียนในสถานศึกษาที่ต่างกัน มีความเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ศิริกาญจน์ ชนวนันต์เดชากุล (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นของคณพิการ โรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่ จังหวัดชลบุรี ด้านตัวผู้เรียน ด้านครูผู้สอน ด้านหลักสูตร และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประเภทของความพิการ และหลักสูตรเรียน พบว่า นักศึกษามีปัญหาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คณพิการที่มีอายุต่างกันมีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คณพิการที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คณพิการที่เรียนหลักสูตรแตกต่างกันมีปัญหาการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เพื่อ

พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านครูผู้สอนคนพิการที่เรียนหลักสูตรคอมพิวเตอร์เห็นว่า ครูสอนเร็วเกินไปใช้วิธีการสอนที่น่าเบื่อหน่าย ด้านหลักสูตร คือ ระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติน้อยเกินไป ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก คือ ห้องน้ำคับแคบและมีจำนวนไม่เพียงพอ ข้อเสนอแนะในการเรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นของคนพิการ คือ ควรให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความต้องการของตน ควรส่งเสริมให้ครูได้ศึกษาต่อเฉพาะทาง ควรเพิ่มหลักสูตรสำหรับคนพิการได้เลือกหลาย ๆ หลักสูตร ควรเพิ่มหนังสือและตำราเรียน เมื่อเรียนจบแล้วควรหาตลาดแรงงานรองรับคนพิการด้วย

ทรงสมร คชเลิศ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจในการเรียนกลุ่มวิชาการเลขานุการของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี และวิทยาลัยพณิชยการเชตุพน ชั้นปีที่ 3 ใน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรวิชาการเลขานุการ ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านสื่อการเรียนการสอน และเปรียบเทียบความพึงพอใจในการเรียน จำแนกตามสถานศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนวิทยาลัยพณิชยการธนบุรีมีความพึงพอใจในการเรียนกลุ่มวิชาการเลขานุการด้านครูผู้สอน ด้านหลักสูตรวิชาการเลขานุการ และโดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย นักเรียนวิทยาลัยพณิชยการเชตุพนมีความพึงพอใจในการเรียนกลุ่มวิชาการเลขานุการ ด้านหลักสูตรวิชาการเลขานุการ ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน และโดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย นักเรียนที่เรียนสถานศึกษาต่างก็มีความพึงพอใจในการเรียนกลุ่มวิชาการเลขานุการ ด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านหลักสูตรวิชาการเลขานุการ และด้านครูผู้สอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความพึงพอใจในการเรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านหลักสูตรวิชาการเลขานุการ ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน และโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และการประเมินผลและเปรียบเทียบความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา จำแนกตามระดับชั้นปี และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาธุรกิจศึกษา จำนวน 95 คน ผลการวิจัยพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรีมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและการประเมินผล มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก นิสิตระดับชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อการ

เรียนการสอนและการประเมินผลโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนรายด้าน ด้านหลักสูตร มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านการเรียนการสอนและด้านอาจารย์ผู้สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนิสิตระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ ผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและการประเมินผลโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ทัศนีย์ ตรีธาร (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรอุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุน และเปรียบเทียบความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามวิชาเอก รอบการเรียน และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรอุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิต ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ ผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุน มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง นักศึกษาที่เรียนวิชาเอกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรอุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิต ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนรายด้าน ด้านอาจารย์ผู้สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาที่เรียนรอบต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรอุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิต ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และนักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรอุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิต ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนรายด้าน ด้านหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมพร เลิศมังกรว (2545 : 96 – 100) ได้ทำการศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า นักศึกษามีปัญหาโดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เป็นเพราะผู้เรียนเป็นผู้เลือกเรียนตามความสนใจ นักศึกษาบางคนมาเรียนเพื่อเพิ่มพูนความรู้หรือเพื่อนำไปใช้ปรับปรุงที่ทำอยู่แล้ว เป็นไปตามนโยบายการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพหลักสูตรวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นของกองการศึกษาอาชีพ ผลจากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. ด้านครูผู้สอน นักศึกษามีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย เพราะครูผู้สอนมีความรู้ความชำนาญในการถ่ายทอดวิชาการ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริง โดยครูผู้สอนส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาที่สอน

2. ด้านผู้เรียน นักศึกษามีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย เพราะผู้เรียนเลือกเรียนตามความพึงพอใจอย่างอิสระสามารถนำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพหรือนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เป็นความรู้พื้นฐานในการศึกษาต่อได้ นอกจากนี้ผู้เรียนยังต้องการให้เป็นที่ยอมรับของสังคม

3. ด้านหลักสูตรและเนื้อหา มีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย เพราะมีการปรับปรุงหลักสูตรอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ทันกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ว่องไว สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ได้จริง

4. ด้านวัสดุอุปกรณ์ เป็นด้านที่มีปัญหาน้อยมากกว่าด้านอื่น ๆ อาจจะเป็นเพราะสังคมโลกมีความเจริญด้านเทคโนโลยีสูง วัสดุอุปกรณ์มีราคาสูง

5. ด้านสภาพแวดล้อม มีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากผู้เรียนมีความต้องการที่จะมาเรียนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และนำไปพัฒนางานที่ทำอยู่แล้ว จึงไม่มีผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม

เรณู สัจจะเวทะ (2546 : 74 – 77) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่างในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรพระยะสัน ประเภทวิชาพาณิชยกรรม โดยรวมทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันของวิทยาลัยสารพัดช่างได้มีการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ซึ่งเป็นหน้าที่หลักของวิทยาลัยสารพัดช่าง ที่จะต้องดำเนินการเพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนในแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านหลักสูตร นักศึกษามีความเห็นโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เป็นหลักสูตรที่จัดขึ้นโดยคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียน และตลาดแรงงานเป็นสำคัญ โดยกำหนดเวลาเรียนให้หลากหลาย เพื่อให้สอดคล้องกับอาชีพ และสภาพการณ์ปัจจุบัน ทำให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนสาขาวิชาต่าง ๆ ได้สะดวกโดยใช้เวลาเรียนไม่มากนัก และได้เรียนเฉพาะเจาะจงในเรื่องที่ต้องการเรียนเท่าที่จำเป็นจริง ๆ

2. ด้านครูผู้สอน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนได้มีการพัฒนาตนเอง โดยได้รับการสนับสนุนจากสถานศึกษาให้ไปฝึกอบรม ดูงาน และศึกษาต่อ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะในรูปแบบต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง และทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี และครูผู้สอนมีความชำนาญในการถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริง

3. ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษามีความคิดเห็นโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผลการพัฒนาหลักสูตรและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนได้มีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ตามไปด้วย โดยเฉพาะการเรียนวิชาชีพต้องให้ผู้เรียนได้เห็นขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติ ครูผู้สอนจึงมีการสาธิตการปฏิบัติงานให้นักศึกษาดูก่อนให้นักศึกษาลงมือปฏิบัติงานจริง พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นและซักถามข้อสงสัยระหว่างเรียน ซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จริง

4. ด้านสื่อการเรียนการสอน นักศึกษามีความคิดเห็นโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ครูผู้สอนได้จัดให้มีสื่อการเรียนการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาอยู่ในสภาพดี พร้อมจะใช้สอน มีเพียงพอกับจำนวนนักศึกษาและสื่อการเรียนการสอนที่นำมาใช้สอนช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะและมีประสบการณ์ตรงมากขึ้น

5. ด้านการวัดและประเมินผล นักศึกษามีความคิดเห็นโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการประเมินผลสอดคล้องกับเนื้อหาและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และวัตถุประสงค์การสอนมีความชัดเจนถูกต้องตามเกณฑ์ที่กำหนด ประเมินด้วยความยุติธรรมหลายรูปแบบ โดยกำหนดมาตรฐานไว้เหมาะสม มีการแจ้งเกณฑ์ และวิธีการประเมินผลก่อนการเรียน

งานวิจัยต่างประเทศ

เฮลท์ และเพอร์ซี่ (เรณู สัจจะเวทะ. 2546 : 35; อ้างอิงมาจาก Health and Percy. 1982 : 26) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ผู้สอน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการอาจารย์ผู้สอนที่มีความกระตือรือร้น มีความรู้ดี ต้องการเรียนเนื้อหาวิชาที่น่าสนใจมีประโยชน์และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับวิชาชีพได้อย่างดี

ออนดิจิ (Ondiji. 1998 : 251) ได้ศึกษาวิจัยเป็นรายบุคคลของนักเรียนการอาชีพจำนวน 4 คน ในเมืองดุษิ ประเทศเคนยา เพื่อตรวจสอบทัศนคติ คุณค่าและความคิดเห็น ผลการวิจัยพบว่า อายุ ระดับการศึกษา และเพศ ไม่ส่งผลกระทบต่อทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อการฝึกอาชีพ

หวัง (Wang. 1999 : 216) ได้ศึกษาวิจัยในการฝึกอบรมอาชีพให้กับคนงานของบริษัทในไต้หวัน สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยสร้างเครื่องมือเพื่อตรวจสอบความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรม โดยใช้หลักสูตรสำเร็จแบบเบ็ดเสร็จในการอบรมครั้งนี้ และใช้ผู้สอนจำนวน 351 คน จากศูนย์ฝึกอบรมอาชีพ 13 แห่ง และผู้นำที่เข้าอบรม จำนวน 93 คน จาก 150 บริษัท เป็นข้อมูลที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์ทางสถิติ เครื่องมือชุดสุดท้ายเป็นการรวบรวมข้อมูลที่บรรจุไว้ 67 รายการ เครื่องมือที่ได้รับการตรวจสอบความถูกต้องและยอมรับโดยผู้เชี่ยวชาญจากประเทศจีนและอเมริกา ในความเป็นมาตรฐานของเครื่องมือ ผลการวิจัยพบว่า เครื่องมือของผู้สอนที่อยู่ในศูนย์ฝึกอาชีพมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในการเรียนรู้ด้านคุณภาพการจัดการเบ็ดเสร็จและยุทธศาสตร์ของหลักสูตร

โคลคกา (Kolka. 2001 : 212) ได้ทำการศึกษาวิจัยสถานภาพลักษณะเฉพาะตัวและกระบวนการเรียนวิชาชีพ โดยการศึกษาคุณลักษณะเฉพาะตัวของผู้เรียนวิชาชีพที่มีความเปลี่ยนแปลง การประมาณค่ากระบวนการในการเรียน เพื่อการฝึกอาชีพนำไปสู่แนวความคิดใหม่ของครูผู้สอน และกิจกรรมการเรียนในโรงเรียน ความสนใจเกี่ยวกับประสบการณ์และสิ่งที่แสดงออกมาให้เห็นของผู้เรียน เป็นความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งลักษณะเฉพาะตัวและกระบวนการทางธรรมชาติของปัญหา และความเป็นไปได้ในการฝึกอาชีพในอนาคต ผลการวิจัยพบว่ากระบวนการในการเรียนวิชาชีพ กิจกรรม ความสนใจ และประสบการณ์ของผู้เรียน มีความแตกต่างของระดับความสำคัญที่ปรากฏให้เห็นและสัมพันธ์ภาพของสังคมที่เกิดขึ้นอยู่เป็นประจำ

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า การศึกษาวิชาชีพระยะสั้น เป็นการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ที่ขาดโอกาสทางการศึกษาหรือไม่มีโอกาสที่จะเข้าศึกษาในสถานศึกษาในระบบได้ ได้มีโอกาสเข้ามาฝึกอบรมทักษะวิชาชีพ เพื่อนำความรู้ความสามารถของตนได้ผ่านการอบรมเป็นอย่างดีไปประกอบอาชีพให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขได้ ซึ่งในการจัดการศึกษาจะต้องพิจารณาถึงสภาพทั่ว ๆ ไป โดยรวมประกอบด้วย ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านวิธีการสอน ด้านหลักสูตร ด้านสื่อการสอน และด้านสิ่งแวดล้อม ที่จะส่งผลต่อการจัดการของสถานศึกษารวมไปถึงชื่อเสียงและความเชื่อถือของผู้เรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรระยะสั้น ที่สมัครเข้าเรียนที่วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ปีการศึกษา 2547 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 480 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครชีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan. 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 210 คน และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น โดยใช้คณะวิชาเป็นชั้น แบ่งเป็นคณะวิชาช่างอุตสาหกรรม คณะวิชาคหกรรม คณะวิชาพาณิชยกรรม จากนั้นกำหนดผู้ให้ข้อมูลในแต่ละคณะวิชาโดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) ที่ปรากฏรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

คณะวิชา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ช่างอุตสาหกรรม	102	46
คหกรรม	239	110
พาณิชยกรรม	121	54
รวม	480	210

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยคิดเป็นร้อยละ 10 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 210 คน ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ จำนวน 21 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีด้วยกัน 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) ได้แก่ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ คณะวิชาที่สมัครเข้าเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พุทธศักราช 2540 โดยจำแนกเป็น 6 ด้าน คือ ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อการสอน และด้านสิ่งแวดล้อม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดการให้คะแนนเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด กำหนดคะแนนของคำตอบ ดังนี้

ระดับคะแนน 5 หมายถึง	ผู้เรียนเห็นด้วยต่อการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันในระดับมากที่สุด
ระดับคะแนน 4 หมายถึง	ผู้เรียนเห็นด้วยต่อการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันในระดับมาก
ระดับคะแนน 3 หมายถึง	ผู้เรียนเห็นด้วยต่อการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันในระดับปานกลาง
ระดับคะแนน 2 หมายถึง	ผู้เรียนเห็นด้วยต่อการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันในระดับน้อย
ระดับคะแนน 1 หมายถึง	ผู้เรียนเห็นด้วยต่อการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันในระดับน้อยที่สุด

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาหลักสูตรพระยะสัน วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี โดยจำแนกการสัมภาษณ์ออกเป็น 6 ด้าน คือ ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อการสอน และด้านสิ่งแวดล้อม

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถาม

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามและขอบข่ายของความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน จากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและ

สอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีต่อการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน เพื่อรวบรวมข้อมูลและรายละเอียดต่าง ๆ ในการสร้างแบบสอบถามเป็นรายข้อให้ครอบคลุมความมุ่งหมายทุกระดับความคิดเห็นทั้ง 6 ด้าน

2. สํารวจความคิดเห็นเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โดยการสัมภาษณ์นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันทุกคนวิชา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3. สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ใน 6 ด้าน ดังนี้ ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อการสอน และด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 45 ข้อ

4. สร้างแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ใน 6 ด้าน ดังนี้ ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อการสอน และด้านสิ่งแวดล้อม

5. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและสมบูรณ์

6. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC Index of Item – Objective Confidence)

7. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์พิจารณาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งแล้วนำมาแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองใช้

8. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี จำนวน 30 คน หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (ลัว่น และ อังคณา สายยศ. 2538 : 200) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .90

9. นำแบบสอบถามที่ผ่านการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจสอบขอความเห็นชอบเพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

10. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัย

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์

การสร้างเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ มีขั้นตอนดังนี้

1. สร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ให้ครอบคลุมหลักสูตรการศึกษาวิชาชีพพระยะสันของวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี

2. หาคุณภาพเครื่องมือด้วยความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยการนำแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบและแก้ไขให้แบบสัมภาษณ์ที่ครอบคลุม มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

1. นำหนังสือของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒขอความร่วมมือผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น

2. ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามให้นักศึกษาจำนวน 210 ฉบับ

3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืน มีบางฉบับยังไม่ได้คืน ผู้วิจัยติดตามแบบสอบถามโดยให้ครูผู้สอนช่วยติดตามจากผู้เรียนเป็นรายบุคคล ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 210 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่าง 21 คน โดยผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์ผู้เรียนเองตามหัวข้อดังต่อไปนี้ ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อการสอน และด้านสิ่งแวดล้อม

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล ดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. แยกแบบสอบถามตามตัวแปรอิสระที่ศึกษา
3. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามตามเกณฑ์ที่กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถาม

1. แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้เรียน โดยคำนวณค่าความถี่และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น และแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึง ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ในระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายถึง ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายถึง ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษา
หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ในระดับมากที่สุด

3. วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น จำแนกตามอายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ คณะวิชาที่สมัครเข้าเรียน ใช้ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) โดยเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็ทำการทดสอบค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีแอลเอสดี (Least – Significant Different)

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์

1. นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ทั้ง 6 ด้านของจำนวนผู้สัมภาษณ์ 21 คน มาประมวลในแต่ละด้านเข้าด้วยกัน เพื่อศึกษาแนวคิดของแต่ละคนว่ามีประเด็นอะไรที่น่าสนใจ และจัดให้เป็นหมวดหมู่
2. สรุปประเด็นในแต่ละด้านในภาพรวม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน
 - 1.1 ค่าร้อยละ (%)
 - 1.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
 - 1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. สถิติสำหรับการวิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือ
 - 2.1 หาความเที่ยงตรงเชิงพินิจของข้อคำถามโดยใช้สูตร IOC (Index of Item – Objective Confidence)
 - 2.2 หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) โดยใช้สูตรครอนบาค
3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่าง โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) โดยเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ใช้การทดสอบค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีแอลเอสดี (Least – Significant Different)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นและแบบสัมภาษณ์ต่อผู้เรียนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 210 คน ได้ข้อมูลกลับคืนมา จำนวน 210 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 และขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยกำหนดเป็นสัญลักษณ์และความหมาย ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	หมายถึง จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	หมายถึง ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
F	หมายถึง ค่าสถิติที่ใช้ใน F – distribution
df	หมายถึง ระดับขั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	หมายถึง ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	หมายถึง ค่าเฉลี่ยผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean Squares)
*	หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ทำการวิเคราะห์ผลให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า และนำเสนอเป็นขั้นตอนตามลำดับดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้เรียน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ในภาพรวมและรายด้าน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี

ตอนที่ 4 การประมวลผลจากการสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้เรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้เรียน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัย โดยนำเสนอในรูปของตารางพร้อมคำอธิบาย ดังแสดงในตารางที่ 2

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละของผู้เรียน จำแนกตามอายุและวุฒิการศึกษา

	ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
อายุ	15 – 30 ปี	89	42.4
	31 – 45 ปี	78	37.1
	46 ปีขึ้นไป	43	20.5
	รวม	210	100.0
วุฒิการศึกษา	ป.4 – ป.6	27	12.9
	ม.1 – ม.6	74	35.2
	ปวช.ขึ้นไป	109	51.9
	รวม	210	100.0

จากตาราง 2 พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 15 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.4 รองลงมาได้แก่ ผู้เรียนที่มีอายุระหว่าง 31 – 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.1 ส่วนผู้เรียนที่มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20.5 มีอายุตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป

ในขณะเดียวกัน พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาดังแต่ระดับ ปวช. ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 51.9 รองลงมาได้แก่ ผู้เรียนที่มีวุฒิการศึกษา ม.1 – ม.6 และ ป.4 – ป.6 คิดเป็นร้อยละ 35.2 และ 12.9 ตามลำดับ

ตาราง 3 จำนวนค่าร้อยละของผู้เรียน จำแนกตามอาชีพและคณะวิชา

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ		
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	58	27.6
รับจ้าง	97	46.2
ค้าขาย/เจ้าของกิจการ	55	26.2
รวม	210	100.0
คณะวิชา		
อุตสาหกรรม	46	21.9
คหกรรม	110	52.4
พาณิชยกรรม	54	25.7
รวม	210	100.0

จากตาราง 3 พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 46.2 ของกลุ่มตัวอย่าง ในขณะที่ผู้เรียนที่ประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และค้าขาย/เจ้าของกิจการ มีจำนวนใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 27.6 และ 26.2 ตามลำดับ

และเมื่อพิจารณาคณะวิชาที่สมัครเรียน พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่เลือกเรียนคณะวิชาคหกรรม คิดเป็นร้อยละ 52.4 ของกลุ่มตัวอย่าง รองลงมา ได้แก่ ผู้เรียนคณะวิชาพาณิชยกรรม และอุตสาหกรรม คิดเป็นร้อยละ 25.7 และ 21.9 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น
วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ในภาพรวมและรายด้าน

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตร วิธีการสอน สื่อการสอน และด้านสิ่งแวดล้อม ใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของความคิดเห็นผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4 – 10 พร้อมคำอธิบาย

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรีโดยภาพรวมและรายด้าน

การจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านผู้สอน	4.33	0.47	มาก
2. ด้านผู้เรียน	4.08	0.48	มาก
3. ด้านหลักสูตร	4.12	0.49	มาก
4. ด้านวิธีการสอน	4.15	0.51	มาก
5. ด้านสื่อการสอน	3.57	0.74	มาก
6. ด้านสิ่งแวดล้อม	3.78	0.66	มาก
รวม	4.01	0.44	มาก

จากตาราง 4 พบว่า ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านผู้สอน ($\bar{X} = 4.33$) ด้านวิธีการสอน ($\bar{X} = 4.15$) ด้านหลักสูตร ($\bar{X} = 4.12$) ด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 4.08$) ด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.78$) และด้านสื่อการสอน ($\bar{X} = 3.57$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ด้านผู้สอน

การจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านผู้สอน			
1. ผู้สอนมีความรู้เรื่องหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นในสาขาวิชาที่สอน	4.39	0.57	มาก
2. ผู้สอนมีความสามารถให้คำปรึกษาและแนะนำแหล่งความรู้ให้กับผู้เรียนได้ทันคว้า	4.24	0.67	มาก
3. ผู้สอนมีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในสาขาวิชาที่สอน	4.37	0.61	มาก
4. ผู้สอนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียนวางตัวได้เหมาะสมกับการเป็นครู	4.50	0.60	มากที่สุด
5. ผู้สอนรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน	4.31	0.65	มาก
6. ผู้สอนมีบุคลิกภาพที่ดี มีความกระตือรือร้นในการหาความรู้	4.41	0.57	มาก
7. ผู้สอนมีคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ	4.37	0.61	มาก
8. ผู้สอนใช้สื่อการสอนและเทคโนโลยีมาประกอบในการสอน	4.07	0.78	มาก
รวม	4.33	0.47	มาก

จากตาราง 5 พบว่า ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านผู้สอนโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ผู้สอนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียนวางตัวได้เหมาะสมกับการเป็นครู ($\bar{X} = 4.50$) อยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ด้านผู้เรียน

การจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านผู้เรียน			
1. ผู้เรียนมีความสนใจหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นในสาขาวิชาที่เรียน	4.26	0.61	มาก
2. ผู้เรียนมีความถนัดและมีความพร้อมที่จะรับการฝึกทักษะปฏิบัติวิชาชีพ	3.80	0.76	มาก
3. ผู้เรียนมีความสามารถในการพัฒนาการเรียนของตนเอง	3.82	0.72	มาก
4. ผู้เรียนมีคุณสมบัติครบถ้วนตามระเบียบของวิทยาลัยในการเข้าเรียน	4.02	0.72	มาก
5. ผู้เรียนต้องมีความรับผิดชอบในการเรียน	4.12	0.67	มาก
6. ผู้เรียนเห็นความสำคัญในการเรียนวิชาชีพ	4.37	0.63	มาก
7. ผู้เรียนสามารถฝึกปฏิบัติร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียนได้	4.18	0.63	มาก
รวม	4.08	0.48	มาก

จากตาราง 6 พบว่า ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านผู้เรียนโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ผู้เรียนเห็นความสำคัญในการเรียนวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.37$) ผู้เรียนมีความสนใจหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นในสาขาวิชาที่เรียน ($\bar{X} = 4.26$) ผู้เรียนสามารถฝึกปฏิบัติร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียนได้ ($\bar{X} = 4.18$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ ผู้เรียนมีความถนัดและมีความพร้อมที่จะรับการฝึกทักษะปฏิบัติวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.80$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ด้านหลักสูตร

การจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านหลักสูตร			
1. วิชาชีพที่เปิดสอนตรงกับความต้องการและความต้องการของผู้เรียน	4.40	0.60	มาก
2. เนื้อหาวิชามีความทันสมัยตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน	4.19	0.66	มาก
3. เนื้อหาวิชาส่งเสริมให้ผู้ด้อยโอกาสสามารถนำไปประกอบอาชีพอิสระ	4.30	0.64	มาก
4. เนื้อหาวิชาของหลักสูตรวิชาชีพสามารถนำไปพัฒนางานที่ในหน้าที่ที่ทำอยู่ได้	4.20	0.82	มาก
5. กิจกรรมการเรียนรู้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของหลักสูตรนักศึกษา	4.09	0.65	มาก
6. จำนวนชั่วโมงฝึกภาคปฏิบัติมีความเหมาะสม	3.86	0.85	มาก
7. ระยะเวลาในการเรียนตลอดหลักสูตรมีความเหมาะสม	3.84	0.81	มาก
รวม	4.12	0.49	มาก

จากตาราง 7 พบว่า ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านหลักสูตรโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ วิชาที่เปิดสอนตรงกับความต้องการและความต้องการของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.40$) เนื้อหาวิชาส่งเสริมให้ผู้ด้อยโอกาสสามารถนำไปประกอบอาชีพอิสระ ($\bar{X} = 4.30$) เนื้อหาวิชาของหลักสูตรวิชาชีพสามารถนำไปพัฒนางานที่ในหน้าที่ที่ทำอยู่ได้ ($\bar{X} = 4.20$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ ระยะเวลาในการเรียนตลอดหลักสูตรมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.84$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ด้านวิธีการสอน

การจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านวิธีการสอน			
1. ผู้สอนบอกวัตถุประสงค์หลักสูตรและชี้แจงแผนการเรียนในรายวิชาให้ชัดเจน	4.22	0.71	มาก
2. เลือกใช้วิธีการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาตามความสามารถในการถ่ายทอด	4.27	0.67	มาก
3. ฝึกปฏิบัติงานจริงเป็นรายกลุ่มและเป็นรายบุคคล	4.19	0.66	มาก
4. ใช้วิธีการให้คำชมเชยและให้กำลังใจกับผู้เรียน	4.09	0.69	มาก
5. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นกับผู้เรียน	4.15	0.66	มาก
6. จัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้แสดงออกและคิดเองอย่างสร้างสรรค์	3.99	0.78	มาก
7. สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และปลูกฝังเจตคติที่ดีในการเรียนวิชาชีพให้แก่ผู้เรียน	3.99	0.74	มาก
8. สอนเทคนิควิธีปฏิบัติงานต่าง ๆ จากประสบการณ์ผู้สอน	4.32	0.63	มาก
รวม	4.15	0.51	มาก

จากตาราง 8 พบว่า ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านวิธีการสอนโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ สอนเทคนิควิธีปฏิบัติงานต่าง ๆ จากประสบการณ์ผู้สอน ($\bar{X} = 4.32$) เลือกใช้วิธีการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาตามความสามารถในการถ่ายทอด ($\bar{X} = 4.27$) ผู้สอนบอกวัตถุประสงค์หลักสูตรและชี้แจงแผนการเรียนในรายวิชาให้ชัดเจน ($\bar{X} = 4.22$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ จัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้แสดงออกและคิดเองอย่างสร้างสรรค์ สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และปลูกฝังเจตคติที่ดีในการเรียนวิชาชีพให้แก่ผู้เรียน ($\bar{X} = 3.99$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ด้านสื่อการสอน

การจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านสื่อการสอน			
1. มีหนังสือ ตำราเรียน เอกสารประกอบการเรียน เพียงพอ	3.79	0.79	มาก
2. วัสดุฝึก อุปกรณ์การศึกษา มีเพียงพอกับจำนวนของ ผู้เรียน	3.87	0.83	มาก
3. เครื่องมือ เครื่องใช้ และเครื่องจักรที่ใช้ในการฝึก ปฏิบัติทันสมัยใช้งานได้ดี	3.84	0.84	มาก
4. สื่อเสริมการสอน เช่น แผ่นใส สไลด์ วีดิทัศน์ มีความชัดเจน และเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน	3.41	1.12	ปานกลาง
5. มีสื่อที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เช่น บทเรียนสำเร็จรูปหรือบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน	3.39	1.00	ปานกลาง
6. มีคอมพิวเตอร์สำหรับใช้ค้นคว้าเพียงพอ	3.07	1.20	ปานกลาง
7. สื่อการสอนที่มีอยู่ทุกประเภทมีสภาพสมบูรณ์พร้อมที่จะใช้ในการสอน	3.67	0.84	มาก
รวม	3.57	0.74	มาก

จากตาราง 9 พบว่า ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านสื่อการสอนโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้น สื่อเสริมการสอน เช่น แผ่นใส สไลด์ วีดิทัศน์ มีความชัดเจนและเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน ($\bar{X} = 3.41$) มีสื่อที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เช่น บทเรียนสำเร็จรูปหรือบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ($\bar{X} = 3.39$) มีคอมพิวเตอร์สำหรับใช้ค้นคว้าเพียงพอ ($\bar{X} = 3.07$) อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ด้านสิ่งแวดล้อม

การจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านสิ่งแวดล้อม			
1. ห้องเรียน ห้องปฏิบัติงาน มีความสะอาด ขนาดเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน	3.95	0.86	มาก
2. ห้องเรียน ห้องปฏิบัติงาน มีแสงสว่างเพียงพอ ปราศจากเสียงรบกวน และมีอากาศถ่ายเทได้ดี	4.08	0.85	มาก
3. ห้องสมุดมีหนังสือเพียงพอต่อการให้บริการ	3.41	0.97	ปานกลาง
4. มีความปลอดภัยในการใช้เครื่องจักร เครื่องมือในการปฏิบัติงาน	3.87	0.79	มาก
5. ห้องเรียนเสริมสร้างบรรยากาศให้เกิดการเรียนรู้ สมาชิกในกลุ่มมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน	4.00	0.80	มาก
6. ได้รับความสะดวกสบายจากการใช้บริการห้องน้ำ ห้องส้วม สะอาด ปราศจากกลิ่น	3.63	0.98	มาก
7. ห้องพยาบาลมีเครื่องเวชภัณฑ์พร้อมที่จะให้บริการต่อผู้เรียน	3.50	0.83	มาก
8. การเดินทางมาเรียนสะดวก มีที่จอดรถเป็นสัดส่วน	3.84	0.86	มาก
รวม	3.78	0.66	มาก

จากตาราง 10 พบว่า ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านสิ่งแวดล้อม โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) ยกเว้น ห้องสมุดมีหนังสือเพียงพอต่อการให้บริการ ($\bar{X} = 3.41$) อยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อแสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการศึกษา
จำแนกตามสถานภาพของผู้เรียน ได้แก่ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ และคณะวิชา โดยใช้สถิติ
การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Varaince) และการ
เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยการทดสอบรายคู่ด้วยวิธี แอลเอสดี (Least
Significant Different) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตั้งตาราง 11 – 26 ดังนี้

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น
วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี จำแนกตามอายุ ผลการวิเคราะห์ปรากฏในตาราง 11 – 16

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี จำแนกตามอายุ

การจัดการศึกษาวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้น	อายุ	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านผู้สอน	15 – 30 ปี	4.28	.51	มาก
	31 – 45 ปี	4.32	.44	มาก
	46 ปีขึ้นไป	4.47	.44	มาก
2. ด้านผู้เรียน	15 – 30 ปี	4.00	.48	มาก
	31 – 45 ปี	4.08	.46	มาก
	46 ปีขึ้นไป	4.26	.49	มาก
3. ด้านหลักสูตร	15 – 30 ปี	4.12	.52	มาก
	31 – 45 ปี	4.08	.45	มาก
	46 ปีขึ้นไป	4.23	.48	มาก
4. ด้านวิธีการสอน	15 – 30 ปี	4.10	.55	มาก
	31 – 45 ปี	4.13	.49	มาก
	46 ปีขึ้นไป	4.30	.48	มาก
5. ด้านสื่อการสอน	15 – 30 ปี	3.55	.74	มาก
	31 – 45 ปี	3.52	.75	มาก
	46 ปีขึ้นไป	3.73	.73	มาก
6. ด้านสิ่งแวดล้อม	15 – 30 ปี	3.73	.71	มาก
	31 – 45 ปี	3.71	.59	มาก
	46 ปีขึ้นไป	4.04	.61	มาก
รวม	15 – 30 ปี	3.96	.46	มาก
	31 – 45 ปี	3.97	.41	มาก
	46 ปีขึ้นไป	4.17	.44	มาก

จากตาราง 11 พบว่า ผู้เรียนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น จำแนกตามอายุ โดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ผู้เรียนอายุ 46 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.17$) ผู้เรียนอายุ 31 – 45 ปี ($\bar{X} = 3.97$) และผู้เรียนอายุ 15 – 30 ปี ($\bar{X} = 3.96$) ตามลำดับ

ตาราง 12 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น
วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี จำแนกตามอายุ

การจัดการศึกษาวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้น	แหล่งความ แปรปรวน	SS.	df	MS	F	p
1. ด้านผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	1.156	2	.578	2.659	.075
	ภายในกลุ่ม	45.505	207	.220		
	รวม	46.661	209			
2. ด้านผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	1.897	2	.949	4.216*	.016
	ภายในกลุ่ม	46.575	207	.225		
	รวม	48.472	209			
3. ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	.672	2	.336	1.402	.248
	ภายในกลุ่ม	49.614	207	.240		
	รวม	50.286	209			
4. ด้านวิธีการสอน	ระหว่างกลุ่ม	1.196	2	.598	2.258	.107
	ภายในกลุ่ม	54.834	207	.265		
	รวม	56.030	209			
5. ด้านสื่อการสอน	ระหว่างกลุ่ม	1.353	2	.677	1.216	.299
	ภายในกลุ่ม	115.230	207	.557		
	รวม	116.584	209			
6. ด้านสิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	3.579	2	1.789	4.220*	.016
	ภายในกลุ่ม	87.767	207	.424		
	รวม	91.345	209			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.445	2	.723	3.757*	.025
	ภายในกลุ่ม	39.823	207	.192		
	รวม	41.268	209			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 พบว่า ผู้เรียนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นโดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผู้เรียน ด้านสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 13 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษา
วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ด้านผู้เรียน จำแนกตามอายุ โดยวิธี
แอลเอสดี (LSD)

อายุผู้เรียน	$\bar{X}$	15 – 30 ปี (4.00)	31 – 45 ปี (4.08)	46 ปีขึ้นไป (4.25)
15 – 30 ปี	4.00	-	-	-
31 – 45 ปี	4.08	0.0824	-	-
46 ปีขึ้นไป	4.25	0.2558**	0.1734	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 13 พบว่า ผู้เรียนที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษา
วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านผู้เรียนแตกต่างจากผู้เรียนที่มีอายุ 15 – 30 ปี อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01 โดยผู้เรียนที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพ
หลักสูตรระยะสั้นสูงกว่าผู้เรียนที่มีอายุ 15 – 30 ปี เมื่อพิจารณาผลการทดสอบในรายคู่อื่น ๆ ไม่
พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 14 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษา
วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ด้านสิ่งแวดล้อม จำแนกตามอายุ โดย
วิธีแอลเอสดี (LSD)

อายุผู้เรียน	$\bar{X}$	15 – 30 ปี (3.73)	31 – 45 ปี (3.70)	46 ปีขึ้นไป (4.04)
15 – 30 ปี	3.73	-	-	-
31 – 45 ปี	3.70	-0.0278	-	-
46 ปีขึ้นไป	4.04	0.3091*	0.3369**	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 14 พบว่า ผู้เรียนที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษา
วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านสิ่งแวดล้อม แตกต่างจากผู้เรียนที่มีอายุ 31 – 45 ปี อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในขณะที่ผู้เรียนที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างจาก
ผู้เรียนที่มีอายุ 15 – 30 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้เรียนที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป มี
ความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านสิ่งแวดล้อมสูงกว่าผู้เรียนที่มีอายุ
31 – 45 ปี และอายุ 15 – 30 ปี เมื่อพิจารณาผลการทดสอบในรายคู่อื่น ๆ ไม่พบความ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 15 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษา
วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี โดยภาพรวม จำแนกตามอายุ โดยวิธี
แอลเอสดี (LSD)

อายุผู้เรียน	$\bar{X}$	15 – 30 ปี (3.96)	31 – 45 ปี (3.97)	46 ปีขึ้นไป (4.17)
15 – 30 ปี	3.96	-	-	-
31 – 45 ปี	3.97	0.0111	-	-
46 ปีขึ้นไป	4.17	0.2104*	0.1993*	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 15 พบว่า ผู้เรียนที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษา
วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ในภาพรวมแตกต่างจากผู้เรียนที่มีอายุ 31 – 45 ปี และ 15 – 30 ปี
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการจัด
การศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ในภาพรวมสูงกว่าผู้เรียนที่มีอายุ 31 – 45 ปี และ 15 – 30 ปี
เมื่อพิจารณาผลการทดสอบในรายคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา

การจัดการศึกษาวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้น	อายุ	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านผู้สอน	ป.4 – ป.6	4.44	.42	มาก
	ม.1 – ม.6	4.28	.49	มาก
	ปวช.ขึ้นไป	4.35	.47	มาก
2. ด้านผู้เรียน	ป.4 – ป.6	4.15	.43	มาก
	ม.1 – ม.6	4.00	.49	มาก
	ปวช.ขึ้นไป	4.12	.48	มาก
3. ด้านหลักสูตร	ป.4 – ป.6	4.24	.45	มาก
	ม.1 – ม.6	4.06	.49	มาก
	ปวช.ขึ้นไป	4.14	.50	มาก
4. ด้านวิธีการสอน	ป.4 – ป.6	4.27	.40	มาก
	ม.1 – ม.6	4.04	.59	มาก
	ปวช.ขึ้นไป	4.20	.48	มาก
5. ด้านสื่อการสอน	ป.4 – ป.6	3.95	.60	มาก
	ม.1 – ม.6	3.38	.75	ปานกลาง
	ปวช.ขึ้นไป	3.62	.74	มาก
6. ด้านสิ่งแวดล้อม	ป.4 – ป.6	3.98	.73	มาก
	ม.1 – ม.6	3.71	.67	มาก
	ปวช.ขึ้นไป	3.79	.63	มาก
รวม	ป.4 – ป.6	4.17	.35	มาก
	ม.1 – ม.6	3.91	.46	มาก
	ปวช.ขึ้นไป	4.04	.44	มาก

จากตาราง 16 พบว่า ผู้เรียนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ผู้เรียนที่มีวุฒิการศึกษา ม.1 – ม.6 มีความคิดเห็นทางด้านสื่อการสอนอยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา ผลการวิเคราะห์ปรากฏในตาราง 17 – 19 ดังนี้

ตาราง 17 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา

การจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น	แหล่งความแปรปรวน	SS.	df	MS	F	P
1. ด้านผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	.583	2	.292	1.310	.272
	ภายในกลุ่ม	46.078	207	.223		
	รวม	46.661	209			
2. ด้านผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	.801	2	.400	1.738	.178
	ภายในกลุ่ม	47.671	207	.230		
	รวม	48.472	209			
3. ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	.746	2	.373	1.559	.213
	ภายในกลุ่ม	49.540	207	.239		
	รวม	50.286	209			
4. ด้านวิธีการสอน	ระหว่างกลุ่ม	1.511	2	.756	2.869	.059
	ภายในกลุ่ม	54.519	207	.263		
	รวม	56.030	209			
5. ด้านสื่อการสอน	ระหว่างกลุ่ม	6.694	2	3.347	6.304**	.002
	ภายในกลุ่ม	109.890	207	.531		
	รวม	116.584	209			
6. ด้านสิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	1.410	2	.705	1.623	.200
	ภายในกลุ่ม	89.935	207	.434		
	รวม	91.345	209			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.497	2	.748	3.895*	.022
	ภายในกลุ่ม	39.771	207	.192		
	รวม	41.268	209			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 17 พบว่า ผู้เรียนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านสื่อการสอน และโดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ นอกนั้นไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 18 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษา
วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ด้านสื่อการสอน จำแนกตามวุฒิการศึกษา
โดยวิธีแอลเอสดี (LSD)

วุฒิการศึกษา	$\bar{X}$	ป.4 – ป.6 (3.94)	ม.1 – ม.6 (3.38)	ปวช.ขึ้นไป (3.61)
ป.4 – ป.6	3.94	-	-	-
ม.1 – ม.6	3.38	-0.5649**	-	-
ปวช. ขึ้นไป	3.61	-0.3285*	0.2364*	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 18 พบว่า ผู้เรียนที่มีวุฒิการศึกษา ป.4 – ป.6 มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านสื่อการสอน แตกต่างจากผู้เรียนที่มีวุฒิการศึกษา ปวช. ขึ้นไป และผู้เรียนที่มีวุฒิการศึกษา ม.1 – ม.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ผู้เรียนที่มีวุฒิการศึกษา ป.4 – ป.6 มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นสูงกว่าผู้เรียนที่มีวุฒิการศึกษา ปวช.ขึ้นไป และผู้เรียนที่มีวุฒิการศึกษา ปวช.ขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นสูงกว่าผู้เรียนที่มีวุฒิการศึกษา ม.1 – ม.6 และพบว่า ผู้เรียนที่มีวุฒิการศึกษา ป.4 – ป.6 มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแตกต่างจากผู้เรียนที่มีวุฒิการศึกษา ม.1 – ม.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้เรียนที่มีวุฒิการศึกษา ป.4 – ป.6 มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นสูงกว่าผู้เรียนที่มีวุฒิการศึกษา ม.1 – ม.6

ตาราง 19 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษา
วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ในภาพรวม จำแนกตามวุฒิการศึกษา
โดยวิธีแอลเอสดี (LSD)

วุฒิการศึกษา	$\bar{X}$	ป.4 – ป.6 (4.17)	ม.1 – ม.6 (3.91)	ปวช.ขึ้นไป (4.03)
ป.4 – ป.6	4.17	-	-	-
ม.1 – ม.6	3.91	-0.2606	-	-
ปวช. ขึ้นไป	4.03	-0.1369*	0.1237	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 พบว่า ผู้เรียนที่มีวุฒิการศึกษา ป.4 – ป.6 มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ในภาพรวม แตกต่างจากผู้เรียนที่มีวุฒิการศึกษา ม.1 – ม.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และแตกต่างจากผู้เรียนที่มีวุฒิการศึกษา ปวช.ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สูงกว่าผู้เรียนที่มีวุฒิการศึกษา ปวช.ขึ้นไป และ ม.1 – ม.6 เมื่อพิจารณาผลการทดสอบในรายคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี จำแนกตามอาชีพ

การจัดการศึกษาวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้น	อาชีพ	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านผู้สอน	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	4.41	.45	มาก
	รับจ้าง	4.33	.45	มาก
	ค้าขาย/เจ้าของกิจการ	4.26	.53	มาก
2. ด้านผู้เรียน	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	4.17	.48	มาก
	รับจ้าง	4.05	.49	มาก
	ค้าขาย/เจ้าของกิจการ	4.05	.47	มาก
3. ด้านหลักสูตร	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	4.16	.47	มาก
	รับจ้าง	4.13	.46	มาก
	ค้าขาย/เจ้าของกิจการ	4.08	.56	มาก
4. ด้านวิธีการสอน	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	4.27	.46	มาก
	รับจ้าง	4.11	.53	มาก
	ค้าขาย/เจ้าของกิจการ	4.10	.54	มาก
5. ด้านสื่อการสอน	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	3.78	.68	มาก
	รับจ้าง	3.52	.75	มาก
	ค้าขาย/เจ้าของกิจการ	3.46	.77	ปานกลาง
6. ด้านสิ่งแวดล้อม	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	3.97	.53	มาก
	รับจ้าง	3.72	.68	มาก
	ค้าขาย/เจ้าของกิจการ	3.72	.73	มาก
รวม	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	4.13	.41	มาก
	รับจ้าง	3.98	.42	มาก
	ค้าขาย/เจ้าของกิจการ	3.95	.50	มาก

จากตาราง 20 พบว่า ผู้เรียนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น จำแนกตามอาชีพ โดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ผู้เรียนที่มีอาชีพค้าขาย/เจ้าของกิจการ มีความคิดเห็นทางด้านสื่อการสอนอยู่ในระดับปานกลาง

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตร
ระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี จำแนกตามอาชีพ ผลการวิเคราะห์ปรากฏในตาราง 21 – 23
ดังนี้

ตาราง 21 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น
วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี จำแนกตามอาชีพ

การจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตร ระยะสั้น	แหล่งความ แปรปรวน	SS.	df	MS	F	P
1. ด้านผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	.660	2	.330	1.485	.229
	ภายในกลุ่ม	46.002	207	.222		
	รวม	46.661	209			
2. ด้านผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	.606	2	.303	1.311	.272
	ภายในกลุ่ม	47.866	207	.231		
	รวม	48.472	209			
3. ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	.215	2	.107	.444	.642
	ภายในกลุ่ม	50.071	207	.242		
	รวม	50.286	209			
4. ด้านวิธีการสอน	ระหว่างกลุ่ม	1.061	2	.530	1.997	.138
	ภายในกลุ่ม	54.969	207	.266		
	รวม	56.030	209			
5. ด้านสื่อการสอน	ระหว่างกลุ่ม	3.342	2	1.671	3.054*	.049
	ภายในกลุ่ม	113.242	207	.547		
	รวม	116.584	209			
6. ด้านสิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	2.664	2	1.332	3.109*	.047
	ภายในกลุ่ม	88.681	207	.428		
	รวม	91.345	209			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.117	2	.558	2.879	.058
	ภายในกลุ่ม	40.151	207	.194		
	รวม	41.268	209			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 พบว่า ผู้เรียนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพ
หลักสูตรระยะสั้น ทางด้านสื่อการสอนและด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 22 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษา
วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ด้านการสอน จำแนกตามอาชีพ
โดยวิธีแอลเอสดี (LSD)

อาชีพ	$\bar{X}$	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ (3.77)	รับจ้าง (3.52)	ค้าขาย/เจ้าของ กิจการ (3.46)
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	3.77	-	-	-
รับจ้าง	3.52	-0.2570*	-	-
ค้าขาย/เจ้าของกิจการ	3.46	-0.3134*	-0.0564	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 พบว่า ผู้เรียนที่ประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ทางด้านสื่อการสอนแตกต่างจากผู้เรียนที่ประกอบอาชีพรับจ้างและผู้เรียนที่ประกอบอาชีพค้าขาย/เจ้าของกิจการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ผู้เรียนที่ประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นสูงกว่าผู้เรียนที่ประกอบอาชีพรับจ้างและผู้เรียนที่ประกอบอาชีพค้าขาย/เจ้าของกิจการ เมื่อพิจารณาผลการทดสอบในรายคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 23 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษา
วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ด้านสิ่งแวดล้อม จำแนกตามอาชีพ
โดยวิธีแอลเอสดี (LSD)

อาชีพ	$\bar{X}$	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ (3.96)	รับจ้าง (3.71)	ค้าขาย/เจ้าของ กิจการ (3.71)
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	3.96	-	-	-
รับจ้าง	3.71	-0.2520*	-	-
ค้าขาย/เจ้าของกิจการ	3.71	-0.2516*	0.0003	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 23 พบว่า ผู้เรียนที่ประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ทางด้านสิ่งแวดล้อมแตกต่างจากผู้เรียนที่ประกอบอาชีพรับจ้างและผู้เรียนที่ประกอบอาชีพค้าขาย/เจ้าของกิจการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ผู้เรียนที่ประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นสูงกว่าผู้เรียนที่ประกอบอาชีพรับจ้างและผู้เรียนที่ประกอบอาชีพค้าขาย/เจ้าของกิจการ เมื่อพิจารณาผลการทดสอบในรายคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 24 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี จำแนกตามคณะวิชา

การจัดการศึกษาวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้น	คณะวิชา	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านผู้สอน	อุตสาหกรรม	4.23	.43	มาก
	คหกรรม	4.39	.45	มาก
	พาณิชยกรรม	4.31	.53	มาก
2. ด้านผู้เรียน	อุตสาหกรรม	3.97	.40	มาก
	คหกรรม	4.14	.51	มาก
	พาณิชยกรรม	4.07	.47	มาก
3. ด้านหลักสูตร	อุตสาหกรรม	4.00	.59	มาก
	คหกรรม	4.15	.44	มาก
	พาณิชยกรรม	4.18	.49	มาก
4. ด้านวิธีการสอน	อุตสาหกรรม	4.07	.51	มาก
	คหกรรม	4.20	.49	มาก
	พาณิชยกรรม	4.13	.57	มาก
5. ด้านสื่อการสอน	อุตสาหกรรม	3.49	.77	ปานกลาง
	คหกรรม	3.44	.74	ปานกลาง
	พาณิชยกรรม	3.94	.63	มาก
6. ด้านสิ่งแวดล้อม	อุตสาหกรรม	3.87	.70	มาก
	คหกรรม	3.74	.70	มาก
	พาณิชยกรรม	3.81	.53	มาก
รวม	อุตสาหกรรม	3.94	.49	มาก
	คหกรรม	4.01	.41	มาก
	พาณิชยกรรม	4.07	.47	มาก

จากตาราง 24 พบว่า ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น จำแนกตามคณะวิชา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นผู้เรียนคณะวิชาอุตสาหกรรม และผู้เรียนคณะวิชาคหกรรม มีความคิดเห็นด้านสื่อการสอนอยู่ในระดับปานกลาง

4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตร
ระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี จำแนกตามคณะวิชา ผลการวิเคราะห์ปรากฏในตาราง 25 –
26 ดังนี้

ตาราง 25 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น
วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี จำแนกตามคณะวิชา

การจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตร ระยะสั้น	แหล่งความ แปรปรวน	SS.	df	MS	F	p
1. ด้านผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	.854	2	.427	1.930	.148
	ภายในกลุ่ม	45.807	207	.221		
	รวม	46.661	209			
2. ด้านผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	.987	2	.493	2.151	.119
	ภายในกลุ่ม	47.485	207	.229		
	รวม	48.472	209			
3. ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	.911	2	.455	1.909	.151
	ภายในกลุ่ม	49.376	207	.239		
	รวม	50.286	209			
4. ด้านวิธีการสอน	ระหว่างกลุ่ม	.565	2	.283	1.055	.350
	ภายในกลุ่ม	55.465	207	.268		
	รวม	56.030	209			
5. ด้านสื่อการสอน	ระหว่างกลุ่ม	9.586	2	4.793	9.272**	.000
	ภายในกลุ่ม	106.998	207	.517		
	รวม	116.584	209			
6. ด้านสิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	.548	2	.274	.625	.536
	ภายในกลุ่ม	90.797	207	.439		
	รวม	91.345	209			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.456	2	.228	1.155	.317
	ภายในกลุ่ม	40.813	207	.197		
	รวม	41.268	209			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 25 พบว่า ผู้เรียนที่สมัครเข้าเรียนต่างคณะวิชากันมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ทางด้านสื่อการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 26 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษา
วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ด้านสื่อการสอน จำแนกตามคณะวิชา
โดยวิธีแอลเอสดี (LSD)

อาชีพ	$\bar{X}$	อุตสาหกรรม (3.48)	คหกรรม (3.43)	พาณิชยกรรม (3.93)
อุตสาหกรรม	3.48	-	-	-
คหกรรม	3.43	-0.0499	-	-
พาณิชยกรรม	3.93	0.4516**	0.5015**	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 26 พบว่า ผู้เรียนคณะวิชาพาณิชยกรรมมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ทางด้านสื่อการสอนแตกต่างจากผู้เรียนคณะวิชาอุตสาหกรรมและผู้เรียนคณะวิชาคหกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ ผู้เรียนคณะวิชาพาณิชยกรรมมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นสูงกว่าผู้เรียนคณะวิชาอุตสาหกรรมและผู้เรียนคณะวิชาคหกรรม เมื่อพิจารณาผลการทดสอบในรายคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 การศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี เพื่อต้องการทราบความคิดเห็นของผู้เรียนในการจัดการศึกษาวิชาชีพ ระยะสั้น 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านผู้สอน 2) ด้านผู้เรียน 3) ด้านหลักสูตร 4) ด้านวิธีการสอน 5) ด้านสื่อการสอน 6) ด้านสิ่งแวดล้อม

ผู้ศึกษาได้สัมภาษณ์ผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ที่วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ในภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2547 จำนวน 21 คน ผลการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า

1. ด้านผู้สอน เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญการในสาขาวิชาที่สอน มีการวางตัวที่เหมาะสมกับการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพครู และเป็นที่เคารพนับถือของผู้เรียน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้เรียนและมีความเอาใจใส่ต่อการเรียนของผู้เรียนดี มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน พร้อมทั้งให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาเรื่องต่าง ๆ มาก เป็นผู้ที่มีความคุณธรรม จริยธรรม และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพดี และมีความชำนาญในด้านทักษะปฏิบัติในวิชาชีพดี

2. ด้านผู้เรียน เป็นผู้เรียนที่มีความสนใจในวิชาชีพที่เรียน มีความสนใจในการฝึกปฏิบัติจริง ได้รับการฝึกปฏิบัติในวิชาชีพอย่างเต็มที่ และมีบางคนขาดความรับผิดชอบและความสนใจต่อการเรียน แต่ส่วนใหญ่สนใจการเรียนวิชาชีพและเรียนจนจบหลักสูตรรับประกาศนียบัตรเป็นจำนวนมาก

3. ด้านหลักสูตร หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นที่เปิดสอนตรงกับความต้องการของผู้เรียนเป็นส่วนมาก และควรเปิดการสอนรายวิชาชีพให้มากกว่านี้ เพื่อจะได้เลือกวิชาเรียนได้มากขึ้น วิชาชีพในแต่ละสาขาสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ จำนวนชั่วโมงเรียนที่จัดให้เรียนเหมาะสมดี และเนื้อหาของหลักสูตรวิชาชีพสามารถนำไปพัฒนางานที่ทำอยู่ได้

4. ด้านวิธีการสอน ผู้สอนสอนได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร สอนให้ฝึกปฏิบัติงานจริงทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา สอนจากประสบการณ์ตรงของผู้สอน มีการสอนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้กับผู้เรียน และสอนโดยการนำเทคนิควิธีในการปฏิบัติที่ดีให้กับผู้เรียน

5. ด้านสื่อการสอน ผู้สอนใช้สื่อประกอบการสอน แต่สื่อการสอนที่มีอยู่บางสาขาวิชา ยังมีไม่เพียงพอ คอมพิวเตอร์ในการค้นคว้ายังมีไม่เพียงพอต่อการให้บริการ สื่อการสอนประเภท วีดิทัศน์ สไลด์ ยังมีน้อย บางสาขาวิชายังไม่มี สื่อบางประเภทยังไม่ชัดเจน

6. ด้านสิ่งแวดล้อม วิทยาลัยจัดห้องเรียน ห้องปฏิบัติงานมีความสะอาดและเหมาะสมกับผู้เรียน มีแสงสว่างเพียงพอและปราศจากเสียงรบกวน ห้องสมุดยังมีหนังสือน้อยไปห้องน้ำ ห้องส้วมสะอาด สะดวกสบาย ห้องพยาบาล เวชภัณฑ์ยังมีน้อย และการเดินทางสะดวก สถานศึกษามีที่จอดรถเป็นสัดส่วนดีมาก

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ที่ได้เปิดการเรียนการสอนมาตั้งแต่แรก จนถึงปัจจุบัน สนองต่อความต้องการของผู้เรียนหรือไม่ โดยมีความมุ่งหมายเฉพาะในการศึกษาค้นคว้าดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ที่วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ใน 6 ด้าน คือ ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อการสอน และด้านสิ่งแวดล้อม
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ที่วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี โดยจำแนกตามอายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ และคณะวิชาที่สมัครเข้าเรียน

สมมุติฐานของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งข้อสมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้าไว้ ดังนี้

1. ผู้เรียนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นด้านการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น แตกต่างกัน
2. ผู้เรียนมีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นด้านการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นต่างกัน
3. ผู้เรียนมีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นด้านการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นต่างกัน
4. ผู้เรียนที่สมัครเข้าเรียนต่างคณะวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นด้านการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ที่วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อการสอน และด้านสิ่งแวดล้อม โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรระยะสั้นที่สมัครเข้าเรียนที่วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ปีการศึกษา 2547 ภาคเรียนที่ 2/2547 จำนวน 480 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 210 คน และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น โดยใช้คณะวิชาเป็นชั้น โดยแบ่งเป็นคณะวิชาช่างอุตสาหกรรม คณะวิชาคหกรรม คณะวิชาพาณิชยกรรม จากนั้นกำหนดผู้ให้ข้อมูลในแต่ละคณะวิชาโดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีด้วยกัน 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) ได้แก่ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ คณะวิชาที่สมัครเข้าเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ตามหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น พุทธศักราช 2540 โดยจำแนกเป็น 6 ด้าน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อการสอน และด้านสิ่งแวดล้อม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดการให้คะแนนเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี โดยจำแนกการสัมภาษณ์ออกเป็น 6 ด้าน คือ ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อการสอน และด้านสิ่งแวดล้อม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองกับผู้เรียน จากอาจารย์ผู้สอนที่วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ในปีการศึกษา 2547 ภาคเรียนที่ 2 โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 210 ฉบับ ได้รับคืนมาสมบูรณ์ 210 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างตามหัวข้อดังต่อไปนี้ คือ ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อการสอน และด้านสิ่งแวดล้อม โดยใช้ผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 21 คน ช่วงเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์เริ่มตั้งแต่วันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2548 ถึงวันที่ 18 มีนาคม พ.ศ.2548 ได้สัมภาษณ์ผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวน 21 คน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้
ชุดที่ 1 แบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้เรียน โดยคำนวณค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่กำหนด และวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น จำแนกตามอายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ คณะวิชาที่สมัครเข้าเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) โดยเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และทำการทดสอบค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีแอลเอสดี (Least Significant Different)

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการโดยการคัดแยกข้อมูลที่ได้มาเป็นหมวดหมู่ของแต่ละประเด็น และสรุปเป็นภาพรวมโดยวิธีการพรรณนา (Descriptive)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อการสอน และด้านสิ่งแวดล้อม สรุปได้ดังนี้

1. ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ผู้เรียนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้เรียนที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นต่อด้านผู้เรียนและด้านสิ่งแวดล้อมสูงกว่าผู้เรียนที่มีอายุ 31 – 45 ปี หรือผู้เรียนที่มีอายุ 15 – 30 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผู้เรียนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้เรียนที่มีวุฒิ ปวช. ขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อด้านผู้เรียนและด้านสิ่งแวดล้อมสูงกว่าผู้เรียนที่มีวุฒิ ม.1 – ม.6 หรือผู้เรียนที่มีวุฒิ ป.4 – ป.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผู้เรียนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้เรียนที่เป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจมีความคิดเห็นต่อด้านสื่อการสอนและด้านสิ่งแวดล้อมสูงกว่าผู้เรียนที่มีอาชีพรับจ้างหรือค้าขาย/เจ้าของกิจการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ผู้เรียนที่เรียนคณะวิชาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้เรียนที่เรียนคณะวิชาพาณิชยกรรมมีความคิดเห็นต่อด้านสื่อการสอนสูงกว่าผู้เรียนคณะวิชาอุตสาหกรรมหรือคณะวิชาคหกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในการสัมภาษณ์ ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ใน 6 ด้าน สรุปได้ดังนี้

1. ด้านผู้สอน ในภาพรวมของครูผู้สอนส่วนใหญ่ นักศึกษามีความคิดเห็นว่ามีความเหมาะสมกับการเป็นครูผู้สอนวิชาชีพพระยะสัน และควรให้ครูทุกคนได้รับการสนับสนุนให้ได้รับการเพิ่มเติมความรู้ในสิ่งใหม่เกี่ยวกับวิชาชีพและได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการ

2. ด้านผู้เรียน ผู้เรียนทุกคนที่มาสมัครเข้าเรียนนั้น มีความตั้งใจที่จะเข้ามาศึกษาหาความรู้ เพื่อนำความรู้ไปประกอบอาชีพ หรือเสริมความรู้ในงานที่ทำอยู่เพื่อพัฒนางาน

3. ด้านหลักสูตร ผู้เรียนทุกคนต้องการให้เปิดวิชาใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ นอกเหนือจากวิชาที่เปิดอยู่แล้ว เพื่อให้เกิดความหลากหลายในวิชาชีพ และทุกคนสามารถเลือกเรียนได้อย่างมีอิสระ

4. ด้านวิธีการสอน ผู้เรียนมีความคิดเห็นว่าครูส่วนใหญ่มีแนวการสอนที่ดีและปรับวิธีการสอนอยู่ตลอด และบางท่านยังใช้วิธีการสอนที่ใช้ตัวเองเป็นหลัก ยังไม่ค่อยรับฟังความคิดเห็นผู้เรียนมากนัก

5. ด้านสื่อการสอน ผู้เรียนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันออกไป เพราะในแต่ละวิชา มีสื่อการสอนไม่เท่าเทียมกัน มีมากบ้างน้อยบ้าง ซึ่งเป็นปัญหาในการสอนและผู้เรียนมีความรู้ และวัยต่างกัน ทำให้ยากต่อการทำความเข้าใจในเนื้อหา

6. ด้านสิ่งแวดล้อม ผู้เรียนมีความคิดเห็นต้องการให้วิทยาลัยจัดสภาพแวดล้อมให้สมบูรณ์กว่าที่เป็นอยู่ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

อภิปรายผล

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรพระยะสัน วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรพระยะสัน วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่

1.1 ด้านผู้สอน ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรพระยะสัน วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ด้านผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นผู้สอนที่มนุษย์สัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน วางตัวได้เหมาะสมกับการเป็นครูอยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับรองลงมาคือ ผู้สอนมีความรู้เรื่องหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันในสาขาวิชาที่สอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนได้รับการพัฒนาตนเอง โดยได้รับการสนับสนุนจากสถานศึกษาให้ไปฝึกอบรมดูงานและศึกษาต่อ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และพัฒนาทักษะใน

รูปแบบต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี และครูผู้สอนมีความชำนาญในการถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริง และครูผู้สอนมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้สอนมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถซักถามเมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสามารถ วงศ์สวัสดิ์ (2538 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่ในการเรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ดำเนินการโดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดปทุมธานี พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเป็นกันเองของครูผู้สอน ครูผู้สอนใช้วิธีที่เหมาะสม และครูผู้สอนมีความเข้าใจในเนื้อหาที่สอน สอดคล้องกับ ปริญญา ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา (2542 : 128) กล่าวว่า ครูธุรกิจจะต้องมีความรู้ รู้หลักการสอน มีเทคนิคและวิธีการถ่ายทอดวิชาความรู้ และประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่นักศึกษา มีมนุษยสัมพันธ์อันดีกับนักศึกษาและบุคคลทั่วไป ความรู้ที่ครูถ่ายทอดให้ ถ้านักศึกษานำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ จะช่วยให้นักเรียนมีความมั่นใจในตัวครู พร้อมทั้งจะรับฟังและปฏิบัติตาม ครูต้องอุทิศเวลาให้กับนักศึกษามาก ซึ่งสอดคล้องกับสมพร เลิศมังกรว (2545 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัญหาการเรียนการสอนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พ.ศ.2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่างเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาวิชาชีพพระยะสันมีปัญหาการเรียนการสอนด้านครูผู้สอนอยู่ในระดับน้อย และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมจิตร ยิงยงดำรงฤทธิ์ (2540 : 85) ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแผนกวิชาช่างเครื่องยนต์ วิทยาลัยสารพัดช่างในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนการสอนด้านครูผู้สอนอยู่ในระดับน้อย และสอดคล้องกับทัศนีย์ ตรีธาร (2544 : 71) ที่ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรอุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรอุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิตด้านอาจารย์ผู้สอน มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ด้านผู้เรียน ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษา ด้านผู้เรียนโดยรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ผู้เรียนมีความสนใจหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันในสาขาวิชาที่สอน ผู้เรียนมีความถนัดและมีความพร้อมที่รับการฝึกทักษะปฏิบัติวิชาชีพ ผู้เรียนมีความสามารถในการพัฒนาการเรียนของตน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้เรียนเลือกเรียนตามความพึงพอใจอย่างอิสระ สามารถนำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพหรือนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เป็นความรู้พื้นฐานในการศึกษาต่อได้ นอกจากนี้ผู้เรียนยังต้องการให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ได้รับเกียรติ มีคนยกย่องชมเชยตามทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ ในระดับขั้นต้องการความรักและความเป็นเจ้าของปรารถนาจะเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมพร เลิศมังกรว (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาด้านผู้เรียน พบว่า อยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของอัญญณงค์ ภิญโญ (2539 : 137) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาองค์ประกอบการเรียนการสอนวิชาชีพพระยะสันที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้เรียน วิทยาลัยสารพัดช่าง จากผลการวิจัย

พบว่า ความคิดเห็นของผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่างต้องค์ประกอบการเรียนการสอนวิชาชีพพระยะสัน ด้านตัวผู้เรียน มีความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านหลักสูตร ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ วิชาที่เปิดสอนตรงกับความต้องการและความต้องการของผู้เรียน เนื้อหาวิชามีความทันสมัยตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน เนื้อหาวิชาส่งเสริมให้ผู้ต่อยโอกาสสามารถนำไปประกอบอาชีพอิสระได้ ทั้งนี้เป็นเพราะหลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เป็นหลักสูตรที่จัดขึ้นโดยคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงานเป็นสำคัญ โดยกำหนดเวลาเรียนอย่างหลากหลาย เพื่อให้สอดคล้องกับอาชีพ และสภาพการณ์ปัจจุบัน ทำให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนสาขาวิชาต่าง ๆ ได้สะดวก โดยใช้เวลาเรียนไม่มากนัก และได้เรียนเฉพาะเจาะจงในเรื่องที่ต้องการเรียนเท่านั้น นอกจากนี้ วิทยาลัยสารพัดช่างยังมีอิสระในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรที่เปิดสอนในสถานศึกษาได้ตามสภาพความต้องการของสถานศึกษา และความต้องการของท้องถิ่นเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับปริญญา ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา (2542 : 29) ที่กล่าวว่า สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในลักษณะต่าง ๆ หลักสูตรในอนาคตต้องเตรียมกำลังคนในด้านความรู้ ทักษะและลักษณะนิสัย ตลอดจนให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ จัดหลักสูตรได้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับนักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมพร เลิศมังกรวง (2545 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรระยะสั้น พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน มีปัญหาการเรียนด้านหลักสูตร และเนื้อหาอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของสมจิตร ยิงยงดำรงฤทธิ์ (2540 : 84) ที่ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น แผนกช่างเครื่องยนต์ วิทยาลัยสารพัดช่างในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนด้านหลักสูตรอยู่ในระดับน้อย

1.4 ด้านวิธีการสอน ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาด้านวิธีการสอน โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ผู้สอนบอกวัตถุประสงค์หลักสูตรและชี้แจงแผนการเรียนในรายวิชาได้ชัดเจน เลือกใช้วิธีการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาตามความสามารถในการถ่ายทอด ฝึกปฏิบัติจริงเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผลจากการพัฒนาหลักสูตรและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้วิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนได้มีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ตามไปด้วย โดยเฉพาะการเรียนวิชาชีพต้องให้ผู้เรียนได้เห็นขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ ครูผู้สอนจึงมีการสาธิตการปฏิบัติงานให้ผู้เรียนดูก่อนให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติงาน พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นและซักถามข้อสงสัยระหว่างเรียน ซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จริงมากกว่าการจดจำ สอดคล้องกับวัลลภ กันทรพิทย์ (2533 : 3) กล่าวว่า การสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรใหม่นั้น คือ การสอนให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้ เป็นการสอนวิธีการคิด วิธีการทำ วิธีการแก้ปัญหา การทำงานอย่างฉลาด และ

อย่างรู้ขั้นตอน เรียกว่ารู้อย่างคล่องแคล่ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรสริน สุทองหล่อ (2543 : 108) ได้กล่าวว่า วิธีการสอน ผู้สอนที่ดีนั้น นอกจากจะมีความรู้ในเนื้อหาวิชาต่าง ๆ อย่างดีแล้วยังไม่เพียงพอจะต้องมีความรู้ และทักษะในการถ่ายทอดความรู้ ความคิดมาสู่ผู้เรียน รู้จักเลือกเทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ มาใช้ให้เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชา ขนาดของกลุ่มผู้เรียน และความแตกต่างของกลุ่มผู้เรียนด้วย

1.5 ด้านสื่อการสอน ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านสื่อการสอน โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นสื่อเสริมการสอน เช่น แผ่นใส สไลด์ วีดิทัศน์ มีความชัดเจนและเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน มีสื่อที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เช่น บทเรียนสำเร็จรูปหรือบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีคอมพิวเตอร์สำหรับใช้ค้นคว้าเพียงพอ อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของรสริน สุทองหล่อ (2543 : 109) ได้ศึกษาเรื่องการจัดการเรียนการสอนระบบการศึกษาทางไกลของสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ตามความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร พบว่า สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนทุกประเภทจะต้องเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนได้จริง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์ ตรีธาร (2544 : 80) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของนักเรียนระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรอุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พบว่า การจัดการเรียนการสอน ควรมีคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอกับผู้เรียน อาจเป็นเพราะปัจจุบันคอมพิวเตอร์เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นมากเป็นทั้งสื่อการเรียนการสอน การสืบค้นข้อมูล แสวงหาความรู้ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุมพร สกลรักษ์ (2540 : 92) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่มีต่อการเรียนการสอนของวิทยาลัยพาณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นโดยรวมด้านสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของพวงสุวรรณ พันธ์มะม่วง (2541 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของผู้จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน หน่วยฝึกอาชีพวัดนอก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า ควรสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอกับผู้เรียน

1.6 ด้านสิ่งแวดล้อม ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านสิ่งแวดล้อม โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ห้องสมุดมีหนังสือเพียงพอต่อการให้บริการอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะสถานศึกษาที่เปิดใหม่นั้นจะต้องพัฒนาไปทุกด้านพร้อม ๆ กัน ทำให้งบประมาณในการพัฒนานั้นต้องกระจายไปทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรีย์ นาคนิยม (2538 : บทคัดย่อ) ที่ทำการวิจัยเรื่องปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตการศึกษา 2 พบว่า นักศึกษาวิชาชีพที่เรียนประเภทวิชาต่างกันประสบปัญหาด้านความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก และสิ่งแวดล้อมในการเรียนแตกต่างกันในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณ ศุขบุตร (2542 : บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ประเภทชั้นเรียนที่เลือกเรียน

วิชาภาษาอังกฤษของระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัญหาการเดินทางเกิดจากการจราจร ความสะดวกในการเดินทาง และความไม่ปลอดภัยในการเดินทาง

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรีใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อการสอน และด้านสิ่งแวดล้อม จำแนกตามอายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ และคณะวิชาที่สมัครเข้าเรียน และผลการวิจัยปรากฏว่ามีความแตกต่างกัน จำแนกตามอายุ และวุฒิการศึกษา ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผล ดังนี้

2.1 ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น จำแนกตามอายุ โดยรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ เป็นเพราะผู้ที่มีอายุต่างกัน ย่อมมีความคิดเห็นและการมองโลกได้อย่างละเอียดอ่อนกว่าคนอายุน้อยกว่า อันเนื่องมาจากมีประสบการณ์มากกว่า ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมจิตร ยิงยงค์ฤทธิ์ (2540 : 82) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น แผนกวิชาช่างเครื่องยนต์ วิทยาลัยสารพัดช่างในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีปัญหาการเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวนีย์ สนิธิเนร (2546 : 82) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คณะวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในระดับชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการประเมินผลการเรียน แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า นิสิตชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและการประเมินผล โดยรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมพร เลิศมังกรว (2545 : 96) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่างเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกันมีปัญหาการเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพ ระยะสั้นจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาโดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ที่วุฒิการศึกษาแตกต่างกัน ทำให้มีประสบการณ์ที่จะคิด จะทำอะไรได้อย่างละเอียดรอบคอบกว่าผู้ที่มีวุฒิการศึกษาน้อย ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมพร เลิศมังกรวง (2545 : 96) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการเรียนของนักศึกษา หลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีปัญหาการเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทวี ทวีชนม์ (2539 : 126) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชาชีพเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นในเรือนจำและทัณฑสถาน พบว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นด้านหลักสูตรแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเรณู สัจจะเวทะ (2546 : 78) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีระดับความรู้เดิมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ประเภทวิชาพาณิชยกรรม โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีการสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญสุดา เข้มทอง (2546 : 100) ได้ศึกษาเรื่องการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นไปใช้ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา พบว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นที่มีระดับการศึกษาเดิมต่างกัน มีการนำความรู้ไปใช้ตามที่คาดหวัง โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนควรจะได้พิจารณาด้านหลักสูตรเกี่ยวกับระยะเวลาในการเรียนให้เหมาะสมกับเนื้อหา ไม่ยืดเยื้อหรือนานเกินไป

1.2 สถานศึกษาควรจะได้มีการพัฒนาด้านสื่อการสอนที่ประกอบไปด้วย แผ่นใส สไลด์ วีดิทัศน์ ดีวีดี ในแต่ละรายวิชาให้มีเพียงพอ ทันสมัย และมีคุณภาพ พร้อมทั้งพัฒนาคำรา เอกสาร วารสาร สิ่งพิมพ์ และการสืบค้นทางอินเทอร์เน็ตของห้องสมุดให้มีความพร้อม

1.3 สถานศึกษาควรจะได้มีการพัฒนาและปรับปรุงสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้มีที่นั่งพักผ่อน สนามกีฬาสำหรับออกกำลังกาย ปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่น สถานที่จอดรถ ให้เพียงพอต่อนักศึกษา

1.4 สถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูผู้สอนเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเองเกี่ยวกับวิทยาการใหม่ ๆ การใช้เทคโนโลยี ตลอดจนวิธีการสอนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูจ้างสอนวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1

2.2 ควรมีการวิจัยความคิดเห็นของผู้เรียน ที่มีต่อวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นรายคณะวิชาและสาขาวิชาของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1

2.3 ควรมีการวิจัยความสำเร็จในการประกอบอาชีพของนักศึกษาหลักสูตรระยะสั้น ที่เรียนจบจากวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี

2.4 ควรศึกษาความต้องการของชุมชนรอบวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ที่มีการจัดการศึกษาวิชาชีพระยะสั้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมอาชีวศึกษา. (2539). แผนพัฒนาอาชีวศึกษา ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 – 2544). กรุงเทพฯ :
วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร.
- กรมอาชีวศึกษา. (2540). รายวิชาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พ.ศ.2540. กรุงเทพฯ :
กองการศึกษาอาชีพ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (ม.ป.ป.). การจัดการศึกษาไทยตามแผนการศึกษาแห่งชาติ : อดีต –
ปัจจุบัน. สำนักงานปลัดกระทรวง.
- กิติมา ปรีดีดิลก. (2532). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : อักษรพิพัฒน์.
- ขวัญสุตา เข้มทอง. (2546). การนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้กรณีศึกษา
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา. สารนิพนธ์ ศศ.ม.
(เศรษฐศาสตร์การศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- จัญญ ชูลาภ. (2534). เอกสารประกอบคำบรรยายการอบรมศึกษานิเทศก์. กรุงเทพฯ :
วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร.
- จำเนียร จันทร์งาม. (2536). การศึกษาปัญหาการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน
ในเรือนจำและทัณฑสถาน. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จินตนา ไบกาซูย์. (2536). การเขียนสื่อการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- จัวร์รัตน์ บินพะสัน และคณะ. (2542). 8 ปี กองการศึกษาอาชีพ. กรุงเทพฯ : กองการศึกษาอาชีพ
กรมอาชีวศึกษา. บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- ชนะ กลิภาร์. (2538). ครูอาชีวศึกษาในอนาคต. เอกสารโรเนียวประกันคุณภาพการสัมมนาผู้บริหาร
สถานศึกษา กรมอาชีวศึกษา.
- ชูศรี วงศ์วัฒน์. (2541). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เชียรศรี วิวิธสิริ. (2536). การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียนเทคโนโลยีทางการศึกษา.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2533). เทคโนโลยีการศึกษา : ทฤษฎีและการวิจัย. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ณัฐ จุลสุวรรณ. (2537). ความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพในเรือนจำกลางคลองเปรม
เกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน. ปรินิพนธ์ กศ.ม.
(การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.

- ทรัสดี สุขโต. (2547). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานสุขภาพอนามัยโรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภออัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทวี ทวีชนม์. (2539). ความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชาชีพเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันในเรือนจำและทัณฑสถาน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทักษิณ ชินวัตร, พ.ด.ท. (2546). ความร่วมมือภาคเอกชน : กระบวนการทัศน์ใหม่ของการปฏิรูปการอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- ทัศนากุญชร และคณะ. (2532). ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน วิทยาลัยสารพัดช่างพิจิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ทัศนากุญชร. (2539). รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการฝึกอาชีพพระยะสันช่างอุตสาหกรรม กรมอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทัศนากุญชร. (2542). แบบมีส่วนร่วมในการฝึกอบรมอาชีพพระยะสัน ช่างอุตสาหกรรม กรมอาชีวศึกษา. วารสารวิชาการ. 2(4) : 74.
- ทัศนีย์ ตรีธาร. (2544). ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรอุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. สารนิพนธ์ กศ.ม. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธนาภรณ์ พุทธิมนต์. (2545). ความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยจำเป็นสำหรับความสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียน เขตคลองสาน กรุงเทพฯ. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธนูทอง ทานะและปราณี บัวบาน. (2538). การจัดหลักสูตรพระยะสันด้านอาชีพให้กับเยาวชนและประชาชนจังหวัดนครพนมให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน. นครพนม : วิทยาลัยเกษตรกรรมนครพนม. ถ่ายเอกสาร.
- ธีรภูมิ บุญยโสภณ. (2542). การบริหารอาชีวะและเทคนิคศึกษาเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : ศูนย์ผลิตตำราเรียนสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- นภาพร ธนวัฒน์. (2536). ปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรพระยะสัน ในคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสารพัดช่างเขตกรุงเทพฯ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ประคอง บุญเจิม. (2537). การศึกษาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ตามความคิดเห็นของนักเรียน วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ ค.อ.ม. (บริหารการอาชีวศึกษา). กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.
- ประจักษ์ ศรีวัฒนพงศ์. (2535). การติดตามผลหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตสาขาเทคโนโลยีการศึกษา. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ปริญญา ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา. (2542). หลักสูตรและการสอนธุรกิจศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปวีณ จาบทเพชร. (2538). ศึกษาสภาพความเป็นจริงและความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารและการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีของกรมอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.อ.ม. (บริหารการอาชีวศึกษา). กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. ถ่ายเอกสาร.
- ปองปรีดา โยธา. (2540). ความคิดเห็นของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ จากการผลิตกระแสไฟฟ้าของโรงไฟฟ้าแม่เมาะ : กรณีศึกษา ประชาชนตำบลสบป่าด อำเภอมะเมาะ จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ปองพล อติเรกสาร. (2546). ความร่วมมือภาคเอกชน : กระบวนการทัศน์ใหม่ของการปฏิรูปการอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- พงษ์ไพบุลย์ ศิลาวราเวทย์. (2542). ความคิดเห็นของประชาชนในเมืองต่อสวนสาธารณะ : กรณีศึกษาผู้ใช้สวนสาธารณะในกรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การพยาบาล). มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- พจน์ ราชธีรธนา. (2529). ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับการเรียนการสอน วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การศึกษานักผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- พยุ้งศักดิ์ จันทรสุนทร. (2546). ความร่วมมือภาคเอกชน : กระบวนการทัศน์ใหม่ของการปฏิรูปการอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- พวงสุวรรณ พันธ์มั่งมั่ง. (2541). การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของผู้จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น หน่วยฝึกอาชีพวัดนอก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษานักผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- พีระเพ็ญ หงษาวงศ์. (2540). การศึกษาความคิดเห็นกับองค์ประกอบในการเรียนวิชาชีพพระยะสัน พุทธศักราช 2540 ของผู้เรียน วิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา. กรุงเทพฯ : กรมอาชีวศึกษา วิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา. ถ่ายเอกสาร.
- แพรวพรรณ บุญฤทธิ์มนตรี. (2539). การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานสอน วิชาชีพพระยะสันของอาจารย์วิทยาลัยสารพัดช่างในกรุงเทพฯ. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุษงค์ อังคปริชาเศษฐ์. (2527). การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง. กรุงเทพฯ : คุณพิน อักษรกิจ.
- มงคล วานิช. (2539). การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในวิทยาลัยเทคนิคลำปาง การศึกษา ค้นคว้าอิสระ : ภาควิชาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- มณี ช่างเผือก. (2539). การจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไปในหลักสูตรปริญญาตรีของ สถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ตามทัศนะของอาจารย์ นักศึกษา. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มนัส ศรีกัลยา. (2533). ปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพลูกสูตรระยะสั้น โรงเรียนสารพัดช่าง เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เมธี ปิลันธนานนท์. (2532). การบริหารอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา. กรุงเทพฯ : สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- รวีวรรณ ชินะตระกูล. (2538). วิจัยการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ อุดสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- รสริน สุทองหล่อ. (2543). การจัดการเรียนการสอนระบบทางไกลของสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ตามความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รุ่ง แก้วแดง. (2543). ปฏิบัติการศึกษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : มติชน.
- เรณู สัจจะเวทะ. (2546). ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตร วิชาชีพพระยะสัน ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพฯ. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วรวิทย์ ศรีตระกูล. (2540). ความคิดเห็นของสถานประกอบการที่เข้าร่วมการจัดอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคี สาขาช่างยนต์กับวิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ คอ.ม. (การบริหารการอาชีวศึกษา). กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.

- วิญญา วิศาลาภรณ์. (2540). การวิจัยทางการศึกษา : หลักการและแนวทางการปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : บริษัทต้นอ้อแกรมมี จำกัด.
- วันชัย จัตรพัฒนากุล. (2542). ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนต่อการดำเนินงานโครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง ศูนย์จัดการต้นน้ำกก จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (ส่งเสริมการเกษตร). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- วาสนา ชาวหา. (2522). เทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรสยามการพิมพ์.
- วิทยา ศรีวิล. (2543). ความคิดเห็นของหัวหน้าครอบครัวต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติตามโครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูงในเขตพื้นที่หน่วยจัดการต้นน้ำแม่ล้าน จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี. (2546). แผนปฏิบัติการประจำปีวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี. เพชรบุรี : วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี.
- วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์. (2546). การศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียนสันติราษฎร์บริหารธุรกิจในพระอุปถัมภ์ฯ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิเวก ปางพุดพิงศ์. (2530). กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : องค์การคำคุณสุภา.
- ศักรินทร์ ชนประชา. (2543). ความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในจังหวัดเชียงราย. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริพรรณ ชุมชุม. (2546). ความร่วมมือภาคเอกชน : กระบวนการทัศน์ใหม่ของการปฏิรูปการอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- สัจจ อุทรานันท์. (2532). พื้นฐานและการพัฒนาหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : วงเดือนการพิมพ์.
- สนอง อิมเอม. (2532). การวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการทางด้านการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน สายอาชีพช่างไฟฟ้าของโรงเรียนสารพัดช่างเขตภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บริหารการศึกษา). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- สมจิตร ยิ่งยงดำรงฤทธิ์. (2540). การศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น แผนกวิชาช่างยนต์ วิทยาลัยสารพัดช่างในเขตกรุงเทพฯ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สมชาย โพธิ์วิชานนท์. (2535). การประเมินโครงการฝึกอาชีพในโรงเรียนฝึกอาชีพ สังกัด กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์. ก.ม. (มัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สมบูรณ์ สงวนญาติ. (2534). เทคโนโลยีทางการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา กรมศาสนา.
- สมพร เลิศมังกรว. (2545). ปัญหาการเรียนของนักศึกษา หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพฯ. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมมาตร สุนศักดิ์. (2534). การฝึกงานของนักศึกษาประเภทวิชาคหกรรม ตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2527 วิทยาลัยอาชีวศึกษากลุ่มภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สวาท ชมพล. (2535). ความคิดเห็นของข้าราชการในหน่วยงานระดับจังหวัดลำปางต่อการจัด เขตปลอดบุหรี่ในสถานที่ทำงาน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สิ่งแวดล้อม). มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- สามารถ วงศ์สวัสดิ์. (2539). ความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่ในการเรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ดำเนินการโดยศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน จังหวัดปทุมธานี. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2539). แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544). กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี. (2535). แผนการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2535. กรุงเทพฯ : ฟันนี่ พับลิชชิง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2546). แผนพัฒนายุทธศาสตร์การอาชีวศึกษา (พ.ศ. 2547 – 2549). กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- สุจิต เพียรชอบ. (2533). วิธีสอนภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุทธิพร คล้ายเมืองปัก. (2543, กุมภาพันธ์). บทบาทของครูกับรูปแบบการเรียนการสอนที่เปลี่ยนไป. วารสารวิชาการ. 3(2) : 26 – 29.
- สุทธิพร คล้ายเมืองปัก. (2543, มิถุนายน). ยามหม้อใหญ่ของครูไทยสายพันธ์เก่า. วารสารวิชาการ. 3(6) : 47 – 48.

- สุพรรณิ สุขะบุตร. (2542). การศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ประเภทชั้นเรียนที่เลือก
เรียนวิชาภาษาอังกฤษของระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพฯ. ปรินูญานินพนธ์
กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุรัชย์ ลิกขาบัณฑิต. (2528). การผลิตวัสดุเทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ.
- สุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ. (2544) ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี ที่มีต่อการจัดการเรียน
การสอน หลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. สารนิพนธ์
กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร
- สุวรรณ สุภาพจน์. (2546). แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา).
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2536). จิตวิทยาการเรียนรู้อยู่ผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เสนีย์ สังข์ทอง. (2536). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคู่อุตสาหกรรม ศึกษาตามทัศนะของนักเรียน
ผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพฯ. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และคณะ. (2538). รายงานการวิจัย, การศึกษากับงานอาชีพ : ผลกระทบ
จากการจัดการศึกษาด้านอาชีพ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
สำนักนายกรัฐมนตรี.
- เสาวนีย์ สนธิเณร. (2546). ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่มีต่อ
การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คณะวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัย
อาชีวศึกษาเอี่ยมละออ. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- อภิรักษ์ บุญศักดิ์เสรี. (2535) สภาพการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรระยะสั้น ตามความคิดเห็น
ของนักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ. สมุทรปราการ : วิทยาลัยสารพัดช่าง
สมุทรปราการ. อัดสำเนา.
- อัญคนางค์ ภิญโญ. (2539). การศึกษาองค์ประกอบการเรียนการสอนวิชาชีพระยะสั้นที่ส่งผลต่อ
ความสำเร็จของผู้เรียน วิทยาลัยสารพัดช่าง. วิทยานิพนธ์ คอ.ม. (การบริหาร
การอาชีวศึกษา). กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
ถ่ายเอกสาร.
- อารยา นครเขตร์. (2533). การศึกษาแนวโน้มการจัดการศึกษาวิชาชีพระยะสั้นของการศึกษา
นอกโรงเรียน. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- อับดุลลาฮิด เบ็ญฮาวัน. (2545, พฤษภาคม). *กลยุทธ์ปฏิรูปการศึกษา วารสารวิชาการ*. 5(5) : 2.
- อำนวย นาคทัต. (2540). *การพัฒนาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคระยอง*.
 กรุงเทพฯ : กองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา.
- อุมาพร สกลรัตน์. (2540). *ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่มีต่อการจัดเรียนการสอนของวิทยาลัยพัฒนการสังกัดกรมอาชีวศึกษา*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อุไรวรรณ วรรณศิลป์. (2540). *ปัญหาในการเรียนของนักศึกษาภาคสมทบหลักสูตรประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง ช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยช่างกลปทุมวัน*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Armstrong, Jenny R. (1919). "The Organization of Research" *Journal of Proceedings and Addresses of the Association of American Universities Chicago*.
- Brolin, D.E. (1994). "Career Education for Special Needs Student" *The International Encyclopedia of Education*. Postlethwaite (eds.). Oxford : Elsevier Science.
- Copa, G.H. and P.M. Copa. (1992). "Vocational Education" *Encyclopedia of Educational Research*. New York : Macmillan.
- Gerlarch, Vermon S. And Donald P. Ely. (1971). *Teaching and Media : A Systematic Approach*. Englewood Cliffs, New Jersey : Pretice – Hall.
- Jamieson, I.M. (1994). "Education for the Life of Work" *The International Encyclopedia of Education*. T. Husen and T.N. Postlethwaite (eds.). Oxford : Elsevier Science.
- Kemp, Jerrold D. (1971). *Instructional Design : A Plan for Unit and Course Development*. Belmont, California : Fearon/Lear Siegler.
- Kolkka, Marjo Maarit. (2001). "The situationality, individuality and processuality of vocational learning" *Dissertation Abstracts*. DAI – C 63/02, P.182. Summer 2002, Tampereen Teknillinen Korkeakoulu (FINLAND).
- Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. (1970, Autumn). "Determining Sample Size for Research Activities" *In Journal of Education and Psychological Measurement*. 30 (30) 607 – 610.
- Ondigi, Samson Rosana. (1998). "Student attitudes, Values and beliefs towards vocational training in kenya : A case study of four Yourth Polytechnics in Gusii" *Deissertations Abstracts*. DAI – A59/03, P.681, Sep, University of Minnesota.
- Van Dalen, D.B. (1973). *Understanding Educational Research*. New York : Mc Graw – Hill Book Co. University of California.

Wang, Hsi – Kong Chin. (1999). "Perceptions of the feasibility of Total Quality Management theories and methodologies in the vocational training stysem of Taiwan, Republic of China" *Dissertation Abstracts*. DAI – A 60/04, P.1051, Oct, I Owa State University.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือราชการเชิญผู้เชี่ยวชาญ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ศธ 0519.12/ 11- 4- 4

วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นายมานะ โพธิ์น้อย นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี” โดยมี อาจารย์มารศรี สุธานี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วีระ สุภากิจ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ให้ นายมานะ โพธิ์น้อย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จิระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศษ.0519.12//ค.4.3

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

11 กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

เนื่องด้วย นายมานะ โพธิ์น้อย นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี” โดยมี อาจารย์มารศรี สุธานี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์สุนทรี ขำเพชร เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ให้ นายมานะ โพธิ์น้อย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จิระเดชากุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 09-9181293

ที่ ศธ:0519.12/1๕ ๗4

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

1๕ กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

เนื่องด้วย นายมานะ โพธิ์น้อย นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี” โดยมี อาจารย์มาร์ศรี สุธานิติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ให้ นายมานะ โพธิ์น้อย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 09-9181293

ที่ ศธ.0519.12/14/5

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

14 กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพบ้านลาด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

เนื่องด้วย นายมานะ โพธิ์น้อย นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี” โดยมี อาจารย์มารศรี สุธานี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ให้ นายมานะ โพธิ์น้อย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จิระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 09-9181293

ที่ ศธ.0519.12/1๕4๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุโขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

/- กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

เนื่องด้วย นายมานะ โพธิ์น้อย นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี” โดยมี อาจารย์มารศรี สุธานี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์พิษณุ ทองเลิศ ศิษยานิเทศก์ 8 เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ให้ นายมานะ โพธิ์น้อย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จิระเดชกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 09-9181293

ที่ ศธ.0519.12/11.1.1

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

16 กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

เนื่องด้วย นายมานะ โพธิ์น้อย นิติตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี” โดยมี อาจารย์มารศรี สุธานี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิติตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักศึกษาหลักสูตรระยะสั้น คณะวิชาอุตสาหกรรม คณะวิชาคหกรรม และคณะวิชาพาณิชยกรรม จำนวน 210 คน ตอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - เมษายน 2548

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายมานะ โพธิ์น้อย ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จิระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิติต โทรศัพท์ มือถือ 09-9181293

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ชุดที่ 1

แบบสอบถาม

ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น
วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา เรื่อง "ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี" คำตอบของผู้เรียนมีความสำคัญ และเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาและการพัฒนาการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ดังนั้น จึงขอความกรุณาจากผู้เรียนให้ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงที่สุด คำตอบทั้งหมดจะถูกเก็บเป็นความลับ ไม่ต้องเขียนชื่อลงในแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตัวผู้เรียน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพ
หลักสูตรระยะสั้น 6 ด้าน คือ

1. ด้านผู้สอน
2. ด้านผู้เรียน
3. ด้านหลักสูตร
4. ด้านวิธีการสอน
5. ด้านสื่อการสอน
6. ด้านสิ่งแวดล้อม

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามต่อไปนี้ โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

1. อายุ คือ

() 15 – 30 ปี

() 31 – 45 ปี

() 46 ปีขึ้นไป

2. วุฒิการศึกษา คือ

() ป.4 – ป.6

() ม.1 – ม.6

() ปวช.ขึ้นไป

3. อาชีพ คือ

() รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

() รับจ้าง

() ค้าขาย/เจ้าของกิจการ

4. คณะวิชาที่สมัครเข้าเรียน คือ

() คณะวิชาช่างอุตสาหกรรม

() คณะคหกรรม

() คณะพาณิชยกรรม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพ

หลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี

ในด้าน (1) ด้านผู้สอน (2) ด้านผู้เรียน (3) ด้านหลักสูตร (4) ด้านวิธีการสอน
(5) ด้านสื่อการสอน และ (6) ด้านสิ่งแวดล้อม

- คำชี้แจง**
1. ถ้าท่านเป็นผู้เรียน ขอให้ท่านประเมินการจัดการศึกษาในด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้าน
ในสถานศึกษา
 2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ระดับความคิดเห็น” ตามความเป็นจริงที่
ปรากฏในแต่ละข้อเพียงข้อเดียว

มากที่สุด หมายความว่า เห็นด้วยต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพในระดับ มากที่สุด
มาก หมายความว่า เห็นด้วยต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพในระดับ มาก
ปานกลาง หมายความว่า เห็นด้วยต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพในระดับ ปานกลาง
น้อย หมายความว่า เห็นด้วยต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพในระดับ น้อย
น้อยที่สุด หมายความว่า เห็นด้วยต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพในระดับ น้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
A	ด้านผู้สอน มีความเข้าใจหลักสูตรระยะสั้นในสาขาวิชาชีพที่สอน		✓			

การแปลความจากตัวอย่าง

จากตัวอย่างแสดงว่า ข้อ A “ผู้สอนเข้าใจหลักสูตรระยะสั้นในสาขาวิชาชีพที่สอนในระดับมาก (ผู้เรียนเห็นด้วยกับการจัดการศึกษาวิชาชีพในระดับมาก)

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านผู้สอน					
1.	ผู้สอนมีความรู้เรื่องหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นในสาขาวิชาที่สอน					
2.	ผู้สอนมีความสามารถให้คำปรึกษาและแนะนำแหล่งความรู้ให้กับผู้เรียนได้ค้นคว้า					
3.	ผู้สอนมีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในสาขาวิชาที่สอน					
4.	ผู้สอนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียนวางตัวได้เหมาะสมกับการเป็นครู					
5.	ผู้สอนรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน					
6.	ผู้สอนมีบุคลิกภาพที่ดี มีความกระตือรือร้นในการหาความรู้					
7.	ผู้สอนมีคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ					
8.	ผู้สอนใช้สื่อการสอนและเทคโนโลยีมาประกอบในการสอน					
	ด้านผู้เรียน					
1.	ผู้เรียนมีความสนใจหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นในสาขาวิชาที่เรียน					
2.	ผู้เรียนมีความถนัดและความพร้อมที่รับการฝึกทักษะปฏิบัติวิชาชีพ					
3.	ผู้เรียนมีความสามารถในการพัฒนาการเรียนของตน					
4.	ผู้เรียนมีคุณสมบัติครบถ้วนตามระเบียบของวิทยาลัยในการเข้าเรียน					
5.	ผู้เรียนต้องมีความรับผิดชอบในการเรียน					
6.	ผู้เรียนเห็นความสำคัญในการเรียนวิชาชีพ					
7.	ผู้เรียนสามารถฝึกปฏิบัติร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียนได้					

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านหลักสูตร					
1.	วิชาชีพที่เปิดสอนตรงกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียน					
2.	เนื้อหาวิชามีความทันสมัยตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน					
3.	เนื้อหาวิชาส่งเสริมให้ผู้ฝึกสามารถนำไปประกอบอาชีพอิสระ					
4.	เนื้อหาวิชาของหลักสูตรวิชาชีพสามารถนำไปพัฒนางานที่ในหน้าที่ที่ทำอยู่ได้					
5.	กิจกรรมการเรียนรู้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของหลักสูตรนักศึกษา					
6.	จำนวนชั่วโมงฝึกภาคปฏิบัติมีความเหมาะสม					
7.	ระยะเวลาในการเรียนตลอดหลักสูตรมีความเหมาะสม					
	ด้านวิธีสอน					
1.	ผู้สอนบอกวัตถุประสงค์หลักสูตรและชี้แจงแผนการเรียนในรายวิชาให้ชัดเจน					
2.	เลือกใช้วิธีการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาตามความสามารถในการถ่ายทอด					
3.	ฝึกปฏิบัติงานจริงเป็นรายกลุ่มและเป็นรายบุคคล					
4.	ใช้วิธีการให้คำชมเชยและให้กำลังใจกับผู้เรียน					
5.	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ					
6.	จัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้แสดงออกและคิดเองอย่างสร้างสรรค์					
7.	สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และปลูกฝังเจตคติที่ดีในการเรียนวิชาชีพให้แก่ผู้เรียน					
8.	สอนเทคนิควิธีปฏิบัติงานต่าง ๆ จากประสบการณ์ผู้สอน					

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านสื่อการสอน					
1.	มีหนังสือ ตำราเรียน เอกสารประกอบการเรียนเพียงพอ					
2.	วัสดุฝึก อุปกรณ์การศึกษา มีเพียงพอกับจำนวนของผู้เรียน					
3.	เครื่องมือ เครื่องใช้ และเครื่องจักรที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติทันสมัยใช้งานได้ดี					
4.	สื่อเสริมการสอน เช่น แผ่นใส สไลด์ วีดิทัศน์ มีความชัดเจน และเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน					
5.	มีสื่อที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เช่น บทเรียนสำเร็จรูปหรือบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน					
6.	มีคอมพิวเตอร์สำหรับใช้ค้นคว้าเพียงพอ					
7.	สื่อการสอนที่มีอยู่ทุกประเภทมีสภาพสมบูรณ์พร้อมที่จะใช้ในการสอน					
	ด้านสิ่งแวดล้อม					
1.	ห้องเรียน ห้องปฏิบัติงาน มีความสะอาด ขนาดเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน					
2.	ห้องเรียน ห้องปฏิบัติงาน มีแสงสว่างเพียงพอ ปราศจากเสียงรบกวน และมีอากาศถ่ายเทได้ดี					
3.	ห้องสมุดมีหนังสือเพียงพอต่อการให้บริการ					
4.	มีความปลอดภัยในการใช้เครื่องจักร เครื่องมือในการปฏิบัติงาน					
5.	ห้องเรียนเสริมสร้างบรรยากาศให้เกิดการเรียนรู้ สมาชิกในกลุ่มมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน					
6.	ได้รับความสะดวกสบายจากการใช้บริการห้องน้ำ ห้องส้วม สะอาด ปราศจากกลิ่น					
7.	ห้องพยาบาลมีเครื่องเวชภัณฑ์พร้อมที่จะให้บริการผู้เรียน					
8.	การเดินทางมาเรียนสะดวก มีที่จอดรถเป็นสัดส่วน					
9.	มีสถานที่พักผ่อนเพียงพอกับผู้เรียน					

...ขอขอบคุณในความร่วมมือ...

ชุดที่ 2

แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยະສັນที่วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี
เรื่อง ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น
วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี

1. วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น.
2. สถานที่.....วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ (นาย / นาง / นางสาว).....นามสกุล.....
หน้าที่การงาน.....สถานที่ทำงาน.....

ตอนที่ 2 การสัมภาษณ์ผู้เรียน เรื่อง ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษา
หลักสูตรวิชาชีพพระยະສັນวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ในด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน
ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านสิ่งแวดล้อม
รวม 6 ด้าน

คำถามที่ 1 ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านผู้สอนอย่างไร

[illegible]

คำถามที่ 2 ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้เรียนอย่างไร

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

คำถามที่ 3 ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันอย่างไร

This image shows a full page of white paper with ten horizontal dashed lines, typical of primary school handwriting practice paper. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There is no text or other markings on the paper.

คำถามที่ 4 ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านวิธีการสอนของครูอย่างไร

This image shows a full page of white paper with ten horizontal dashed lines, typical of primary school handwriting practice paper. The lines are evenly spaced and extend across the entire width of the page. There is no text or other markings on the paper.

คำถามที่ 5 ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านสื่อการสอนอย่างไร

[illegible]

คำถามที่ 6 ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านสิ่งแวดล้อมของวิทยาลัยอย่างไร

[illegible]

ภาคผนวก ค
รายชื่อผู้เรียนที่ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์

รายชื่อผู้เรียนที่ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ที่เป็นนักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี

ชื่อ – นามสกุล

สถานที่ทำงาน

1. ดาบตำรวจ เทอดเกียรติ เมืองอินทร์	สถานีตำรวจอำเภอเมืองเพชรบุรี
2. นายพงษ์ศักดิ์ มหาพาธิ์	พนักงานบริษัทบีทีเอสเพชรบุรี
3. นางชไมพร สังข์ลาโพธิ์	ค้าขาย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี
4. ผศ. สุพันธ์ นิลพงษ์	รับราชการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
5. นางสาวจินตนา พุ่มไสว	รับราชการ เทศบาลอำเภอท่ายางเพชรบุรี
6. นางสาวกัญญารัตน์ หล้ารอด	ธุรกิจส่วนตัว จังหวัดเพชรบุรี
7. จ.ส.ต. ธวัช เทพธรรม	สถานีตำรวจอำเภอเมืองเพชรบุรี
8. นายวิเชียร ศรีสุข	รับจ้าง จังหวัดเพชรบุรี
9. นายเพชร พงษ์พันธ์	รับจ้างทั่วไป จังหวัดเพชรบุรี
10. นางสาวคำปิ่น ฝ่ายสิงห์	ธุรกิจส่วนตัว จังหวัดเพชรบุรี
11. นางสาววิภาวี โคทอง	ธุรกิจส่วนตัว จังหวัดเพชรบุรี
12. นายเมธา อักษราลิขิตสันติ	ธุรกิจส่วนตัว จังหวัดเพชรบุรี
13. นางสาวอุไร ทับทิมแก้ว	รับราชการ สถานพินิจและคุ้มครองฯ เพชรบุรี
14. นางพรพิมล จันทรจวง	พนักงานธนาคารออมสิน สาขาชะอำ เพชรบุรี
15. นางสาวธัญธร ธรรมโชติ	ธุรกิจส่วนตัว จังหวัดเพชรบุรี
16. นางสาวเพ็ญศรี ผลสง่า	รับราชการ โรงเรียนวัดนอกปากทะเล เพชรบุรี
17. นายสมชาย ปัจจันตโชติ	ผู้อำนวยการกองช่าง เทศบาลเมืองเพชรบุรี
18. นางสมสุข วงษ์อุบล	นักบริหารงานเทศบาล 9 เทศบาลเมืองเพชรบุรี
19. นางอภิรดี โสภางษ์	ผู้อำนวยการกองคลัง เทศบาลเมืองเพชรบุรี
20. นางโสภภาพันท์ บุญเลิศ	งานวางแผนสาธารณสุข เทศบาลเมืองเพชรบุรี
21. นางกนกวรรณ สุภาพผล	ผู้อำนวยการกองสาธารณสุข เทศบาลเมืองเพชรบุรี

ภาคผนวก ง
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร
2. นายครองศักดิ์ แยมประยูร ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพบ้านลาด
จังหวัดเพชรบุรี
3. นางพุลจิตร สุนทรปฎิภาค ผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี
จังหวัดเพชรบุรี
4. นายพิศณุ ทองเลิศ ศึกษาานิเทศก์ 8 สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1
จังหวัดราชบุรี
5. นางสุนทรียา ขำเพชร อาจารย์ 3 ระดับ 8 วิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี
จังหวัดเพชรบุรี

ประวัติผู้ทำวิจัย

ประวัติย่อผู้ทำวิจัย

ชื่อ	นายมานะ โพธิ์น้อย
วันเดือนปีเกิด	18 มกราคม 2496
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	117 ซอยหลังตึก ถนนพานิชเจริญ ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 76000
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ตำบลไร่ส้ม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 76000
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2511	มัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.ศ.3) โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ จังหวัดเพชรบุรี
พ.ศ. 2514	มัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม.ศ.5) โรงเรียนการช่างเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
พ.ศ. 2515	มัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ (ม.ศ.6) ช่างยนต์ โรงเรียนการช่างเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
พ.ศ. 2516	ประกาศนียบัตรประโยคครูประถม (ป.ป.) วิทยาลัยครูเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
พ.ศ. 2517	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง) เอกภาษาไทย วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง จังหวัดราชบุรี
พ.ศ. 2521	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ช่างยนต์ วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี จังหวัดราชบุรี
พ.ศ. 2526	ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) เอกคณิตศาสตร์ วิทยาลัยครูเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
พ.ศ. 2536	ครุศาสตรอุตสาหกรรมบัณฑิต (ค.อ.บ.) สาขาวิศวกรรมเครื่องกล สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2548	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ